

İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi
Mütercim ve Tercümanlık Bölümü
Fransızca Ana Bilim Dalı

Jean-Pierre Martinez ve *Après Nous Le Déluge* Adlı Eseri

İsmet TEKEREK
Öğrenci no: 121722821

Danışmanı: Dr. Öğretim Üyesi Dilber Zeytinkaya

Bahar 2025

ÖZ

Bu çalışma, çeviri bilimi ile tiyatro sanatını bir araya getiren özgün bir çeviri projesini konu almaktadır. Proje kapsamında, Fransız yazar Jean-Pierre Martinez'in *Après Nous le Déluge* [*Bizden Sonra Tufan*] adlı tiyatro eseri Fransızcadan Türkçeye çevrilmiş ve çeviri süreci ekolojik ve tiyatro çevirisi kuramları çerçevesinde değerlendirilmiştir. Çalışmanın ilk bölümünde, ekoloji kavramının çeviriyle ilişkisi ele alınarak eko-çeviri ve eko-çeviribilim kuramları tartışılmış; çevre temalarının çeviri bilimine nasıl entegre edildiği analiz edilmiştir. Bu bağlamda, Hu Gengshen'in eko-çeviribilim yaklaşımı çeviri sürecinde denge, uyum ve çevirmen sorumluluğu ilkeleriyle açıklanmıştır. Daha sonra tiyatro çevirisine özgü yaklaşımlar ele alınmış; özellikle sahne etkisinin korunması, doğal ve konuşulabilir bir dil kullanımı, kültürel uyarlamalar ve metnin "hava"sının aktarımı gibi unsurlar tartışılmıştır. İkinci bölümde, Martinez'in tiyatro anlayışı ve dramaturjik duruşu incelenerek yazarın çevre sorunlarına yönelik eleştirel tutumu aktarılmıştır. Ana metin olarak seçilen *Après Nous le Déluge*, küresel ısınma nedeniyle yok olmanın eşiğine gelen insanlığın hayatta kalma mücadelesini anlatan ekolojik bir trajikomedî olarak tanımlanmıştır. Eser, distopik bir gelecek senaryosunu mizahi ve mitolojik referanslarla işlerken; ekolojik yıkım, insan-merkezcilik, sömürgecilik ve medeniyet eleştirisi gibi temalar etrafında şekillenmektedir. Çalışmada, bu eser "iklim kurgu" (cli-fi) türü içinde konumlandırılmış ve değerlendirilmiştir. Üçüncü bölümde ilgili tiyatro eserinin Türkçe çevirisi Fransızca aslıyla birlikte sunulmuş ve son bölümde çeviri Vinay ve Darbelnet stratejiler kuramı kapsamında incelenmiştir. Sonuç olarak, bu proje hem çeviri kuramlarının pratiğe uygulanması hem de çevreci edebiyatın sahne sanatlarındaki yansımasının anlaşılması açısından disiplinler arası bir katkı sunmaktadır.

RÉSUMÉ

Cette étude porte sur un projet de traduction original réunissant la traductologie et l'art théâtral. Dans le cadre de ce projet, la pièce de théâtre *Après Nous le Déluge* de l'auteur français Jean-Pierre Martinez a été traduite du français vers le turc, et le processus de traduction a été analysé à la lumière des théories de la traduction écologique et de la traduction théâtrale. Dans la première partie de l'étude, la relation entre le concept d'écologie et la traduction est examinée, à travers une discussion sur les approches de l'éco-traduction et de l'éco-traductologie ; l'analyse porte sur l'intégration des thématiques environnementales dans la discipline traductologique. À cet égard, l'approche de l'éco-traductologie de Hu Gengshen est expliquée à travers les principes d'équilibre, d'harmonie et de responsabilité du traducteur. Par la suite, les spécificités de la traduction théâtrale sont abordées, en particulier la préservation de l'effet scénique, l'emploi d'une langue naturelle et orale, les adaptations culturelles, ainsi que la transmission de l'"atmosphère" du texte original. Dans la deuxième partie, la conception du théâtre de Martinez et sa posture dramaturgique sont analysées, mettant en évidence son regard critique sur les problématiques environnementales. L'œuvre principale choisie, *Après Nous le Déluge*, est défini comme une tragi-comédie écologique racontant la lutte pour la survie de l'humanité au bord de l'extinction à cause du réchauffement climatique. Tout en traitant un scénario dystopique à travers l'humour et des références mythologiques, la pièce aborde des thèmes tels que la destruction écologique, l'anthropocentrisme, le colonialisme et la critique de la civilisation. L'étude situe et analyse cette œuvre dans le genre de la "climate fiction" (cli-fi). Dans la troisième partie, la traduction turque de la pièce est présentée en parallèle avec l'original en français, et dans la dernière partie la traduction est évaluée à travers la théorie des stratégies de traduction de Vinay et Darbelnet. En conclusion, ce projet apporte une contribution interdisciplinaire en mettant en pratique les théories traductologiques et en explorant la manière dont la littérature écologique se reflète dans les arts de la scène.

İÇİNDEKİLER

BİLGİ FORMU.....	1
ÖZ.....	2
RÉSUMÉ.....	3
İÇİNDEKİLER.....	4
ÖNSÖZ.....	6
GİRİŞ.....	7
1. BÖLÜM: TEORİK ARKA PLAN.....	8
1.1. Eko-Çeviri (Eco-translation).....	8
1.1.1. Hu Gengshen ve Yeni Kavramı Eko-çeviribilim (Eco-translatology).....	10
1.2. Tiyatro Çevirisi.....	12
1.2.1. Tiyatro Çevirisine Dair Yaklaşımlar.....	13
2. BÖLÜM: JEAN-PIERRE MARTINEZ VE <i>APRÈS NOUS LE DÈLUGE</i> ADLI ESERİ.....	16
2.1. Jean-Pierre Martinez Hakkında.....	16
2.2. Jean-Pierre Martinez'in Tiyatro Anlayışı.....	16
2.3. Jean-Pierre Martinez'in Tiyatrosunda Ekolojik Temalar...	18
2.4. Jean-Pierre Martinez'in Ana Teması Ekoloji Olan Oyunları.	18
2.4.1. <i>Un Petit Pas Pour Une Femme, Un Bond En Arrière Pour l'Humanité</i> [Bir Kadın İçin Küçük Bir Adım, İnsanlık İçin Bir Adım Geriye]	18
2.4.2. <i>Juste Un Instant Avant La Fin Du Monde</i> [Dünyanın sonundan Bir An Önce].....	19
2.5. <i>Après Nous Le Déluge</i> Adlı Eser Hakkında.....	19
2.6. Eserin Ekolojik Açidan İncelenmesi.....	19

3. BÖLÜM: KAYNAK METİN (<i>APRÈS NOUS LE DÉLUGE</i>)	
VE ÇEVİRİSİ (<i>BİZDEN SONRA TUFAN</i>).....	26
4. BÖLÜM: ÇEVİRİNİN DEĞERLENDİRMESİ.....	95
4.1. Teorik Arka Plan.....	95
4.2. Çevirisi Stratejileri.....	96
SONUÇ.....	101
KAYNAKÇA.....	102

ÖNSÖZ

Elinizde tuttuğunuz bu çeviri projesini tamamlamış olmaktan dolayı haklı bir gurur yaşıyorum. Bu projenin gerçekleşmesinde bilgisi ve tecrübesiyle doğrudan ve büyük katkı sunan, sürekli iletişim halinde olduğumuz ve yardımlarını benden asla esirgemeyen değerli danışman hocam Sn. Dr. Öğretim Üyesi Dilber Zeytinkaya'ya teşekkürlerimi sunarım. Dolaylı katkılarıyla bu projenin somut bir şekilde ortaya çıkmasını sağlayan, tedrisatlarından geçtiğim değerli hocalarım Anabilim Dalı Başkanımız Sn. Prof. Dr. Gülhanım Uysal, Sn. Doç. Dr. Osman Coşkun, Sn. Doç. Dr. Erdinç Aslan, Sn. Doç. Dr. Deniz Kurmel, Sn. Dr. Öğretim Üyesi Nahide Arslan, Sn. Dr. Öğretim Üyesi Aytül Durmaz Hut ve Ar. Gör. Dr. Mustafa Hakan Atasoy'a teşekkürlerimi iletmeden geçmemeliyim. Son olarak, yerinde ve destekleyici eleştirileriyle çevirimin tiyatral bir bağlama oturmasını sağlayan sevgili ablam Sahne Sanatları Öğretim Üyesi Sn. Prof. Dr. Nurhan Tekerek'e ve Devlet Tiyatrosu eski rejisörlerinden Sn. Leyla Tecer'e de teşekkür ederim.

GİRİŞ

Çeviribilimin geldiği noktada çeviri ve değerlendirmesi kendini dilbilimden ayırmış ve kültür dünyasının önemli bir bileşeni olarak yerini almıştır. Tiyatro ise bir iletişim biçimi olarak yine kültür dünyasının vazgeçilmez bir unsurudur.

Fransızca Mütercim ve Tercümanlık son sınıf öğrencisi olarak tasarladığım bu çeviri projesinde Fransız tiyatrosunun çağdaş bir temsilcisi Jean-Pierre Martinez ve onun *Après Nous le Déluge* [*Bizden Sonra Tufan*] adlı tiyatro eserini konu edindim. Kültür taşıyıcısı çeviriyi ve tiyatroyu bir araya getirerek hem Jean-Pierre Martinez'i Türk dünyasına tanıtmak hem de tiyatro çevirisi uygulamasında kendimi geliştirmek istedim.

Tiyatro çevirisi başlı başına bir uzmanlık olarak öteden beri ilgimi çekmekteydi. Gündelik dilin stilize bir şekilde aktarılması bir çevirmen için meydan okuyucu bir ödev olsa gerek. Konu edinilen tiyatro eserinin ekolojik bir temayı içermesi ise 21. yüzyılın can alıcı sorunlarından birini, küresel ısınma nedeniyle dünyanın tehlikede oluşunu, gündeme getirmek açısından etkili olur diye düşündüm.

Bu kapsamda, söz konusu projede ilk önce çeviriye temel sağlayacak eko-çeviri ve tiyatro çevirisi hakkında yaklaşımlar sunan teorik bir arka plan, ardından yazar ve eser hakkında bir inceleme ve son olarak eserin Fransızcadan Türkçeye çevirisiyle birlikte çeviri değerlendirmesi sunulmuştur.

1.BÖLÜM: TEORİK ARKA PLAN

1.1. Eko-Çeviri (Eco-translation)

Eko-çeviri konusuna geçmeden önce, “ekoloji” kavramına kısaca göz atmak gerekmektedir. Özellikle küreselleşmenin etkisiyle birlikte, ekoloji günümüzde insan toplumlarının, kültürlerinin ve dillerinin varlığını sürdürmesinde merkezi bir önem kazanmıştır (Changizi, 2021, s. 33).

Ekoloji, doğa ile olan ilişkimizi yeniden tanımlayan ve teknolojik, bilimsel ve ekonomik kalkınmanın biyosfer üzerinde yarattığı tahribatı gözler önüne seren, bu bağlamda bireyleri yaşam biçimlerini dönüştürmeye çağıran yeni bir bilim dalıdır. Ancak ekosistem kavramı, çok disiplinli bir yaklaşım ve çeşitli alanlarda uzmanlık gerektirdiğinden, Alman biyolog Ernst Haeckel’in 1866 yılında ortaya koyduğu ekoloji kavramının üzerinden bir buçuk yüzyıla yakın bir süre geçmiş olmasına rağmen, bu bilim hâlâ marjinal konumunu korumakta ve bütünsel karmaşıklığıyla kavranması güç olmaktadır (Morin, 2016, s. 17).

Ekolojik düşünce, farklı alanlarda gerçekleşmesi muhtemel, arzu edilen ve sürdürülebilir ideal gelecek senaryolarını sorgulama ve çözümleme gayretiyle şekillenmektedir. İnsanlık, siyaset, demokrasi, uygarlık, toplumsal eşitsizlikler, düşünsel süreçler, sağlık, tarım, gençlik, toplumsal cinsiyet rolleri, aile yapısı ve ölüm gibi birçok temel kavram yeniden ele alınmalı ve bütün yönleriyle gözden geçirilmelidir.

İlerleme, bize bireyciliği getirmiştir; ancak bu olgu çelişkili bir yapı arz eder. Hiç kuşkusuz bireycilik, sorumluluk duygusunu güçlendirmiştir; fakat aynı zamanda içe kapanmayı ve hatta toplumsal geri çekilmeyi de tetiklemiştir. Edgar Morin’e göre, toplumsal dönüşümler her zaman zordur. Birey, özne olarak, iki mantığa sahiptir: "ben-kendim" (moi-je) ve "biz" (nous) mantığı. "Ben-kendim" mantığı; beslenmek, korunmak ve gelişmek için gereklidir. "Biz" mantığı ise, bireyin kendisini sevgi, aidiyet ya da topluluk bağlamında –ailesi, vatani, dini inancı ya da siyasi partisi gibi– ilişkiler içinde konumlandırmasını sağlar. Uygarlığımız bireyci mantığı aşırı derecede geliştirmiştir; ancak biz mantığı uykudadır: onu uyandırmak bizim sorumluluğumuzdadır (Lemieux, 2016, s. 14).

Günümüzde ekoloji kavramı kendini pek çok alanda göstermektedir. Bunlardan biri de çeviri alanıdır. Eko-çeviri, araştırmacıları yeni bir anlatım biçimine ve araştırma alanına yönlendirmektedir. Yazarlar, çevresel bozulma, iklim değişikliği, kayıplar ve doğayı koruma isteği gibi konulara dair yaşadıkları kafa karışıklığını ifade etmek ve bu temalarla ilgili anlatılar oluşturmak adına bu alana yönelmektedir (Shread, 2023).

Çeviri araştırmaları genellikle çevirmen, yayıncı ve editör gibi insan temelli roller üzerine yoğunlaşmıştır. Ancak, ekolojik açıdan insan dışı unsurlara dair tartışmalar oldukça sınırlı kalmıştır. Ekoloji kavramının çeviriyle buluşturulması, daha önce pek dikkate alınmayan yönleri incelemek için yeni bir perspektif ve kuramsal zemin sunan “eko-çeviri” yaklaşımını ortaya çıkarmıştır.

Ekoloji; inceleme alanı olarak bir tema, metafor (meczaz) ya da eleştirel bir bakış açısı şeklinde üç farklı yolla değerlendirilebilir.

- **Tema Olarak Ekoloji**

“Edebi eleştirinin günümüzde yeniden önem kazanan bir biçimi olarak ortaya çıkan ekokritisizmle birlikte, bazı Çeviribilim kuramcıları yakın zamanda ekoloji temasını yeni bir araştırma konusu olarak benimsemiştir. Başka bir deyişle, bu bağlamda ekoloji inceleme nesnesi haline gelmiştir” (Shread, 2023, s. 117). Bu bağlamda ekoloji, temel konu olarak ele alınmakta ve araştırmacılara ekolojiyle ilişkili çeşitli bakış açılarından konuyu inceleme imkânı sunmaktadır.

- **Metafor Olarak Ekoloji**

Shread’e (2023, s. 118-119) göre, ekoloji kavramı hem tematik hem de metaforik bir biçimde, başka kavramları daha iyi açıklamak ya da kavramak amacıyla “metaforik bir benzetme” olarak kullanılmaktadır. Bu tür bir metaforik yaklaşım, çeviriyi ve onun daha geniş bağlamlardaki etkilerini daha derinlemesine anlamamıza yardımcı olabilecek önemli içgörüler sunar.

- **Eleştiri Olarak Ekoloji**

Çeviride ekolojik yaklaşımlar benimsendiğinde, geleneksel bakış açıları önemli ölçüde değişir. Bu yöntem sayesinde araştırmalar, klasik kuramsal çerçevelerin dışına çıkarak daha önce dikkate alınmayan yönleri inceleme fırsatı bulur. Böylece, çeviri ile ekoloji arasındaki karşılıklı etkileşimi daha derinlemesine anlamayı sağlayacak yeni araştırma alanları ortaya çıkar.

Akademik açıdan bakıldığında ekoloji; bir felsefe, bir bilim, bir estetik anlayış ve aynı zamanda bir teknolojidir. İnsanlar da dahil olmak üzere, canlı varlıklar ile çevreleri arasındaki ilişkiyi inceleyen sistemli bir bilim dalıdır... Basitçe ifade etmek gerekirse, ekoloji; insanların birbirleriyle, nesnelerle ve çevreleriyle olan ilişkilerini inceleyen bir çevre bilimidir... Bütüncül bir anlayışa dayanan bir

bilim olarak ekoloji, araştırma yöntemlerini ilişkilerin ve etkileşimlerin bütününe odaklar (Hu ve Tao, 2016, s. 123-124).

Eko-çeviri sayesinde artık insanoğlunun araştırmalarda dikkate alınması gereken tek ve mutlak güç olmadığı anlaşılmıştır.

Çevirmenler ve tercümanlar kategorisinin genişletilmesi (bundan sonra "çevirmen" her ikisini kapsayacak şekilde kullanılacaktır) ve yeni çeviri biçimlerini kabul etmeyi öğrenirken güç ilişkilerinin yeniden dağıtılması, çevirmenleri güçlendirme çağrısını aslında düşünüldüğünden çok daha köklü ve radikal bir hale getirir. Tıpkı biyo-semiotiğin (Çeviribilim alanındaki yeni yaklaşımlardan biri) dili yalnızca insanların sahip olduğu bir şey olarak görmemesi gibi, eko-çeviri de çeviri yapma yetisinin sadece insanlara özgü olmadığını bize hatırlatır (Shread, 2023, s. 113-115).

1.1.1. Hu Gengshen ve Yeni Kavramı Eko-çeviribilim (Eco-translatology)

İnsanın artık çeviride tek ve başat unsur olmadığı öne sürüldükten sonra geleneksel yaklaşımların göz ardı ettiği ve şimdi eko-çevirinin açıkladığı diğer unsura sıra gelir:

Çeviribilimin diğer yaklaşımlarından farklı olarak Eko-Çeviribilim, "ekoloji"yi tartışma zemini olarak alır ve çeviriyi ekolojik bakış açısından kapsamlı ve bütüncül bir şekilde inceler. Yani, Eko-Çeviribilim; çeviriyi dilbilim, edebiyat, kültüroloji, iletişim, erek odaklılık (Skopos), feminizm, ideoloji gibi alanlardan değil, ekolojik bütüncülük (eko-bütüncülük) perspektifinden anlamaya ve değerlendirmeye çalışır (Hu ve Tao, 2016, s. 123).

Eko-çeviribilim, çeviriyle ilgili konuları önceki yöntemlerden daha geniş bir ölçekte inceler.

Yöntembilimsel olarak ekoloji, bütüncül bir bilimdir; dolayısıyla ekolojik araştırma yaklaşımı, ilişkilerin ve etkileşimlerin bütünlüğünü vurgular. Ekolojik sistemin birbirine bağlı unsurları arasındaki bu etkileşim nedeniyle, herhangi bir bileşende meydana gelen değişim, diğerlerinde de dönüşüme yol açabilir (Hu ve Tao, 2016, s. 125).

Ekoloji çeşitli parçaların karşılıklı etkileşimi özelliğini içerir. Uyum içinde işleyen ve genel sistemin verimli çalışmasını sağlayan faktörlerden oluşur.

Özellikle belirtmek gerekir ki, çeviri araştırmaları söz konusu olduğunda, diğer yaklaşımlar bir dereceye kadar "bütüncüllük" ve "sistemsel denge"ye dikkat etse de, odakları Eko-Çeviribilim'den farklıdır. Başka bir deyişle, çeviri ekolojik sistem perspektifinden değerlendirildiğinde, sistemsel etkileşimi, dengeyi, tutarlılığı ve bütünsel uyumu göz önünde bulundurmak doğal ve zorunludur (Hu ve Tao, 2016, s. 125-126).

Kendi sorumlulukları ve diğerleriyle koordinasyon ihtiyacı olan çoklu alt sistemlerden oluşan diğer sistemler gibi, çeviri de bir sistem olarak işlev görür. Bu sistem içinde, etkili bir çeviri üretmek için çeşitli iç alt sistemler uyumlu bir şekilde çalışır.

Çinli bilim insanı Hu Gengshen'in savunduğu gibi, Eko-Çeviribilim, çeviriyi çevirmenin uyum sağlama ve seçim yapma süreci olarak ele alır. Bu yaklaşım, odak araştırma konusunun, çevirmenin öznelliğine verilmesi gerektiğini öne sürer. Buna göre çevirmen, hem çeviri gerekliliklerine uyum sağlama hem de çeviri eko-çevresinden stratejiler veya somut dilsel ifadeler seçme konusunda aktif bir rol oynar (Liu, 2011, s. 87; aktaran Changizi, 2021, s. 35).

Her çeviri, bir seçim süreciyle başlar. Öncelikle çevirmen, çevireceği eseri seçer ve çeviri süreci boyunca seçim yapmaya devam eder. Bu seçimler, yalnızca matematiksel eşdeğerlikten öte uygun karşılıkların belirlenmesini ya da çeviri sorunlarına en uygun çözümlerin bulunmasını içerebilir. Liu'nun belirttiği gibi, "Eko-Çeviribilim'e göre çeviri, 'çevirmenin Çeviri Eko-Çevresine uyum sağlamak için gerçekleştirdiği bir seçim etkinliğidir'" (aktaran Changizi, 2021, s. 35). Çevirmenin bir diğer seçim boyutu ise çevirinin hedef kültür ve çevrenin normlarıyla uyumlu olmasını sağlamaktır. Seçimin ötesinde, çeviri sürecinde başka faktörler de rol oynar. "Ekolojik etik ile benzeşim kurularak ve çeviri pratiği ışığında... eko-çeviribilim etiğinin temel ilkeleri şunlardır:" (Hu ve Tao, 2016, s. 127-128).

Öncelikle, Denge ve Uyum İlkesi – temel olarak Kaynak Metin Ekolojisi ile Hedef Metin Ekolojisinin dengesini ve uyumunu korumayı ifade eder. Spesifik olarak, bir yandan çevirmenler "seçici uyum" ve "uyumsal seçim" yoluyla kaynak metnin dilsel ekolojisini, kültürel ekolojisini ve iletişimsel ekolojisini korumaya ve aktarmaya büyük çaba göstermelidir. Diğer yandan, yine "seçici uyum" ve "uyumsal seçim" yoluyla, çevirmenler hedef metni, hedef metnin dilsel ekolojisine, kültürel ekolojisine ve iletişimsel ekolojisine uyarlamak için yoğun çaba sarf etmelidir (Hu ve Tao, 2016, s. 127-128).

Eko-çeviribilim yaklaşımının en dikkat çekici özelliklerinden biri, geleneksel çeviri kuramlarındaki kavramları ekolojik bir bakış açısıyla yeniden yorumlayabilme ve analiz edebilme kapasitesidir. Bu bağlamda, "kaynak ve hedef ekolojileri" kavramsallaştırması, skopos teorisindeki hedef kültür normlarıyla paralellik göstermektedir. Çevirmenin adaptasyon sürecinde seçici davranması gerekliliği aslında bilindik bir çeviri prensibine işaret eder: Çevirmen, çeviri sürecinde hem iletmek istediği mesajı hem de hedef kültürün sınırlılıklarını dikkate alarak metni yeniden şekillendirmelidir.

İkinci olarak, Çoklu Eko-Bütünleşme İlkesi – temel olarak çeviri kriterlerini ifade eder. Bu ilke yalnızca "kaynak metne" sadık kalmayı ve "okuyuculara" hitap etmeyi değil, aynı zamanda metinsel

ekolojiyi koruma temelinde, hedef metnin yeni dilsel ekoloji, kültürel ekoloji ve iletişimsel ekolojide "hayatta kalmasını/gelişmesini" sağlamak için Uyum ve Seçimin Bütünsel Derecesini gerektirir (Hu ve Tao, 2016, s. 128).

"Metinsel ekolojiyi koruma", çevirisel olguları eko-çevirisel bir çerçevede incelemek için yeni bir perspektif sunar. Metinsel ekoloji, çevrilen metnin çevirinin amacına (skopos) uyum gösterme gerekliliğini ifade eder. Örneğin, kaynak metindeki kültüre özgü öğelerin çeviride olduğu gibi korunmasına mı, yoksa hedef kitlenin rahatça okuyabilmesi için uygun eşdeğerlerle değiştirilmesine mi karar verilmesini içerir.

Son olarak, "çevirmen sorumluluğu" çeviri sürecindeki en kritik faktörlerden biridir.

Çevirmen Sorumluluğu İlkesi – temel olarak çevirmenin çeviri süreci, çeviri davranışı ve tüm çeviri faaliyeti için "tam sorumluluk" alması gerektiği anlamına gelir. Özellikle, "çeviri eko-çevresi", "çeviri topluluğu" ve "kaynak/hedef metin" arasındaki karşılıklı ilişkiyi koordine ederek, "çevirmen sorumluluğu" aracılığıyla "çevre", "topluluk" ve "metin" (üç aşama) arasındaki ekolojik bütüncüllükteki etkileşimi, dengeyi ve uyumu somutlaştırmayı hedefler (Hu ve Tao, 2016, s. 128).

Sonuç olarak, Hu Gengshen, çeviri ekolojisinin uyumu ve birliğini, çeviri öznesinin çevirmen merkezli oluşunu ve diğer bazı unsurları vurgulamaktadır. Bu kuram; çeviri ekolojik ortamı, uyum ve seçim, çevirmenin merkezî rolü, "üç boyutlu" dönüşüm bakış açısı gibi bazı temel kavramları içerir. Eko-çeviribilim şu boyutlara sahiptir: Dilsel boyut, çevirmenin dil biçimlerine verdiği tepkileri vurgular. Kültürel boyut ise çevirmenlerin iki dilli kültürel anlamların aktarımına ve yorumuna dikkat etmeleri gerektiği anlamına gelir. Nida'nın da belirttiği gibi, "Gerçekten başarılı bir çeviri için, iki dili bilmekten daha önemli olan, iki kültüre aşina olmaktır; çünkü kelimeler ancak belirli bir kültürel bağlamda anlam kazanır" (aktaran Wei, 2023, s. 2). İletişimsel ekolojinin sürdürülebilmesi için çevirmenin, kaynak metnin iletişimsel niyetini hedef dildeki okuyuculara doğru şekilde aktarması gerekir. Bu sayede farklı diller arasında iletişim sağlıklı bir şekilde sürdürülebilir.

1.2. Tiyatro Çevirisi

Çeviri, tarihsel süreç içinde çeşitli yönleriyle tartışılmış ve genel olarak iki temel yaklaşıma ayrılmıştır: Kaynak metne sıkı sıkıya bağlı "sözcüğü sözcüğüne çeviri" (traduction littéral) ve daha serbest bir yaklaşımı benimseyen "serbest çeviri" (traduction libre). Günümüzde bu yaklaşımlar, sırasıyla "anlamsal çeviri" ve "iletişimsel çeviri"

olarak adlandırılmaktadır (Aktaş ve Köksal, 2025, s. 123). Aşağıda bu iki perspektif kapsamında tiyatro çevirisine dair farklı yaklaşımlar sunulmuştur.

1.2.1. Tiyatro Çevirisine Dair Yaklaşımlar

Newmark, tiyatro metnlerinin şiir ve düz yazıya kıyasla daha yüksek bir “iletişim” değerine sahip olduğunu ve çeviri sürecinde bu özelliğin göz önünde bulundurulması gerektiğini vurgulamaktadır (Aktaş ve Köksal, 2025, s. 123).

Mounin ise tiyatro çevirisinde iletişimsel yaklaşımın önemli olduğunu kabul etmekle birlikte, kaynak metnin biçimsel özelliklerinin —üslûp, cümle yapısı ve dilbilgisi gibi— mümkün olduğunca korunmasının eserin edebi değerinin sürdürülebilmesi açısından kritik olduğuna dikkat çeker. Ayrıca, sahne için yazılmış bir tiyatro eserinin sahnede yaratacağı etkinin analiz edilip hedef metne aktarılmasının zorunlu olduğunu, bu aktarım sürecinde birtakım kayıplar yaşanacaksa bile, çevirmenin önceliğinin sahne etkisini korumak olması gerektiğini belirtir. Üstelik bu yaklaşımın sadece çevirmenler değil, eleştirmenler ve yönetmenler tarafından da bir ilke olarak benimsenmesi gerektiğini savunur. (Aktaş ve Köksal, 2025, s. 123).

Öte yandan, Welwarth, tiyatro dilinin akıcı bir konuşmayı mümkün kılması ve anlatımın hem doğruluğunu hem de üslûbunu taşıması gerektiğini söyler. Welwarth, yapay ve doğrudan çevirilere karşı çıkar; ona göre çeviri, yazarın anlamını bozmadan, hedef dilde sanki o dilde yazılmış özgün bir metin gibi doğal ve anlamlı olmalıdır (Aktaş ve Köksal, 2025, s. 123).

İbrişoğlu da tiyatro çevirilerinde günlük konuşma dilinin kullanılmasını öngören iletişimsel çeviri yönteminin tercih edildiğini ve bunun sayesinde seyircinin ve okurun olayları kolayca kavrayıp duygusal olarak etkilenmesinin amaçlandığını ifade etmektedir (Aktaş ve Köksal, 2025, s. 123).

Zeytinkaya’ya göre, tiyatro çevirisinde, kaynak dile çok fazla sadık kalmadan, hedef dile uygun bir biçimde yaklaşmanın ve "yeterli" ile "kabul edilebilir" çeviri arasında bir denge kurmanın önemli olduğu, Türkiye’de de sık sık vurgulanmıştır (Zeytinkaya, 2018, s. 289). Yaklaşık elli yıl önce N. ve N. Hızır, bu konuyu özgün eserdeki "hava"nın aktarımı bağlamında değerlendirmişlerdir. Peki, "hava" ne anlama gelir?

“...Tercüme okunduğu vakit, aslı okununca uyanacak olan tasavvur ve hayallerin aynı sırada ve aynı ritimde uyanmasını temin etmek demektir. Piyes mütercimi, adaptasyon’a düşmeden ve aslın

hususiyetlerini gözden kaçırmadan, asıldaki muhitin, asıldaki insan tiplerinin Türkçenin âlemi içinde mukabillerini biraz araması ve şahısları biraz da mukabillere göre konuşturması lazımdır. Bunun da bittabi münferit kelimelerde kalmaması, dilin bütün bünyesine teşmil olunması icap eder. ‘Hava’ denen şeyde sadakat, yukarıda bahsettiğimiz esasa göre iki lisana ait mefhumların ve bilhassa cümlelerin birebir tekabül ettirilmesinin bir neticesi iken, piyeste karakter ve tiplerde uygunluğun olduğu kadar, asıldaki şahısların tercümede aynı canlılıkta yaşamasının bir neticesidir. Bunu elde etmek için aslın cümlelerinin gidişinden sık sık uzaklaşmak zarureti hâsıl olabilir.” (aktaran Zeytinkaya, 2018, s. 289)

Tiyatro dilinin ve geleneklerinin zamanla değişmesi, çeviri alanında da çeşitli yeniliklerin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bir tiyatro eserinin doğrudan çevrilemeyeceği, bunun yerine yeniden yazılarak uyarlanması gerektiği vurgulanmaktadır. Tiyatro çevirisi yalnızca metnin dilini çevirmekle kalmaz; aynı zamanda ilgili toplumların kültürel ve tarihsel unsurlarını da göz önünde bulundurur. Çeviriler, toplumun dil, kültür ve tarih değerleri ışığında şekillendirilmelidir. Başka bir toplumda anlaşılır olan bir esprinin, hedef izleyiciyi düşünerek tamamen farklı bir şekilde yeniden yazılması çoğu zaman zorunludur (Zeytinkaya, 2018, s. 289).

Zeytinkaya’nın belirttiği gibi, tiyatro çevirisi de diğer çeviri türleri gibi, yorumbilimsel bir süreçtir. Çevirmen, kaynak metni doğru anlayabilmek için hedef dil ve kültür perspektifinden hareketle sorular sormalı ve metni içselleştirmelidir. Oyun çevirisi, kaynak metni yorumlamayı ve onun kökeni ile taşıdığı tüm farklılıkları kavramayı amaçlayan bir süreçtir. Bu süreçte kaynak dildeki metin, hedef dil ve kültüre doğru yorumlanarak taşınır.

Zeytinkaya’nın haklı olarak vurguladığı gibi, tiyatro çevirisinde en temel unsur, karakterlerin eğitim düzeylerine, toplumsal sınıflarına ve konumlarına uygun bir şekilde konuşturulmasıdır. Oyun çevirmeninden yalnızca sözcük anlamlarını aktarması değil, aynı zamanda sahnede oynanabilecek ve doğal bir şekilde konuşulabilecek bir metin oluşturması beklenir. Çevirmen bu süreçte, adeta hem yönetmen hem oyuncu hem de seyirci rolünü üstlenir.

Susan Bassnett, 1980’li yıllarda tiyatro metni ile sahnelemenin birbirinden ayıramayacağını ve aralarındaki karşılıklı ilişkinin altını çizmiştir (Zeytinkaya, 2018, s. 291). Ona göre, tiyatro çevirmeni yalnızca sözel metni değil, aynı zamanda içinde gizli olan jestüel dili de hedef dilde canlandırabilmelidir Ancak Bassnett, çevirmenin masa

başında sahnelemeyi hayal etmesinin yeterli olmayacağını, bunun gerçekçi bir yöntem olmadığını da eklemiştir.

Sonuç olarak, tiyatro çevirisi, çeviribilimciler tarafından bir tür edebiyat çevirisi olarak değerlendirilmekte ve edebi çevirinin ortak sorunlarını paylaşmaktadır. Çevirinin kaynak dile mi yoksa hedef dile mi odaklanacağı, özel adların, söz oyunlarının, metaforların, lehçe ve argo gibi unsurların nasıl aktarılacağı gibi konular bu sorunlar arasında yer alır. Ayrıca, tiyatro metninin hem bir okur kitlesi için okunabilir olması hem de sahnede canlandırılacak bir biçime dönüştürülmesi beklenir.

2. BÖLÜM: JEAN-PIERRE MARTINEZ VE *APRÈS NOUS LE DÉLUGE* ADLI ESERİ

2.1. Jean-Pierre Martinez Hakkında

1955 yılında Auvers-sur-Oise’da doğan İspanyol kökenli Fransız yazar Jean-Pierre Martinez, sanat kariyerine rock müziği alanında baterist olarak başlamış, ardından reklamcılık sektöründe göstergebilimci (sémiologue) olarak faaliyet göstermiştir. Daha sonra televizyon için senaryo yazarlığı yapmış, bu deneyimin ardından tiyatroya yazar kimliğiyle yönelmiştir. Bugüne kadar kaleme aldığı yüzden fazla komedi oyunu arasında *Vendredi 13* [13. Cuma] ve *Strip Poker* [Strip Poker] gibi eserler, Fransız tiyatrosunda klasikleşmiş örnekler arasında değerlendirilmektedir. Günümüzde Fransa’da en çok sahnelenen çağdaş oyun yazarlarından biri olan Martinez’in eserleri İspanyolca, Portekizce ve İngilizce gibi dillere çevrilmiş ve uluslararası alanda da ilgi görmüştür. Akademik geçmişi oldukça çeşitlidir; Sorbonne Üniversitesi’nden İspanyol ve İngiliz edebiyatı, Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales’den dilbilim, Institut d’Études Politique de Paris’ten ekonomi ve Conservatoire Européen d’Ecriture Audiovisuelle’den senaryo yazımı alanlarında diplomalar almıştır. Martinez, tüm tiyatro eserlerini kendi kurduğu *La Comédiathèque* adlı platform üzerinden ücretsiz erişime sunarak, kültürel üretimin kamusal paylaşımına katkıda bulunmayı tercih etmiştir.

2.2. Jean-Pierre Martinez’in Tiyatro Anlayışı

Jean-Pierre Martinez, çağdaş tiyatro yazarlığı kavramını yalnızca kronolojik bir aidiyetle değil, aynı zamanda tematik bir yaklaşımla da temsil eden bir yazardır. Eserleri, yaşadığı dönemin toplumsal, siyasal, sosyolojik ve kültürel meseleleriyle doğrudan ilişkilidir. Bu bağlamda, yalnızca günümüzün bir yazarı değil, aynı zamanda çağdaş dramaturjinin gelişen yönelimlerine katkı sunan bir figür olarak öne çıkar. Martinez’in yazınsal üretimi, yeni tiyatro biçimlerine katkı sunarken, klasik dramaturjiye dair güçlü bir birikimle desteklenmektedir. Bu birikimi, yaklaşık yirmi yıl boyunca sürdürdüğü ve eğitimini verdiği senaryo yazarlığı sürecinden kaynaklanmaktadır. Onun yaklaşımına göre, dramatik yapının kurallarını yaratıcı biçimde dönüştürebilmek için önce bu kurallara derinlemesine hâkim olmak gerekir (bu düşünceye *Écrire une comédie pour le théâtre* [Tiyatro için bir komedi yazmak] adlı eserinde de yer verir). Nitekim, tiyatro

esasen bir yazı sanatı olup, dramaturjik olarak zayıf bir metni en başarılı sahneleme dahi kurtaramaz.

Jean-Pierre Martinez, sanatsal pratiğini dönemiyle ilişkili kılma yönündeki bilinçli tercihiyle, kendisini çağdaş gerçeklikler karşısında “sorumluluk üstlenen bir yazar” olarak tanımlar. Ancak, bu tür bir angajmanın temel koşulu, “sanatsal özgürlüktür”. Martinez'e göre, yazar yalnızca kendi etik ve estetik ilkelerine dayanarak yazabilmeli; çağdaş tiyatronun anlamını daraltan, çoğu zaman seyirciyle bağ kurmayan ve kurumsal yapılar tarafından (okuma komiteleri, yayınevleri, ödül sistemleri, "yeni yazım" etiketleri, çeşitli destek programları vb.) teşvik edilen normatif tiyatro anlayışlarına tabi olmamalıdır.

Martinez, bu bağımsızlığı, metinlerini kişisel internet sitesinde ücretsiz erişime sunarak ve yalnızca tiyatro topluluklarının ve seyircinin doğrudan takdirini esas alarak elde etmiştir. Kurumsal onay arayışından bilinçli olarak uzak durarak, Fransa'daki tiyatro sahnesini şekillendirdiği iddiasındaki bürokratik aktörlerin otoritesini sorgulamış ve bu bağlamda alternatif bir dramaturjik yol izlemeyi tercih etmiştir. Ancak bu duruş, onu Fransız tiyatro kurumları nezdinde, açık ya da örtük bir dışlanmaya maruz bırakmış; halkla kurduğu doğrudan ilişki "bulvar tiyatrosu"¹ ile özdeşleştirilmiş, türler arasında dolaşmayı seçmesi ise onu yalnızca "tür yazarı" olarak sınırlayan indirgemeci yaklaşımlara neden olmuştur.

Tüm bu dışlayıcı söylemlere karşın, Martinez'in eserleri günümüzde yaklaşık 80 ülkede sahnelenmektedir. Nihai değerlendirme ise zamanın kendisine aittir. Zira tiyatro sanatı söz konusu olduğunda, kalıcılığı ve değeri belirleyen asıl unsur, profesyonel kurumlar değil sahneleyen topluluklar ve seyircidir.

Jean-Pierre Martinez'in tiyatro eserlerinde ele aldığı bazı temalar:

- Ekoloji ve dünyanın sonu
- Edebiyat dünyası ve intihal
- İş dünyası ve kapitalizm

¹ 19. Yüzyılın ilk yarısında, Paris'in büyük bulvarlarında sahnelenen melodramlar ve duygusal içerikli komedilerle özdeşleşen tiyatrolar, zamanla “bulvar tiyatrosu” (théâtre de boulevard) olarak anılmaya başlanmıştır. 20. yüzyıla gelindiğinde ise bu tiyatrolar, sanatsal kaygılardan çok seyirlik ve eğlence odaklı yapımlara yönelmiş; genellikle tanınmış oyuncuların etrafında şekillenen, hafif ve popüler nitelikli bir tiyatro anlayışını temsil eder hâle gelmiştir.

- Siyaset, çıkarıcılık, yolsuzluk
- Zaman, ölüm, ölümsüzlük
- Covid, karantina, kapalı mekânda geçen oyunlar (huis-clos)

2.3. Jean-Pierre Martinez'in Tiyatrosunda Ekolojik Temalar

Jean-Pierre Martinez, genellikle *Vendredi 13* [13. Cuma], *Strip Poker* [Strip Poker] ve *Un petit meurtre sans conséquence* [Sonuçsuz Küçük bir Cinayet] gibi durum komedileriyle tanınmasına rağmen, eserlerinde çağdaş toplumsal ve çevresel meseleleri de ele almaktadır. Bu temaları işlerken, yazar her zaman mizahi bir dil kullanmayı tercih etmektedir.

Erken dönem eserlerinde, hayvan hakları ve endüstriyel hayvancılığın eleştirisi gibi ekolojik sorunlar gündeme gelmişken, 2019 yılından itibaren ekoloji, Martinez'in bazı tiyatro eserlerinde ana tema haline gelmiştir. Bu eserlerde, ekolojik felaketler ve iklim değişikliği gibi konular eleştirel bir bakış açısıyla ele alınmakta ve bu yaklaşım, "iklim kurgu" (Climate Fiction ya da Cli-Fi) türüne ait bir söylemi benimsemektedir.

2.4. Jean-Pierre Martinez'in Ana Teması Ekoloji Olan Oyunları

Ekoloji, insanın akıl almaz davranışlarının, tür olarak varlıklarını tehdit etmeye başladığı bir noktada trajikomik bir konu olarak öne çıkar. İlk iki oyun, özellikle iklim değişikliği nedeniyle ortaya çıkan felaketlerle yüzleşmek zorunda kalan insanları konu alan distopyalar sunmaktadır. Üçüncü oyun ise bu çalışmaya konu olan *Après Nous le Déluge* [Bizden Sonra Tufan] adlı oyundur.

2.4.1. *Un Petit Pas Pour Une Femme, Un Bond En Arrière Pour l'Humanité* [Bir Kadın İçin Küçük Bir Adım, İnsanlık İçin Bir Adım Geriye]

Bir astronot çift, Mars'a gitmek üzere yola çıkar ve orada bir koloni kurmayı, yeni bir 'insanlık' inşa etmeyi amaçlar... daha insancıl bir 'insanlık'. Gizemli bir kaza sonrasında, bu uzay yolculuğu zaman yolculuğuna dönüşür... Apokaliptik bir gelecek ile gelecekteki felaketlerin tohumlarını taşıyan bir geçmiş arasında, tarihi yeniden yazmak isteği cazip gelebilir... ve neden olmasın, belki de İncil'i! (Martinez, 2025)

2.4.2. *Juste Un Instant Avant La Fin Du Monde* [Dünyanın Sonundan Bir An Önce]

Birbirini tanımayan üç kişi, halk jürisinde yer almak üzere çağrılır. En azından onlara böyle söylenmiştir. Ancak, bir araya getirildikleri yer bir mahkeme değildir. Bir arada olduklarında, çok yakın bir gelecekte dünyayı vuracak olan kaçınılmaz bir felaketin sonuçlarını nasıl yöneteceklerine birlikte karar vermeleri gerektiğini öğrenirler. Görüşler farklıdır ve pek çok gelişme, tartışmayı yeniden başlatır. Bu etkileşimli gösteri boyunca, izleyiciler de kendi görüşlerini ifade etmeye çağrılacak ve böylece karar vermede onlara yardımcı olmaları sağlanacaktır. Amaç, en kötü duruma karşı en iyi kararı vermek için doğru seçimi yapmalarına yardımcı olmaktır (Martinez, 2025).

2.5. *Après Nous Le Déluge* Adlı Eser Hakkında

Jean-Pierre Martinez'in kendi tanımlamasıyla “ekolojik bir trajikomedî” olarak iki erkek ile iki kadın oyuncu için kaleme aldığı *Après Nous Le Déluge* adlı tiyatro eseri yine yazar tarafından şöyle özetlenir:

Küresel ısınma yüzünden yaşanmaz hale gelen Dünya'da yok olmakta olan insanlığın son saatleri yaklaşmaktadır. İki erkek ile iki kadın, son sığınakları olabilecek bilinmeyen bir gezegene doğru bir uzay gemisiyle yola çıkmak üzeredir. Bu dört “seçilmiş insan”ın görevi, yok edici çılgınlığıyla kendi ölümüne neden olan insanlığa varlığını sürdürmesi için bir şans vermektir. Ancak insanlık kurtarılmayı hak ediyor mu? Hepsi aynı fikirde değildir (Martinez, 2025).

2.6. Eserin Ekolojik Açıdan İncelenmesi

Eseri ekolojik açıdan incelemek için büyük ölçüde Catherine Kebapçioğlu'nun “Analyse Écocritique de L'œuvre de Jean-Pierre Martinez, *Après Nous le Déluge*” [Jean-Pierre Martinez'in *Après Nous Le Déluge -Bizden Sonra Tufan-* adlı eserinin eko-eleştirel incelemesi] adlı yüksek lisans tezi temel alınmıştır.

Kebapçioğlu'nun ilgili çalışmadaki amacı, “güncel bir konu olan çevre sorunlarını ve ekolojiyi, ekokritik yöntemiyle ve Jean-Pierre Martinez'in *Après nous le déluge* [Bizden Sonra Tufan] adlı eseri üzerinden ortaya koymaktır. Ekokritik, çevreci bir yaklaşımı benimser ve doğayı çalışmalarının merkezine yerleştirir. Bu doğrultuda, bu çalışmada *Après Nous Le Déluge* adlı ekolojik bir trajikomedî eserinden yararlanarak edebiyat ile çevre arasındaki ilişkiyi açıklamak hedeflenmiştir” (Kebapçioğlu, 2022, s. v). Kebapçioğlu çalışmasında Claude Lévi-Strauss'un *Yaban Düşünce* ve Friedrich

Nietzsche'nin *Tragedyanın Doğuşu* adlı eserlerinde yer alan doğa/kültür dikotomisini de Martinez'in eserinde çevre sorunlarının nasıl ele alındığını ve bu sorunların esere kattığı anlamı irdelemek amacıyla kullanmıştır.

- **Evrensel Bir Tiyatro**

Martinez, insanlığın ortak değerlerini yansıtan evrensel mitlerden ilham alır ve bu mitler aracılığıyla insanlar arasında bağ kurar. Oyunları, farklı kültür ve inançlara hitap edecek şekilde evrensel bir anlatı sunar. Ateist olmasına rağmen eserlerinin kiliselerde bile sahnelenmesi, bu evrensel niteliğinin bir göstergesidir. *Après Nous Le Déluge* adlı eseri de bu özelliği taşıyan bir eserdir.

- **Çevre Sorunlarını Ele Alan Angaje Bir Tiyatro**

Diğer yorumcular gibi Kebapçıoğlu'nun da belirttiği üzere, Martinez'in tematik tercihleri yalnızca mitolojik unsurlarla sınırlı kalmamakta, aynı zamanda tüm insanlığı ilgilendiren evrensel meselelere de yönelmektedir. Bu meseleler, çağdaş dünyanın toplumsal ve ekolojik sorunlarını yansıtan, bireyin ve toplumun ortak çıkarlarına hitap eden konuları içermektedir. Bu bağlamda, çevre teması Martinez'in eserlerinde dikkat çeken başat unsurlardan biridir. Özellikle *Après Nous Le Déluge* adlı tiyatro eseri, güncel çevre sorunlarına odaklanması ve evrensel bir krize ışık tutması bakımından angaje (toplumsal sorumluluk taşıyan) bir eser olarak değerlendirilebilir.

Söz konusu eserde, iklim değişikliği, deniz seviyelerinin yükselmesi ve insan dahil olmak üzere çeşitli hayvan türlerinin yok oluşu gibi çevresel tehditler güçlü bir biçimde dramatize edilmektedir. Martinez, bu çevresel felaketlere doğrudan göndermeler yaparak, yalnızca tiyatro sahnesinde değil; sinema, edebiyat ve diğer sanatsal disiplinlerde de sıkça tartışılan bu küresel meseleleri eleştirel bir bakışla gündeme taşımaktadır. Bu tür temalar, yapıları itibarıyla genellikle bilimkurgu türünün alt kategorisi olan distopik kurgu içerisinde konumlandırılmakta ve eleştirel bir perspektiften değerlendirilmektedir (Kebapçıoğlu, 2022, s. 40).

- **İklim Kurgu (Climate Fiction) Türünde Yazılmış Bir Eser**

Kebapçıoğlu *Après Nous le Déluge*'ün "iklim kurgu" türünde yazılmış bir eser olduğunu öne sürmüştür.

Tıpkı ütopya ve distopya türlerinde olduğu gibi, *Climate Fiction* (İklim Kurgu ya da kısaca *Cli-Fi*), 21. yüzyılın başlarında ortaya çıkan yeni bir kurgu alt türüdür. Bu türün öncülerinden biri olarak kabul edilen Britanyalı yazar J.G. Ballard, 1962 yılında kaleme aldığı ikinci romanı *The Drowned World* [Sular Altında Dünya] ile post-apokaliptik anlatılara klimatolojik bir boyut kazandırmıştır. Ballard, bu eserinde iklim felaketleri karşısında insanlığın maruz kalabileceği olası koşulları çarpıcı imgelerle tasvir eder. Bu yeni tür, dünyanın sonu, insanlığın yıkımı ve iklim değişiklikleri gibi temaları merkeze alarak distopik bir perspektif sunar.

Her ne kadar çevresel kıyamet fikrini kurguya ilk olarak Ballard dahil etmiş olsa da iklim bilimi kurgu edebiyatı içerisinde 19. yüzyılda Jules Verne ile düşünölmeye başlanmıştır. Verne, distopik nitelik taşıyan *Paris au XXe siècle* [20. Yüzyılda Paris] adlı eserinde, teknolojik ilerlemenin yol açtığı sanatsal ve edebi yozlaşma üzerinden karamsar bir gelecek tasviri sunmuştur.

İklim kurgu didaktik bir işleve sahiptir; temel amacı okuyucunun çevresel yıkım ve iklim krizine dair farkındalığını artırmaktır. Bu nedenle, çevresel edebiyatın önemi, yalnızca doğayı yıkıma sürükleyen süreçleri eleştirmekle sınırlı değildir; aynı zamanda okuyucuları iklim değişikliğinin yol açabileceği felaketleri önlemeye yönelik eyleme geçmeye teşvik etme potansiyeli de taşır (Kebapçıoğlu, 2022, s. 26-27). Bu bakımdan *Après Nous Le Déluge* de bir iklim kurgu sayılabilir.

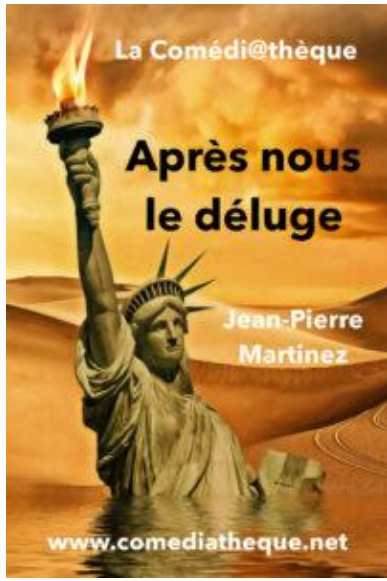
- **Başlık: *Après Nous Le Déluge* [Bizden Sonra Tufan]**

Jean-Pierre Martinez, Tufan mitini çağdaş çevresel krizlerle ilişkilendirerek eserine ekolojik bir boyut kazandırır. Bu bağlamda, söz konusu mit, yalnızca teolojik ya da kültürel bir anlatı olarak değil; insanlığın doğaya verdiği zararların ve bunun sonucunda oluşan felaket senaryolarının simgesel bir temsili olarak yeniden kurgulanır. Martinez'in yaklaşımı, distopik kurgu unsurlarıyla örtüşmekte; çevresel yıkımın ardından ortaya çıkan apokaliptik bir dünya tahayyölüne kapı aralamaktadır.

Bunun yanı sıra, Martinez'in Tufan mitini evrensel bir anlatı olarak ele alması, eserin yalnızca belirli bir kültürel bağlamla sınırlı kalmayıp daha geniş bir izleyici kitlesine hitap etmesini sağlar. Her ne kadar Tufan ve kıyamet temaları farklı anlam alanlarına sahip olsa da ekolojik perspektiften bakıldığında bu iki kavram iç içe geçer; zira her ikisi de insan eliyle gerçekleşen yıkımın ve dünyanın sonunun alegorik birer ifadesidir.

Eserin başlığı olan *Après Nous le Déluge*, bu evrensel mit ile doğrudan bir bağlantı kurmakta ve anlam katmanlarını derinleştirmektedir. Bu başlık, kutsal metinlerden alınan bir anlatı unsurunun (hipotekst) yeniden işlenerek farklı bir bağlamda (hipertekst) sunulmasıyla oluşur. Bu tür bir metinlerarasılık stratejisi, okuyucunun kolektif bilinçaltında yer etmiş arketipsel temalara seslenerek hem dikkat çekmekte hem de estetik bir farkındalık yaratmaktadır (Kebapçioğlu, 2022, s. 44).

- **Kapak Görseli**

Kebapçioğlu'nun yorumuna göre, Martinez bu görseli kapak olarak seçmiştir çünkü Özgürlük Heykeli hem Batı uygarlığının olumlu (özgürlük) hem de olumsuz (kapitalizmin aşırılıkları) yanlarını temsil eder. Görselde heykel hem sular altında kalmış hem de alevler ve kumlarla çevrelenmiştir. Bunlar, iklim değişikliğinin sembolleridir: su yükselmesi (su), sıcaklık artışı (ateş), çölleşme (kum). Bu görselde dört elementin insanın aşırılıklarına karşı isyanı görülür: Kumlaşmış toprak, ateşe dönüşen hava, tufanda insanları boğan su... Post-apokaliptik tür, son yıllarda bilimkurguda sıkça yer bulur. Bu türde Özgürlük Heykeli çoğunlukla zarar görmüş şekilde resmedilir. Örneğin 1968 yapımı ünlü *Maymunlar Gezegeni* filminde, insanların aslında kendi dünyalarında olduklarını heykelin kumlar altından çıkmasıyla anladıkları sahne buna örnektir (Kebapçioğlu, 2022, s. 45).

- **Epilog**

Après Nous Le Déluge adlı tiyatro eserinde yer alan epilog bölümü, zorunlu bir yapı unsuru olmaktan ziyade, yönetmenin tercihinin bırakılmış isteğe bağlı bir kısımdır. Jean-Pierre Martinez, bu tercih ile yalnızca metne dramaturjik bir esneklik kazandırmakla kalmaz; aynı zamanda oyunun finalini belirsiz bırakarak izleyiciye ya da okuyucuya yorum alanı açar. Bu tür bir yapı, izleyicinin yalnızca edilgen bir alımlayıcı değil, aktif bir anlam üreticisi konumuna gelmesini sağlar.

Bu bağlamda, Umberto Eco'nun “Lector in Fabula” (anlatıda yer alan okur) kavramı devreye girer. Eco'ya göre, okuma edimi tamamlanmış bir metni pasif bir şekilde tüketmekten ibaret değildir; aksine okuyucu, anlatının anlamını inşa eden temel aktörlerden biridir. Eco, bu ayrımı “açık metin” ve “kapalı metin” terimleriyle netleştirir. Kapalı metinler, okuyucuya sabit bir anlam dayatırken, açık metinler anlamın çoğul yorumlara açık biçimde kurulmasına izin verir (Kebapçıoğlu, 2022, s. 46).

Martinez'in oyunu da bu yaklaşımla değerlendirildiğinde, açık metin niteliği taşır. Finalin yorumlanabilir oluşu, izleyicinin hayal gücünü teşvik ederken, metnin anlam evrenini sabitlemekten kaçınarak onu çoklu okumalara olanak tanıyan dinamik bir yapıya dönüştürür.

- **Yaratılış (Genèse)**

Karakter isimleri evrensel *Adem* ve *Havva* mitine gönderme yapar. Oyunda iki karakterin adı gerçekten de *Alban* ve *Ève*'dir. *Alban* isminin seçimi, hem ilk insan mitine referans yapma hem de Fransa'da yaygın ve modern bir isim kullanma amacını yansıtır. Martinez çağdaş kalmak ister ve okuyucunun karakterle bağlantı kurmasını hedefler. Sadece isimler değil, yaratılış hikâyesi de kısmen alınmıştır. *Alban* ve *Ève* insanlığı kurtarmakla görevlidir ama Tanrı tarafından değil, insanlar tarafından seçilmişlerdir. Bu yeni yaratım da tıpkı eskisi gibi insanın hatalarını tekrarlayabilir. Akıllı ve medenileşmiş insan doğadan uzaklaşmıştır ve bu uzaklık doğanın yok edilmesine yol açmıştır. Martinez'e göre dinler de bu medenileşmenin bir parçası olarak doğmuştur. Oyundaki şu replik Nietzsche'nin Hıristiyanlık eleştirisini hatırlatır:

“Ya da yeni bir İncil yaratmak için onları çarpıtmaya ve süslemeye başlayacaklar.”
(1.Sahne).

Diğer iki karakter olan Paul ve Virginie isimleri ise Fransız edebiyatında çok bilinen Bernardin de Saint-Pierre'in ütopyacı anlatısına gönderme yapar. Bu da hem okuyucuya yakınlık kurar hem de ütopyanın ekolojik edebiyatla ilişkisini gösterir.

- **Kıyamet ve Ekolojik Yıkım**

Jean-Pierre Martinez'in *Après Nous Le Déluge* adlı eserinde, tıpkı Samuel Beckett'in *Fin de partie* [Oyunun Sonu] eserinde olduğu gibi, dış dünya apokaliptik bir felaketin sahnesidir. Her ne kadar Martinez'in temel amacı izleyiciyi eğlendirmek olsa da bu eserde insanlığın doğaya verdiği zararlar üzerinden ekolojik farkındalık yaratmak arzusu belirgindir. Karakterlerin repliklerinde geçen ifadeler – “Çoktan cehennem gibi sıcak oldu” ve “Duvar aniden yıkılırsa kaynar su dolu tenceredeki ıstakozlar gibi haşlanırsınız” – dünya üzerindeki sıcaklık artışının yaşamı tehdit eden boyutlara ulaştığını metaforik biçimde yansıtmaktadır. Bu bağlamda, cehennem imgeleri geleneksel anlamından uzaklaşarak, su altı gibi beklenmedik mekânlara taşınmakta ve modern çağın ekolojik felaketleriyle yeniden anlam kazanmaktadır: “Dünya bir cennetti. Bu cehennemi biz yarattık” repliği, insan eliyle yaratılmış bir ekolojik cehennemi işaret etmektedir. Ayrıca, Virginie karakterinin şu ifadesi – “Deniz hayvanlarının hiçbirisi sıcaklığa dayanamadı” – türlerin kitlesel yok oluşuna dikkat çekerek çevresel tahribatın boyutunu gözler önüne serer. Tüm bu anlatım, gezegenin büyük bir mezarlığa dönüştüğünü aktaran şu ifadeyle doruğa ulaşır: “Şu gezegenin uzaklaşmasını iyi izleyin. Devasa bir mezara çevirdiğimiz bu Dünya'yı son kez görüyorsunuz.”

- **Mitolojik Referanslar: Nuh'un Gemisi**

Eser boyunca merkezî bir sembol olan “Nuh'un Gemisi”, geleneksel dinsel bağlamından kopararak seküler bir kurtuluş umudu haline getirilmiştir. Ancak bu sefer seçimi Tanrı değil, insanlar yapmaktadır. Ève karakteri İncil'e gönderme yaparak şöyle der: “*Aslında bütün bunlar, başımıza gelen her şey, zaten İncil'de yazılıydı: Tufan, Nuh'un Gemisi...*” Buna karşın Virginie, bu anlatıyı bir efsane olarak küçümsemiştir: “*Bunları uydurma masallar sandık...*” Martinez'in bu yaklaşımı, tufan mitinin ahlaki cezaya dayalı dinsel bir kurgudan ziyade, çevresel bilinç bağlamında yeniden okunması gerektiğini savunduğunu gösterir.

- **Doğa/Kültür ve Apolloncu/Dionysosçu Karşıtlıklar**

Martinez'in karakter kurgusunda Claude Lévi-Strauss'un doğa/kültür dikotomisi ile Friedrich Nietzsche'nin apolloncu/dionysosçu estetik anlayışları dikkate değerdir. Doğaya yakın, sezgisel ve kolektif değerlere önem veren karakterler dionysosçu ve çevreci bir çizgide sunulurken; bireysel, akılcı ve kültürel değerlere yönelen karakterler apolloncu ve bireyci bir pozisyonda yer almaktadır. Bu karşıtlık, oyundaki ideolojik çatışmaların temelini oluşturur (Kebapçioğlu, 2022, s. 64).

- **Postkolonyal Ekokritik Bir Eleştiri: Sömürgecilik**

“Her şeyden önce, kimin için bir şans? Herhalde, kolonileştirmeyi planladığımız gezegen için değil.”

“İspanyolların Amerika'ya geldiklerinde İnkalara ne yaptıklarını hatırlayın...”

Alban, insanlığın yeni bir başlangıç yapma çabasının doğaya zarar vereceğini belirtir. Bu, sömürgeciliğin bir devamıdır. Martinez, özellikle Batı'nın yerli halklara ve doğaya verdiği zararı post-kolonyal ekokritik bağlamında eleştirir.

- **Arkaik Toplumlara Atıflar ve Modernite Eleştirisi**

Eserde sıkça başvurulmuş eski uygarlıklara yönelik referanslar, modern insanın doğayla olan bağını kaybetmişliği üzerine kuruludur. “Yeryüzünde her şey basitti çünkü nesiller boyunca aktarılan bilgilerle yaşadık...” ve “Baştan başlamak gerek: kulübe yapmak, yayla avlanmak, taşla ateş yakmak...” gibi replikler, Martinez'in, Lévi-Strauss'un arkaik toplumlara dair düşüncelerine paralel olarak, ilkel toplulukların doğayla daha uyumlu bir yaşam sürdürdüklerini savunduğunu göstermektedir. Bu perspektife göre, modern birey teknik olarak gelişmiş olsa da doğayla kurduğu bağ açısından daha yetersizdir (Kebapçioğlu, 2022, s. 67).

3. BÖLÜM: KAYNAK METİN (*APRÈS NOUS LE DÉLUGE*) VE ÇEVİRİSİ (*BİZDEN SONRA TUFAN*)

APRÈS NOUS LE DÉLUGE	BİZDEN SONRA TUFAN²
<i>Une tragi-comédie écologique</i>	<i>Ekolojik bir trajikomedi³</i>
<i>Sur une Terre devenue inhabitable en raison du réchauffement climatique, une humanité à l'agonie vit ses dernières heures.</i>	<i>Küresel ısınma yüzünden yaşanmaz hale gelen Dünya'da yok olmakta olan insanlığın son saatleri yaklaşmaktadır.</i>
<i>Deux hommes et deux femmes s'apprentent à s'élancer dans un vaisseau spatial vers la planète inconnue qui pourrait leur servir d'ultime refuge.</i>	<i>İki erkek ile iki kadın, son sığınakları olabilecek bilinmeyen bir gezegene doğru bir uzay gemisiyle yola çıkmak üzeredir.</i>
<i>La mission de ces quatre « élus » : donner à l'Humanité une chance de se perpétuer après avoir causé sa propre perte par sa folie autodestructrice.</i>	<i>Bu dört “seçilmiş insan”ın görevi, yok edici çılgınlığıyla kendi ölümüne neden olan insanlığa varlığını sürdürmesi için bir şans vermektir.</i>
<i>Mais une telle humanité mérite-t-elle vraiment d'être sauvée ?</i>	<i>Ancak insanlık kurtarılmayı hak ediyor mu?</i>
<i>Tous ne sont pas d'accord...</i>	<i>Hepsi aynı fikirde değildir.</i>
Distribution : <i>2 hommes</i> <i>2 femmes</i>	Rol Dağılımı: <i>2 Erkek</i> <i>2 Kadın</i>
ACTE 1 Le poste de commandement d'un vaisseau spatial baptisé « L'Arche » (le nom peut figurer sur un élément du décor ou sur les combinaisons des membres de l'équipage).	1.SAHNE “Ark” ⁴ adlı bir uzay gemisinin komuta merkezi (bu isim dekorun bir yerinde ya da mürettebat giysilerinde görünebilir).

² “Benden sonra tufan” sözü genellikle Fransa Kralı XV. Louis’e atfedilir. Bazı tarihçiler bu ifadeyi aslında onun sevgilisi Madame de Pompadour’un kullandığını söylese de halk arasında bu sözün kral tarafından söylendiğine inanılır. Kral XV. Louis, Fransa’yı dış ilişkilerde zayıf düşürmüş, gösterişli projelerle devlet hazinesini tüketmiş, meclisle sık sık çatışmış ve mezhepler arası gerginlikleri artırmıştır. Tüm bu uygulamaları, ölümünden yaklaşık 15 yıl sonra patlak veren Fransız Devrimi’nin zeminini hazırlamıştır. Bu bağlamda, söz konusu ifadenin kral tarafından yalnızca kendi ve ailesinin çıkarlarını gözeterek, ülkenin geleceğini umursamadığını göstermek için söylendiği düşünülür (İdiz, 2015).

³Trajediye özgü ciddi ve acı verici olaylarla geleneksel olarak komediye özgü yöntemlerin iç içe geçtiği tiyatro eseri.

⁴ “Nuh’un Gemisi”ne gönderme; ilerde belirtilecek.

Debout devant une table de commande électronique futuriste équipée d'un écran, Virginie s'affaire à de mystérieuses manipulations (réglages, contrôles, mesures...).	Ekranı olan fütüristik bir elektronik kontrol panelinin önünde duran Virginie gizemli yönlendirmelerle (ayarlar, kontroller, ölçümler, vb.) meşguldür.
<i>Paul arrive.</i>	<i>Paul girer.</i>
Paul – Que dit la météo ?	Paul – Hava durumu ne diyor?
Virginie – Les vents sont toujours très violents à la surface de l'océan. Ce serait suicidaire de décoller maintenant.	Virginie – Okyanus yüzeyinde rüzgâr hâlâ çok güçlü. Şu anda kalkış yapmak intihar olur.
Paul – Je vois... Mais la température ne cesse de monter. L'eau est entrée en ébullition juste au-dessus de nos têtes. Si nous attendons trop longtemps, notre système de réfrigération ne tiendra pas le coup.	Paul – Anlıyorum... Ama sıcaklık hâlâ yükseliyor. Su tam başımızın üstünde kaynıyor. Daha fazla beklersek soğutma sistemimiz dayanmaz.
Virginie – Il fait déjà une chaleur à crever... Autre chose ?	Virginie – Çoktan cehennem gibi sıcak oldu... Başka bir şey var mı?
Paul – J'ai repéré une fuite dans le silo de lancement. Le béton est fracturé sur plus de dix mètres, et l'eau est en train de s'engouffrer par la brèche. Si la paroi cède d'un coup, on finira comme des homards plongés dans une marmite d'eau bouillante.	Paul – Fırlatma silosunda bir sızıntı tespit ettim. Beton on metreden fazla çatlamış durumda ve su çatlaktan içeri sızıyor. Duvar aniden yıkılırsa kaynar su dolu tenceredeki ıstakozlar gibi haşlanırsınız.
Virginie – Une accalmie est prévue dans cinq ou six heures. Il faut tenir jusque-là, on n'a pas le choix... Paul – OK. Je vais surveiller cette fissure en attendant. Virginie – Malheureusement, il n'y a rien d'autre à faire pour l'instant... <i>(Elle se détourne de ses instruments et se lève</i>	Virginie – Beş, altı saat içinde bir sakinlik bekleniyor. O zamana kadar dayanmalıyız. Başka seçeneğimiz yok. Paul – Tamam. Bu arada bu çatlağa göz kulak olacağım. Virginie – Ne yazık ki şu an için yapacak başka hiçbir şey yok... <i>(Aletlere arkasını</i>

<i>de son siège.) Comment est-ce qu'on a pu en arriver là...?</i> Paul – Je ne sais pas.	<i>döner ve oturduğu yerden kalkar).</i> Nasıl bu hale gelebildik...? Paul – Bilmiyorum.
Virginie – Je n’attendais pas vraiment une réponse. Paul – Je sais... Virginie – Tu crois qu’on est les derniers ? À part nos deux coéquipiers, bien sûr... Paul – D’après les images fournies hier par les derniers satellites encore opérationnels, il ne reste plus aucune terre émergée à la surface du globe. Virginie – Alors ça y est... La Terre n’est plus qu’un unique océan... Paul – La température de l’air atteint plusieurs centaines de degrés. Même ceux qui ont réussi à embarquer sur un bateau ne peuvent pas survivre très longtemps dans de telles conditions.	Virginie – Aslında bir cevap beklemiyordum. Paul – Biliyorum... Virginie – Sence, geriye kalanlar sadece biz miyiz? İki ekip arkadaşımız dışında tabii ki. Paul – Son operasyonel uydulardan gelenünkü görüntülere göre Dünya yüzeyinde su üstünde hiç toprak kalmadı. Virginie – Yani bu kadar... Dünya artık sadece tek bir okyanus. Paul – Hava sıcaklığı birkaç yüz derece. Bir tekneye binmeyi başarsalar bile bu koşullarda uzun süre hayatta kalamazlar.
Virginie – Quelques sous-marins nucléaires, peut-être, pendant un mois ou deux... Paul – Mais contrairement à nous, ils ne peuvent pas espérer décoller vers une autre planète pour fuir cet enfer. Virginie – La Terre était un paradis. Cet enfer, c’est nous qui l’avons créé. Paul – Plus un morceau de glace... Plus une goutte d’eau douce... Plus un bout de terre où poser les pieds... Et cette température qui n’arrête pas de monter. Le processus est enclenché. Cette fois il est irréversible...	Virginie – Belki birkaç nükleer denizaltı, bir, iki ay boyunca... Paul – Ama bizden farklı olarak, bu cehennemden kaçmak için başka bir gezegene gitmeyi umut edemezler. Virginie – Dünya bir cennetti. Bu cehennemi biz yarattık. Paul – Bir parça buz bile kalmadı. Bir damla bile tatlı su yok. Ayak basacak tek bir toprak kalmadı. Sıcaklık yükselmeye devam ediyor. Süreç başladı. Bu sefer geri dönüşü yok. Virginie – Bu cehennem makinesini daha önce durdurmalıydık.

Virginie – C’est avant qu’il aurait fallu arrêter cette machine infernale. Paul – Oui... mais maintenant, il est trop tard. Il faut penser à l’avenir...	Paul – Evet... Ama artık çok geç. Geleceği düşünmeliyiz...
Virginie – L’avenir ? Paul – Qu’on le veuille ou non, c’est la fin de notre monde. La seule chose qu’on peut encore espérer, c’est sauver notre peau. Virginie – On a provoqué l’extinction de tous les animaux qui vivaient sur cette planète. À présent c’est notre tour. Nous sommes les derniers spécimens d’une espèce en voie de disparition. Et si nous mourons sans descendance, l’humanité mourra avec nous.	Virginie – Gelecek mi? Paul – Hoşumuza gitse de gitmese de, dünyamızın sonu geldi. Yapabileceğimiz tek şey postumuzu kurtarmak. Virginie – Bu gezegende yaşayan tüm hayvanların soyunun tükenmesine neden olduk. Şimdi sıra bizde. Biz yok olmanın eşiğindeki bir türün son örnekleriyiz. Ve çoğalmadan ölürsek, insanlık da bizimle birlikte yok olacak.
Paul – “L’Arche”... Au moins, ils auront gardé le sens de l’humour jusqu’au bout... Virginie – J’ai l’impression d’être un de ces animaux que Noé avait embarqués avec lui sur son bateau, enfermés dans des cages... Paul – Reste à savoir si on arrivera à se reproduire en captivité... Virginie – Et surtout si on trouvera une nouvelle terre d’accueil pour y refonder un embryon de civilisation. Tu y crois vraiment, toi ? <i>Ève arrive.</i>	Paul – “Ark”... Nuh’un gemisi...En azından mizah anlayışlarını sonuna kadar korudular... Virginie – Kendimi gemiye alınıp kafeslere kapatılan hayvanlardan biri gibi hissediyorum... Paul – Esaret altında üreyip üreyemeyeceğimizi göreceğiz... Virginie – Ve hepsinden önemlisi, embriyonik bir uygarlık kurabilmek için yeni bir yuva bulabilecek miyiz? Buna gerçekten inanıyor musun? <i>Ève girer.</i>
Ève – On n’a pas le choix. Il faut y croire. Y214 est la seule planète susceptible de nous accueillir, à une	Ève – Başka seçeneğimiz yok. İnanmak zorundayız. Y214, bu geminin menzili

distance qu'on puisse atteindre avec ce vaisseau. Si on arrive à le faire décoller, évidemment... Virginie – Un nouvel ouragan passe juste au-dessus de nous. On aura une fenêtre de tir dans quelques heures. Ève – Deux hommes et deux femmes pour sauver l'humanité... Virginie – On se croirait dans un programme de télé-réalité. Ève – C'est curieux, on a été tirés au sort parmi des milliers de candidats... Pourquoi je n'ai pas l'impression que c'est une chance de faire partie des quatre finalistes ? Paul – Tu penses que « L'Arche » peut nous conduire là-bas ?	içinde ulaşabileceğimiz tek gezegen. Tabii gemiyi kaldırabilirsek... Virginie – Yeni bir kasırga tam üzerimizden geçiyor. Birkaç saat içinde bir çıkış koridorumuz olacak. Ève – İnsanlığı kurtarmak için iki erkekle iki kadın... Virginie – Sanki bir reality şov içindeyiz. Ève – Çok garip, binlerce aday arasından rastgele seçildik... Neden kendimi finalist olacak kadar şanslı hissetmiyorum? Paul – Sence “Ark” bizi oraya götürebilecek mi?
Ève – Comment savoir ? C'est une première. Cette fusée est un prototype. Elle est propulsée par des réacteurs utilisant une technologie entièrement nouvelle, supposée nous faire voyager à la vitesse de la lumière. Virginie – Mais cette technologie révolutionnaire n'a pas pu être testée auparavant en conditions réelles. Paul – On n'a jamais envoyé un vaisseau aussi loin avec des passagers à bord. Les vols habités avaient été abandonnés depuis des années. Ève – Pas assez rentables.	Ève – Nereden bileyim? Bu bir ilk. Bu roket bir prototip. Tamamen yeni bir teknoloji kullanan reaktörler tarafından fırlatılacak ve ışık hızında seyahat edebilecek. Virginia – Ancak bu devrim niteliğindeki teknoloji daha önce gerçek koşullar altında hiç test edilmemişti. Paul – Daha önce hiçbir gemiyi içinde yolcular varken bu kadar uzağa göndermemiştik. İnsanlı uçuşlar yıllar önce terk edilmişti. Ève – Çünkü yeterince kârlı değildi.
Virginie – Et puis il reste cette incertitude au sujet d'une hibernation	Virginie – Bir de bu kadar uzun süreli bir uzay uykusu belirsizliği var.

aussi prolongée. Est-ce que notre organisme y résistera ? Les expériences qu'on a tentées portaient sur un ou deux mois au maximum. Là on parle de plus de dix mille ans. Ève – Oui, sur le papier, c'est possible. Mais je ne suis même pas sûre d'avoir envie que ça marche.	Bedenlerimiz buna dayanabilecek mi? Gerçekleştirdiğimiz deneyler en fazla bir ya da iki ay sürmüştü. Şimdi on bin yıldan fazla bir süre söz konusu. Ève – Evet, kâğıt üzerinde mümkün. Ama işe yaramasını istediğimden bile emin değilim.
Paul – Eh bien moi, oui... C'est notre seule chance de survie. Même si elle est mince, je n'ai pas l'intention de la laisser passer. Ève – Ouais... Paul – Virginie ? Virginie – C'est tout ce qui nous reste. Autant s'accrocher à cet espoir. Sinon on n'a plus qu'à se laisser mourir. Ève – Je me demande si ce ne serait pas mieux. En tout cas ce serait plus simple. Paul – Je t'en prie, Ève, reprends-toi. On va avoir besoin de tout le monde pour mener cette arche à bon port.	Paul – Ben de, aynı şekilde... Ama hayatta kalmak için tek şansımız bu. Bu şans çok küçük bile olsa parmaklarımın arasından kayıp gitmesine izin vermeye niyetim yok. Ève – Evet... Paul – Virginie? Virginie – Elimizde kalan tek şey bu. Biz de bu umuda tutunabiliriz. Aksi takdirde kendimizi ölüme terk etmiş olacağız. Ève – Acaba bu daha iyi olmaz mıydı? En azından daha basit olurdu. Paul – Lütfen Ève, kendini topla. Bu gemiyi limana götürmek için her birimize ihtiyacımız var.
Virginie – Et puis c'est pour ça qu'on nous a choisis, non ? On a une mission ! Ève – Sauver l'humanité... <i>Alban arrive.</i> Alban – Mais est-ce que l'humanité mérite d'être sauvée ? Paul – Ouh là... Excuse-moi, Alban, mais moi je veux juste sauver ma peau. Alors les débats philosophiques...	Virginie – Ve bu yüzden bizi seçtiler, değil mi? Bir görevimiz var! Ève – İnsanlığı kurtarmak için... <i>Alban girer.</i> Alban – Peki, insanlık kurtarılmaya değer mi? Paul – Ah canım... Affedersin Alban, ama sadece kendimi kurtarmak istiyorum. Bu felsefi tartışmalar...

Alban – Si l’humanité s’était un peu plus préoccupée de philosophie que de profit, on n’en serait pas là... C’est par égoïsme et par cupidité que l’homme a scié la branche sur laquelle il était assis. Ève – Et pour finir qu’il a abattu l’arbre entier, et toute la forêt avec, pour en faire de la pâte à papier.	Alban – İnsanoğlu kârdan çok felsefeyle ilgilenseydi, bu karmaşanın içinde olmazdık...İnsanoğlu bencillik ve açgözlülük yüzünden bindiği dalı kesti. Ève – Ve sonunda, bütün ağacı ve onunla birlikte bütün ormanı yok etti. Kağıt yapmak için.
Alban – En gardant bonne conscience au prétexte que ce papier serait recyclé. Paul – D’accord, mais quand on a dit ça, qu’est-ce qu’on fait ? Si on n’a pas décollé avant ce soir, on sera tous morts. Pourquoi ne pas tenter notre chance ailleurs ? Alban – Parce que tu crois vraiment que c’est une chance ? Une chance pour qui, d’abord ? Pas pour la planète qu’on envisage de coloniser, en tout cas. Paul – Une chance pour nous quatre. Notre dernière chance. Et on n’a pas de temps à perdre en bavardages inutiles.	Alban – Kâğıdın geri dönüştürüleceği bahanesiyle vicdanı rahat bir şekilde. Paul – Tamam, ama bunu söyledikten sonra ne yapacaksınız? Eğer kalkışı gerçekleştirmezsek hepimiz öleceğiz. Neden şansımızı başka yerde denemiyoruz? Alban – Yani bunun gerçekten bir şans olduğunu mu düşünüyorsun? Her şeyden önce, kimin için bir şans? Herhalde, kolonileştirmeyi planladığımız gezegen için değil. Paul – Dördümüz için bir şans. Son şansımız. Gevezelikle kaybedecek zamanımız yok.
Ève – Pour l’instant, malheureusement... à part attendre que le vent tombe. Il n’y a rien d’autre qu’on puisse faire dans l’immédiat... <i>Silence.</i> Paul – Très bien, alors allons-y ! Bavardons un peu... Histoire de faire connaissance... Il n’y a plus aucun être humain sur cette terre à part nous, alors on a plutôt intérêt à s’entendre, non ? (<i>Un</i>	Ève – Şu an için maalesef... Rüzgârın dinmesini beklemek dışında yapabileceğimiz başka bir şey yok. <i>Sessizlik.</i> Paul – Tamam o zaman, hadi! Biraz sohbet etmenin kimseye zararı yok... Birbirimizi tanıyalım... Bu dünyada bizden başka insan kalmadı, bu yüzden iyi geçinmek hepimizin yararına, öyle değil mi? (<i>Sessizlik</i>) Bu arada, Alban ve

<i>temps</i>) À propos, Alban et Ève, Paul et Virginie... C'est des noms de codes, c'est ça ? Au point où on en est, on pourrait s'appeler par nos vrais noms, vous ne croyez pas ? Bon, moi je m'appelle vraiment Paul, mais vous ? C'est quoi vos vrais noms ?	Ève, Paul ve Virginie. Bunlar kod adları, değil mi? Bu noktada, birbirimize gerçek isimlerimizle hitap etmeliyiz, ne dersiniz? Benim gerçek adım Paul, peki ya sizler? Gerçek adlarınız nedir?
<i>Un temps.</i> Virginie – Je m'appelle vraiment Virginie. <i>Les deux autres restent muets.</i> Paul – Non ? Alors ça aussi ce serait un hasard ? Bon, je prends ça pour un signe, alors... Alban et Ève, Paul et Virginie... Moi ça me va. (<i>Avec un regard appuyé vers Virginie</i>) Je suis volontaire pour repeupler cette nouvelle planète. Alban – Eh ben... Elle est bien barrée, la planète...	<i>Sessizlik.</i> Virginie – Benim gerçek adım Virginie. <i>Diğer ikisi sessiz kalır.</i> Paul – Hayır mı? Bu da mı bir tesadüf? Bunu bir işaret olarak kabul ediyorum, Yani... Alban ve Eve, Paul ve Virginie. Benim için sorun yok. (<i>Virginie'ye bir bakış fırlatır</i>). Bu yeni gezegeni insanla doldurmak için gönüllü oluyorum. Alban – Şey... O biraz karışık, gezegen...
<i>Paul lui lance un regard incendiaire.</i> Paul – Woh, woh... Doucement quand même. J'ai le sens de l'humour, mais jusqu'à un certain point. <i>Il s'avance menaçant, et l'autre lui fait front.</i> Alban – Jusqu'au point où ce sont les autres qui commencent à faire de l'humour ? En fait, il n'y a que tes propres blagues de merde qui te font rire, c'est ça? <i>Virginie s'interpose.</i> Virginie – Oh, les chatons, on se calme un peu sur la testostérone, d'accord !	<i>Paul ona kışkırtıcı bir bakış fırlatır.</i> Paul – Hey, hey... Sakin ol. Espri anlayışım vardır, ama belli bir noktaya kadar. <i>Paul tehditkâr bir şekilde öne çıkar ve Alban onun karşısına dikilir.</i> Alban – Diğerlerinin mizah yapmaya başladığı noktaya kadar mı? Aslında, seni güldüren sadece kendi boktan şakaların, öyle değil mi? <i>Virginie araya girer.</i> Virginie – Oh, kedicikler, testosteron konusunda biraz ağırdan alalım, olur mu?

Même si on arrive jusqu'à cette planète et qu'elle est habitable, ce ne sera pas l'île de la tentation. On aura assez à faire comme ça pour essayer de survivre jour après jour dans un monde totalement inconnu.	Bu gezegene ulaşsak ve yaşanabilir bir yer olsa bile, orası bir g�nah adası olmayacak. Tamamen bilinmeyen bir dünyada her g�n hayatta kalmak için yeterince yapacak işimiz olacak.
Ève – Je rejoins Virginie là-dessus. Sur Terre, tout paraissait simple parce que des milliers de générations nous avaient transmis leur expérience, pour distinguer les plantes comestibles des plantes toxiques, les animaux inoffensifs des animaux dangereux, les régions hospitalières des zones inhabitables... Virginie – On devra tout réapprendre. Le danger sera partout. Chaque pas que nous ferons sera un saut dans l'inconnu. Et comme on n'est que quatre, on n'aura pas droit � l'erreur.	Ève – Bu konuda Virginie'ye katılıyorum. Dünya'da her şey basitti ��nk� binlerce kuşak deneyimlerini bize aktarmıştı. Zehirli bitkileri yenebilir bitkilerden, tehlikeli hayvanları zararsız hayvanlardan, hangi b�lgelerin misafirperver, hangilerinin yaşanmaz olduğunu bu deneyimler sayesinde ayırt edebilmiştik. Virginie – Her şeyi baştan �ğrenmek zorunda kalacağız. Tehlike her yerde olacak. Attığımız her adım bilinmeyene doğru bir sı�rama olacak. Ve sadece d�rt kişi olduğumuz için hata yapma l�ks�m�z yok.
Ève – On nous a sélectionnés pour nos compétences en médecine, en aéronautique, en astrophysique, en biologie... Mais dans un monde totalement nouveau et peut-être hostile ? Paul – On sait des choses. On ne part pas de rien. On n'est pas des hommes préhistoriques. Ève – Nos connaissances sont purement théoriques. � quoi ça nous servira de savoir comment fonctionne une voiture, un ordinateur ou un téléphone quand on	Ève – Tıp, havacılık, astrofizik ve biyoloji alanlarındaki becerilerimiz nedeniyle seçildik... Ama tamamen yeni ve belki de d�şmanca bir dünyada bunlar işe yarayacak mı? Paul – Bir şeyler biliyoruz. Sıfırdan başlamıyoruz. Tarih �ncesi insanlar değiliz. Ève – Bilgimiz tamamen teorik. Artık araba, bilgisayar ya da telefon �retecek bir end�strimiz olmadığına g�re bunların nasıl �alıştığını bilmenin ne yararı var?

ne disposera plus d'une industrie pour les produire ?	
Virginie – Il faudra repartir à zéro. Réapprendre à construire une hutte, à chasser avec un arc, à faire du feu avec deux silex, à s'éclairer avec une torche... Alban – Et les hommes préhistoriques en savaient beaucoup plus que nous là-dessus. Ève – Au bout de deux ou trois générations, nos beaux souvenirs du monde d'avant, totalement inutiles, deviendront des récits fabuleux que nos descendants finiront par oublier. Alban – Ou qu'ils se mettront à déformer et à embellir pour en faire une nouvelle Bible. Virginie – Alban et Ève, c'est vrai que c'est tentant...	Virginie – Sifirdan başlamak zorunda kalacağız. Bir kulübenin nasıl inşa edileceğini, ok ve yayla nasıl avlanılacağını, iki çakmaktaşıyla nasıl ateş yakılacağını, nasıl meşale yapılacağını yeniden öğrenmemiz gerekecek. Alban – Ve tarih öncesi insanlar bu konuda bizden çok daha fazla şey biliyordu. Ève – İki ya da üç nesil sonra, önceki dünyaya dair güzel anılarımız, tamamen işe yaramaz, torunlarımızın unutacağı muhteşem hikayelere dönüşecek. Alban – Ya da yeni bir İncil yaratmak için onları çarpıtmaya ve süslemeye başlayacaklar. Virginie – Alban ve Eve, bunun baştan çıkarıcı olduğu doğru...
<i>Un temps.</i> Paul – Très bien, alors on jouera les Robinsons. Tous les gosses en rêvent, non ? Ève – Oui... mais l'île de Robinson, elle était sur Terre. Paul – Au moins, je ne serai pas obligé de me taper Vendredi. Si l'idée c'est de perpétuer l'espèce... Deux hommes, deux femmes, ça fait au moins deux possibilités, non ?	<i>Sessizlik.</i> Paul – İyi, o zaman Robinson'u oynarız. Her çocuğun hayalidir, değil mi? Ève – Evet... ama Robinson'un adası Dünya'daydı. Paul – En azından Cuma'yı beklemem gerekmeyecek. Proje, türü devam ettirmekse... İki erkek, iki kadın, en az iki olasılık var, değil mi? <i>Bu sefer Ève'e bir bakış fırlatır.</i>

<i>C'est cette fois à Ève qu'il lance un regard appuyé.</i> Ève – Si tu ne changes pas un peu de disque, je crois surtout que tu es condamné à te pelucher pour le restant de tes jours. Parce que question méthode de drague, il faudrait penser à une mise à jour immédiate. Paul – D'accord, alors on parle de quoi ? Virginie – Si on ramène l'histoire de la Terre à 24 heures, l'Homme est né à minuit moins deux. Et pendant ces deux minutes, il a réussi à rendre sa planète inhabitable. Ça mérite quand même qu'on s'arrête un instant là-dessus, non ?	Ève – Eğer sicilini biraz değiştirmezsen, sanırım hayatının geri kalanında tüylenmeye mahkûm olacaksın. Çünkü iş flört etmeye gelince güncellemeyi düşünmek gerekli. Paul – Tamam, peki ne hakkında konuşuyoruz? Virginie – Dünya tarihini 24 saate indirirsek, insanoğlu gece yarısına iki dakika kala doğdu. Ve o iki dakika içinde gezegenini yaşanmaz hale getirmeyi başardı. Bunun üzerine bir an bile düşünmek gerekmiyor mu?
Paul – Un jour ou l'autre, la Terre serait devenue invivable. À terme en tout cas, c'est une certitude, en raison de l'explosion programmée du soleil. Alban – Oui, mais dans des milliards d'années. L'Homme serait mort de vieillesse. Là, il s'agit d'un suicide collectif. Homo sapiens avait à peine 300.000 ans. Les dinosaures ont dominé la Terre pendant près de 165 millions d'années ! Ève – Et ce n'est pas eux qui ont causé leur propre perte, en détruisant consciencieusement la planète.	Paul – Er ya da geç, Dünya yaşanmaz hale gelecekti. Her halükârda, Güneş'in beklenen patlaması yüzünden bu kaçınılmaz bir son. Alban – Evet, ama bundan milyarlarca yıl sonra. O zaman, insanoğlu yaşlılıktan ölmüş olacaktı. Ama şimdi bu bir toplu intihar vakasıdır. Homo sapiens sadece 300.000 yaşındaydı. Dinozorlar neredeyse 165 milyon yıl boyunca Dünya'ya hükmetti! Ève – Ve gezegeni bilinçli bir şekilde yok ederek kendi sonlarını getirmediler.
Virginie – Et puis en quelques milliards d'années, on aurait eu le temps de se préparer. D'organiser le déménagement. Là, c'est le Radeau de la Méduse.	Virginie – Ve sonra birkaç milyar yıl içinde, hazırlanmak için zamanımız

Ève – Et on en est déjà à se bouffer le nez... Virginie – C’est vraiment sûr à cent pour cent, pour Y214 ? Ève – Cent pour cent, non. Sur le papier, c’est une planète jumelle de la Terre. Presqu’exactly les mêmes caractéristiques. Virginie – En théorie... Mais personne n’est jamais allé voir. Alban – Et puis même si ce vaisseau fonctionne parfaitement bien, le voyage vers cet éventuel refuge sera très long et très incertain.	olacaktı. Taşınmayı organize etmek için. Şimdi nerdeyiz? Medusa'nın Salında.⁵ Ève – Ve şimdiden yutamayacağımız lokmadan fazlasını ısıyoruz... Virginie – Y214 gerçekten yüzde yüz kesin mi? Ève – Yüzde yüz, hayır. Kâğıt üzerinde Dünya'nın ikiz gezegeni. Neredeyse tamamen aynı özelliklere sahip. Virginie – Teoride... Ama hiç kimse onu görmeye gitmedi. Alban – Uzay gemisi mükemmel çalışsa bile, bu gezegene yolculuk çok uzun ve tehlikeli olacak.
Ève – On risquera à tout moment une collision avec un astéroïde. Paul – Rien n’est sûr tant qu’on ne sera pas là-bas, évidemment, mais a priori, tous les clignotants sont au vert, non ? <i>Un temps.</i> Alban – Et si cette planète habitable était déjà habitée ? Virginie – Habitée ?	Ève – Her an bir asteroitle çarpışabiliriz. Paul – Oraya varana kadar hiçbir şey kesin değil elbette, ama <i>a priori</i>, tüm göstergeler yeşil. Öyle değil mi? <i>Sessizlik.</i> Alban – Ya bu yaşanabilir gezegende zaten başkaları varsa? Virginie – Başkaları mı?
Ève – Par des êtres doués d’intelligence. Paul – Si c’est le cas, il s’agit probablement d’une civilisation primitive. On n’a observé aucun signe d’une vie évoluée. Ondes radio, satellites artificiels, mégapoles émettrices de lumière ou de chaleur...	Ève – Zeki varlıklar. Paul – Eğer durum buysa, muhtemelen ilkel bir uygarlıktan bahsediyoruz demektir. Herhangi bir gelişmiş yaşam belirtisi gözlemlemedik. Ne radyo dalgaları ne yapay uydular ne de ışık ya da ısı yayan megalopoller...

⁵ Fransız ressam Théodore Géricault tarafından 1818-1819 yıllarında çizilen ve Fransız romantizminin ikonlarından biri sayılan yağlı boya tablodur. Boyu 491 cm, genişliği 716 cm olan tabloyu, Géricault yirmi yedi yaşındayken tamamladı. Tabloda, 1816 yılında Moritanya açıklarındaki Arguin Kayalıkları'na çarpan Fransız fırkateyni *Méduse*'ün çaresiz yolcuları bir salın üzerinde tasvir edilmiştir.

Alban – C’est peut-être des écolos... Paul – Ou des sauvages.	Alban – Ekolojist olabilirler... Paul – Ya da vahşiler.
Alban – Des sauvages ? Ève – Quand on voit ce que les Espagnols ont fait des Incas en débarquant en Amérique... Oui, il y a peut-être une perspective de salut. Mais à quel prix ? Je suis d’accord avec Alban, il faut poser la question : l’espèce humaine mérite-t-elle d’être sauvée ? Alban – Ce serait rendre un service au monde que d’empêcher qu’elle le soit. <i>Les trois autres lui lancent un regard inquiet.</i> Paul – Qu’est-ce que tu veux dire, concrètement ?	Alban – Vahşiler mi? Ève – İspanyolların Amerika’ya çıktığında İnkalar'a ne yaptığını hatırlayın... Evet, bir kurtuluş şansı olabilir. Ama bedeli ne olacak? Katılıyorum. Alban, şu soruyu sormamız gerekiyor: İnsan türü kurtarılmaya değer mi? Alban – Kurtarılmasını engellemek dünyaya iyilik yapmak olur. <i>Diğer üçü ona endişeli bir bakış fırlatır.</i> Paul – Tam olarak ne söylemeye çalışıyorsun?
Alban – L’humanité, aujourd’hui, c’est comme une plante qui va mourir. Juste avant la fin, pour perpétuer l’espèce, elle projette son pollen dans l’espace, dans l’espoir de coloniser une autre terre après avoir épuisé la sienne. Paul – Si on se met à faire des métaphores, maintenant... Alban – Mais cette plante est toxique, et nous en sommes les mauvaises graines. Virginie – Qu’est-ce que tu proposes, au juste ?	Alban – İnsanlık bugün ölmek üzere olan bir bitki gibi. Yok olmadan önce türünü devam ettirmek için polenlerini uzaya gönderiyor, kendi topraklarını tükettikten sonra başka toprakları kolonileştirmek umuduyla. Paul – Şimdi metafor kullanmaya başlarsak... Alban – Ama bu bitki zehirli ve biz de kötü tohumlarız. Virginie – Tam olarak ne öneriyorsun?
Alban – D’empêcher cette pollinisation maléfique. L’avenir de l’humanité est entre nos mains. Nous avons le pouvoir d’y mettre un terme. Et nous nous	Alban – Bu kötü tozlaşmayı önlemek. İnsanlığın geleceği bizim ellerimizde. Buna bir son vermeye gücümüz var. Ve

grandirions en décidant sciemment de faire ce choix. <i>Silence de mort.</i> Paul – Ils en ont sélectionnés quatre, et il a fallu qu'on tombe sur un illuminé ! (<i>Paul cherche du regard le soutien d'Alban et d'Ève.</i>) Et vous, qu'est-ce que vous pensez ? Vous êtes d'accord pour un suicide collectif ? Ève – Le suicide collectif... il a déjà eu lieu, non ?	bilinçli olarak bu seçime karar verme onuruna erişebiliriz. <i>Ölüm sessizliği.</i> Paul – Dört kişi seçtiler ve bize de bir deli rastladı! (<i>Paul destek için Virginie ve Ève'e bakar</i>). Peki siz ne düşünüyorsunuz? Toplu intihara katılıyor musunuz? Ève – Toplu intihar... zaten oldu, değil mi?
Paul – D'accord, donc ils sont au moins deux dans la secte. Et toi, Virginie ? Virginie – Évidemment. On ne peut pas dire que le bilan de l'humanité plaide beaucoup en sa faveur. Mais accepter de mourir sans rien tenter... c'est peut-être un peu radical, non ? Ève – L'humanité, c'est comme une colonie de termites. Quand elle s'installe quelque part, c'est pour bouffer la charpente et partir ailleurs quand la maison est prête à s'écrouler. Paul – Bon, alors en clair, parce que moi je ne fais pas dans la métaphore, l'humanité, moi je m'en fous. Ce que je veux, c'est sauver ma peau.	Paul – Tamam, demek ki tarikatta en az iki kişi var. Peki ya sen Virginie? Virginie – Elbette. İnsanlığın sicilinin pek de temiz olduğunu söyleyemeyiz. Ama hiçbir şey denemeden ölmeyi kabul etmek... Bu biraz radikal, değil mi? Ève – İnsanlık bir termit kolonisi gibidir. Bir yere yerleştğinde iskeleti yiyip bitirir, ev çökmeden önce de başka yere göçer. Paul – Tamam, şunu açıklığa kavuşturalım, çünkü ben metaforla uğraşamam. İnsanlık umurumda bile değil. Tek isteğim postu kurtarmak.
Alban – Ce n'est pas si simple. En sauvant ta peau, tu risques aussi de sauver l'humanité. Paul – Bon... alors qu'est-ce qu'on fait ? On vote ? On se suicide ou on essaie de	Alban – O kadar basit değil. Postunu kurtarmak, aynı zamanda insanlığı kurtarmak demek. Paul – Tamam... Peki ne yapacağız? Oylayacak mıyız? İntihar mı edeceğiz yoksa yaşamaya mı çalışacağız? (<i>Elini</i>

survivre ? (<i>Levant la main</i>) Je suis pour tenter ma chance. Qui d'autre ? <i>Virginie lève la main.</i> Virginie – Je suis pour la vie. Coûte que coûte. Et puis oui, j'ai peur de mourir. Paul – Ève ? Ève – Franchement, vu les chances de réussite de cette mission, je me demande si ça vaut le coup. Pourquoi ne pas accepter notre destin, et mourir avec les autres ? Que nos dépouilles, au moins, reposent sur notre planète d'origine... auprès des nôtres.	<i>kaldırarak</i>) Ben şansımı denemekten yana kullanıyorum. Başka kim var? <i>Virginie elini kaldırır.</i> Virginie – Ben yaşamdan yanayım. Bedeli ne olursa olsun. Ve evet, ölmekten korkuyorum. Paul – Eve? Ève – Açıkçası, bu görevin başarı şansı göz önüne alındığında, buna değip değmeyeceğini merak ediyorum. Değer mi? Neden kaderimizi kabullenip diğerleriyle birlikte ölmüyoruz? Bırakalım, kalıntılarımız kendi gezegenimizde diğerlerinininkiyle birlikte dirlensin.
Alban – C'est aussi mon avis. Que le berceau de l'humanité soit aussi son cercueil. Paul – D'accord. Deux voix contre deux... On est bien avancés... Mais après tout, si vous voulez absolument mourir, libre à vous. Vous n'avez qu'à rester ici. Le sas de sortie est juste là. Virginie – Le vaisseau sera beaucoup plus difficile à manoeuvrer à deux. Cela réduira encore nos chances de survie. Sans parler de celle de l'humanité, évidemment... Alban – Ce dont il est question, ce n'est pas de sauver quatre vies ou d'en sauver deux. C'est de mettre un terme définitif à l'histoire de l'humanité.	Alban – Ben de öyle düşünüyorum. İnsanlığın beşiği aynı zamanda onun tabutu olsun. Paul – Katılıyorum. İkiye karşı iki oy... Oldukça ilerleme kaydettik. Ama sonuçta, kesinlikle ölmek istiyorsanız, bu size kalmış. Tek yapmanız gereken burada kalmak. Çıkış tam şurada. Virginia – Geminin iki kişiyle manevra yapması çok daha zor olacaktır. Bu da hayatta kalma şansımızı düşürecek. Tabii insanlığınkinden bahsetmiyorum bile. Alban – Mesele dört hayat ya da iki hayat kurtarmak değil. İnsanlık tarihine kesin bir son vermek.

Paul – Attends, Alban, il y a quand même un détail qui m’échappe... On a été tirés au sort parmi un panel de scientifiques pour donner une chance à l’humanité de survivre. Si tu voulais mourir avec les autres, pourquoi t’être porté volontaire ? Alban – Précisément pour ça. Pour empêcher que ce cancer n’envoie ses métastases dans tout l’univers. Paul – Donc, en fait, tu as menti. Tu es un traître. Un infiltré. Une taupe du camp de la défaite. Et c’est toi qui nous donnes des leçons de morale ? Alban – J’assume ce mensonge. Qui veut la fin, veut les moyens. Paul – Très bien... <i>(Avec un air de défi)</i> Mais est-ce que tu es sûr d’avoir les moyens ? <i>Ils s’apprêtent à nouveau à s’affronter, et Virginie s’interpose encore.</i>	Paul – Öyle olsun, Alban, ama bir ayrıntıyı merak ediyorum... İnsanlığa hayatta kalma şansı vermek için bir grup bilim adamı arasından biz seçildik. Madem diğerleriyle birlikte ölmek istiyordun bu işe neden gönüllü oldun? Alban – İşte tam da bu yüzden. Bu kanserin tüm evrene yayılmasını önlemek için. Paul – Yani, aslında, yalan söyledin. Sen bir hainsin. Bir casus. Yenilenler cenahından bir köstebek. Bize ahlak dersi veren sen misin? Alban – Bu yalanı kabul ediyorum. Amaca giden her yol mübahtır. Paul – Pekâlâ... <i>(Meydan okuyan bir havayla)</i> ama o yola sahip olduğundan emin misin? <i>Tekrar dalaşmak üzeredirler; Virginie yine araya girer.</i>
Virginie – On ne va pas se battre... Mais je rejoins Paul sur un point. Et si nous, on veut vivre ? Vous allez décider pour nous ? Qu’est-ce que vous allez faire ? Nous tuer ? Paul – Le connaissant un peu, j’imagine qu’il pense plutôt à un truc plus tordu. Comme un sabotage, par exemple. Et si la fissure dans le silo, c’était lui ? Ève – Quelle fissure ?	Virginie – Kavgaya girmeyeceğiz... Ama bir noktada Paul'e katılıyorum. Ya biz yaşamak istiyorsak? Bizim adımıza mı karar vereceksiniz? Ne yapacaksınız? Bizi öldürecek misiniz? Paul – Onu biraz tanıyorsam, sanırım şöyle sapıkça bir şey düşünmüştür. Örneğin, bir sabotaj. Ya silodaki çatlak onun işiyse? Ève – Hangi çatlak?

Paul – On n’était que quatre, et il a fallu qu’on tombe sur un putain de terroriste. Virginie – C’est comme ça que tu veux sauver le monde, Alban ? En devenant un criminel ?	Paul – Sadece dört kişiyiz ve aramızda lanet bir terörist var. Virginie – Alban, dünyayı böyle mi kurtarmak istiyorsun? Bir suçlu olarak mı?
Alban – Je préférerais vous convaincre... Mais sinon je saurai prendre mes responsabilités, et je m’arrangerai avec ma conscience. Virginie – Et toi, Ève ? Ève – Non, je ne déciderai que pour moi. Je ne me prends pas pour Dieu. Que ceux qui veulent vivre soient libres de le faire. À eux de juger si cela en vaut la peine... <i>Virginie se rapproche de ses instruments de bord.</i> Paul – Du nouveau ?	Alban – Sizi ikna etmeyi tercih ederim... Ama aksi takdirde sorumluluk almak ve vicdanıyla hesaplaşmak istiyorum. Virginie – Ya sen Ève? Ève – Hayır, sadece kendim için karar vereceğim. Tanrı’yı oynamayacağım. Yaşamak isteyenler bunu yapmak için özgür olsun. Buna değip değmeyeceğine karar vermek onlara kalmış... <i>Virginie kontrol paneline yaklaşır.</i> Paul – Yeni bir şey var mı?
Virginie – Les prévisions météo ont un peu évolué. Le vent commence déjà à fléchir. Il y aura une légère accalmie dans trois heures. Paul – C’est maintenant ou jamais. Il y a une fenêtre de tir, et ce sera la dernière. On a juste le temps de se préparer au lancement. Et tous ceux qui ne sont pas avec moi sont contre moi. <i>Paul défie Alban du regard. Alban et Ève sortent sans que l’on sache si c’est pour préparer le départ ou pour signifier leur opposition. Paul et Virginie échangent un regard préoccupé.</i>	Virginie – Hava durumu biraz değişti. Rüzgâr şimdiden hafiflemeye başladı. Üç saat sonra rüzgâr sakinleşecek. Paul – Ya şimdi ya da asla. Açmak için bir pencere var ve bu sonuncusu. Sadece fırlatmaya hazırlanmak için zaman var. Benimle olmayan herkes bana karşıdır. <i>Paul Alban'a ters ters bakar. Alban ile Ève odadan çıkar, ancak fırlatma için mi hazırlandıkları yoksa muhalefetlerini mi gösterdikleri belli değildir. Paul ile Virginie endişeyle birbirine bakar.</i>
Paul – Je n’ai pas confiance en eux...	Paul – Onlara güvenmiyorum...

Virginie – Ève ne fera rien contre nous, mais lui... Paul – Tu crois qu’il irait jusqu’à saboter l’Arche ? Virginie – C’est un idéaliste. Il est capable de tout. Paul – Dans ce cas, on n’a pas le choix. Virginie – Comment ça ?	Virginie – Ève bize karşı bir şey yapmaz, ama diğeri... Paul – Sence gemiyi sabote edecek kadar ileri gider mi? Virginie – O bir idealist. Her şeyi yapabilir. Paul – Bu durumda, başka seçeneğimiz yok. Virginie – Ne demek istiyorsun?
Paul – C’est eux ou nous. Virginie – Non, il n’en est pas question. Paul – Je te rappelle qu’on a une mission. Virginie – Mais nous n’avons plus de comptes à rendre à personne. Sauf à nousmêmes. Paul – On a une responsabilité morale. On s’est engagés à sauver l’humanité. C’est pour ça qu’on nous a permis de vivre, alors que tous les autres sont déjà morts. Virginie – Une responsabilité morale ? Fais-moi rire. Tout à l’heure, tu disais que tu voulais seulement sauver ta peau...	Paul – Ya onlar ya biz. Virginie – Hayır, böyle bir şey söz konusu olamaz. Paul – Sana bir görevimiz olduğunu hatırlatmak isterim. Virginie – Ama kimseye hesap vermek zorunda değiliz. Kendimiz hariç. Paul – Ahlaki bir sorumluluğumuz var. Kendimizi insanlığı kurtarmaya adadık. İşte bu yüzden herkes çoktan ölmüşken bizim yaşamamıza izin verildi. Virginie – Ahlaki bir sorumluluk mu? Şaka yapıyor olmalısın. Daha demin, sadece kendini kurtarmak istediğini söyledin.
Paul – Moi peut-être, mais toi ? Tu es une idéaliste, toi aussi. À quoi est-ce que tu es prête pour donner à l’humanité une chance de s’en sortir ? Virginie – Pas à tuer, en tout cas. Paul – Je peux m’en charger. Je veux bien faire le sale boulot, j’ai l’habitude... Virginie – Mais si je te laisse faire, je serai complice.	Paul – Belki öyle, peki ya sen? Sen de bir idealistsin. İnsanlığa bu karmaşadan kurtulma şansı vermek için ne yapmaya hazırsın? Virginie – Her halükârda, öldürmeye değil. Paul – Ben halledebilirim. Pis işleri yapmaktan çekinmem, buna alışkınım...

<i>Virginie jette un regard à ses instruments.</i> Paul – Un problème ?	Virginie – Ama sana izin verirsem, suç ortağı olurum. <i>Virginie aletlere bakar.</i> Paul – Bir sorun mu var?
Virginie – Un court-circuit dans la salle des propulseurs... Impossible de lancer la mise à feu du réacteur numéro trois. Paul – On aura besoin de toute la gomme pour échapper à l’attraction terrestre... C’est réparable ? Virginie – Peut-être, mais il faut faire vite, sinon on va rater la fenêtre de tir. Paul – Et si c’était lui ? Virginie – Ça peut aussi être un simple incident technique... Paul – On n’est pas obligés de les tuer. On peut se contenter... de les neutraliser.	Virginie – İtici odasında bir kısa devre... Üç numaralı reaktörü ateşlemek imkânsız. Paul – Dünya'nın yerçekiminden kaçmak için tüm iticelere ihtiyacımız olacak... Tamir edilebilir mi? Virginie – Belki, ama hızlı olmalıyız yoksa fırlatma zamanını kaçıracağız. Paul – Ya o yaptıysa? Virginie – Basit bir teknik arıza da olabilir... Paul – Onları öldürmek zorunda değiliz. Sadece... onları etkisiz hale getirebiliriz.
Virginie – Les neutraliser ? Paul – Un bon somnifère, et on les met direct au congélo avec un peu d’avance. Au moins ils nous foutront la paix pendant quelques milliers d’années. Virginie – Et ce somnifère, comment tu leur fais ingurgiter ? De force ? Paul – Il reste une bouteille de mauvais champagne dans le frigo. On pourrait la boire pour sceller notre grande réconciliation... Pour célébrer notre départ... ou notre suicide collectif ?	Virginie – Etkisiz hale getirmek mi? Paul – İyi bir uyku hapı. Onları biraz önceden dondurucuya koyacağız. En azından birkaç bin yıl boyunca bizi rahat bırakmış olurlar. Virginie – Peki bu uyku hapını onlara nasıl içireceksin? Zorla mı? Paul – Buzdolabında bir şişe kötü şampanya var. Büyük uzlaşmamızı mühürlemek için onu içebiliriz. Ayrılışımızı kutlamak için. Ya da toplu intiharımızı!
<i>Virginie semble hésiter.</i> Virginie – D’accord... Mais occupe-toi d’abord du court-circuit.	<i>Virginie tereddüt eder gibi görünür.</i> Virginie – Tamam... Ama önce kısa devreyi hallet.

Paul – Je vais voir ce que je peux faire... <i>Il sort. Virginie s'affaire aux commandes.</i> <i>Ève revient.</i> Ève – Je viens de croiser Paul. Je suis au courant pour la panne. Virginie – Et bien entendu, tu n'y es pour rien. Ève – Je t'ai déjà répondu là-dessus. Je ne ferai rien pour faire capoter la mission. Mais si un accident nous empêche de partir, ça résoudra définitivement tous nos problèmes...	Paul – Ne yapabileceğime bakacağım... <i>Paul çıkar. Virginie kontrollerle meşguldür. Ève sahneye girer.</i> Ève – Az önce Paul'e rastladım. Arıza hakkında her şeyi biliyorum. Virginie – Elbette bu senin hatan değil. Ève – Buna zaten cevap verdim. Görevi raydan çıkaracak hiçbir şey yapmayacağım. Ama bir kaza ayrılmamızı engellerse, bu tüm sorunlarımızı temelli çözer...
Virginie – Et Alban ? Ève – Quoi ? Virginie – Tu crois qu'il serait capable de saboter le vaisseau ? Ève – Je ne sais pas... mais je peux le comprendre. Virginie – En effet, je te trouve très... compréhensive à son égard. Attention Ève. On a une mission. Nos sentiments ne doivent pas interférer dans nos décisions. Ève – Tu es jalouse ? Virginie – Non. Mais il va falloir choisir ton camp. Tu es avec nous ou contre nous? <i>Alban revient.</i>	Virginie – Ya Alban? Ève – Ne? Virginie – Sence o gemiyi sabote edebilir mi? Ève – Bilmiyorum... ama onu anlayabiliyorum. Virginie – Gerçekten, seni ona karşı çok... anlayışlı buluyorum. Dikkatli ol, Ève. Biz bir görevimiz var. Duygularımız kararlarımıza müdahale etmemeli. Ève – Kıskanıyor musun? Virginie – Hayır. Ama taraf seçmek zorunda kalacaksın. Bizimle misin yoksa bize karşı mısın? <i>Alban sahneye girer.</i>
Alban – Alors on en est là ? Virginie – C'est un peu toi qui l'as voulu, non?	Alban – Demek şimdi buradayız? Virginie – Bunu biraz sen de istedin, değil mi?

Alban – Je n’en fais pas une affaire personnelle, si c’est ça que tu veux dire. <i>Ils se défient du regard.</i> Ève – Une affaire personnelle ? Ça veut dire quoi ? Vous vous connaissiez avant d’embarquer sur ce vaisseau ? <i>Silence embarrassé.</i> Virginie – Je te pose la question une seule fois, Alban, et je ne mettrai pas en doute ta réponse. C’est toi qui as provoqué ce court-circuit ? Alban – Non.	Alban – Bunu kişiselleştirmiyorum, eğer kastettiğin buysa. <i>Birbirlerine ters ters bakarlar.</i> Ève – Kişisel bir mesele mi? Bu da ne demek şimdi? Bu gemiye binmeden önce birbirinizi tanıyor muydunuz? <i>Utanç verici bir sessizlik.</i> Virginie – Sana sadece bir kez soracağım, Alban, ve cevabını sorgulamayacağım. Bu kısa devreye sen mi sebep oldun? Alban – Hayır.
Virginie – D’accord. Ça me suffit. Alban – Ça ne veut pas dire que je ne m’opposerai pas à ce départ, d’une façon ou d’une autre. <i>Ève semble mal à l’aise.</i> Ève – Je vais donner un coup de main à Paul, ça ira plus vite. <i>Elle sort.</i>	Virginie – Tamam. Bu benim için yeterli. Alban – Bu, öyle ya da böyle bu ayrılışa karşı çıkmayacağım anlamına gelmiyor. <i>Ève rahatsız görünür.</i> Ève – Paul'e yardım edeyim, daha çabuk olur. <i>Ève çıkar.</i>
Virginie – Tu savais que je serais du voyage ? Alban – Non. Pas avec certitude. Mais on n’était déjà plus très nombreux, et c’était une sérieuse possibilité. J’ai vu ton nom sur la short list. D’un point de vue scientifique, tu avais toutes les qualités requises. Et tu étais très proche des militaires qui nous gouvernaient à l’époque... Virginie – Ne me dis pas que c’est pour te venger de moi que tu as fait tout ça. Et	Virginie – Bu seyahate çıkacağımı biliyor muydun? Alban – Hayır. Kesin bilmiyordum. Ama geriye çok fazla kişi kalmamıştı ve ciddi bir ihtimal vardı. Adını kısa listede gördüm. Bilimsel bakış açısına göre gerekli tüm niteliklere sahiptin. O zamanlar bizi yöneten orduya çok yakındın. Virginie – Bütün bunları benden intikam almak için yaptığını söyleme. Sırf benim

que pour le seul plaisir de causer ma perte, tu serais prêt à sacrifier l'humanité toute entière.	çöküşüme sebep olmak için tüm insanlığı feda etmeye hazır mısın?
Alban – Je t'ai aimée, c'est vrai. Passionnément. Et tu n'as pas changé. Virginie – Merci. Alban – Ce n'était pas un compliment. Ton ego est toujours... surdimensionné. Virginie – Chez les hommes, on appelle ça l'ambition, je crois. Et c'est considéré comme une qualité. Alban – Tu as raison. D'ailleurs, c'est curieux. Virginie – Quoi ? Alban – Tous ces préjugés que la société nous imposait. Le sexisme, entre autres. Tout ça n'a plus aucun sens maintenant que la société a totalement disparu.	Alban – Seni sevdim, bu doğru. Hem de tutkuyla. Ve sen hiç değişmemişsin. Virginie – Teşekkür ederim. Alban – Bu bir iltifat değildi. Egon her zaman aşırı şişkin. Virginie – Sanırım erkekler buna hırs diyor. Ve bu kabul edilir bir özellik. Alban – Haklısın. Aslında, bu garip. Virginie – Ne? Alban – Toplumun bize dayattığı tüm o önyargılar. Diğer şeylerin yanı sıra cinsiyetçilik. Toplum tamamen ortadan kalktığı için bunların hiçbir anlamı yok artık.
Virginie – Malheureusement, tant qu'il restera un macho, on n'en aura pas fini avec le machisme. Alban – Tu as raison. Le ver est dans le fruit. Il finira toujours par le bouffer de l'intérieur. C'est dans nos gènes. Virginie – Alors tu penses que l'homme est fondamentalement mauvais ? Alban – Il l'a prouvé, non ? Virginie – Certains hommes, peut-être. Pas tous. Alban – Hitler, Pol Pot, Donald Trump...	Virginie – Ne yazık ki o maço kaldığı sürece maçolukla işimiz bitmeyecek. Maçoluk. Alban – Haklısın. Kurt meyvenin içinde. Sonunda hep onu içerden yiyecek. Bu bizim genlerimizde var. Virginie – Yani insanın temelde kötü olduğunu mu düşünüyorsun? Alban – Bunu kanıtladı, değil mi? Virginie – Bazı erkekler belki. Hepsi değil. Alban – Hitler, Pol Pot, Donald Trump...
Virginie – Mozart, Picasso, Bob Dylan...	Virginie – Mozart, Picasso, Bob Dylan... Alban – Belirli koşullar altında, her insan en kötüsünü yapabilir.

Alban – Dans certaines conditions, n’importe quel homme est capable du pire. Virginie – Ou du meilleur... Si Hitler avait réussi son examen d’entrée à l’Académie des Beaux-Arts de Vienne... la face du monde en aurait peut-être été changée. Alban – Mais les hommes auraient quand même fini par faire de la Terre un gigantesque camp d’extermination. Virginie – Je te plains, Alban. Comment peut-on se haïr à ce point ? <i>Alban se rapproche d’elle.</i>	Virginie – Ya da en iyisi... Hitler Akademi'ye giriş sınavını geçseydi dünyanın çehresi değişebilirdi. Alban – Ama insanlar yine de Dünya'yı devasa bir toplama kampına dönüştürdü. Virginie – Senin için üzülüyorum Alban. Birbirimizden nasıl bu kadar nefret edebiliriz? <i>Alban ona yaklaşıyor.</i>
Alban – Si tu m’avais aimé, j’aurais peut-être fini par m’aimer un peu moi aussi. Virginie – Donc c’est de ma faute, en réalité... La fin du monde, tout ça... C’est à cause de moi, en fait. Alban – Peut-être. Pas toi toute seule, évidemment, mais les gens comme toi. Virginie – Les gens comme moi ? Alban – Ceux qui pendant des siècles, en décidant de vivre dans l’insouciance, ont conduit cette planète à sa perte.	Alban – Sen beni sevseydin, ben de kendimi biraz sevebilirdim. Virginie – Yani bu benim hatam, gerçekten... Dünyanın sonu, tüm bunlar... Bu aslında benim yüzümden. Alban – Belki. Yalnız sen değilsin tabii, senin gibi insanlar. Virginie – Benim gibi insanlar mı? Alban – Yüzyıllar boyunca kaygısız yaşamaya karar verip bu gezegeni mahvoluşa sürükleyenler.
Virginie – D’accord. Alors toi tu es un pur, si je comprends bien. Tu as vécu dans le souci permanent, c’est vrai. Mais Alban, est-ce que la vie mérite d’être vécue sans un peu d’insouciance ? Est-ce que tu auras été heureux, au moins ? Seul dans ta tour d’ivoire. Je ne parle pas	Virginie – Tamam. Yani doğru anladıysam safsın. Sürekli endişe içinde yaşadın, bu doğru. Ama Alban, biraz kaygısız bir ruh olmadan hayat yaşamaya değmez mi? En azından mutlu olacak mısın? Fildişi kulende tek başına. Hayatın boyunca mutlu olmaktan bahsetmiyorum,

d'être heureux toute sa vie, je parle de ces petits bonheurs qui de temps en temps font que la vie reste supportable. Est-ce qu'une fois au moins dans ta vie tu as été heureux, Alban ?	zaman zaman hayatı katlanılabilir kılan o küçük zevklerden bahsediyorum. Hayatında en azından bir kez mutlu oldun mu Alban?
Alban – Je ne sais pas... Pendant les quelques mois que j'ai passés avec toi, peut-être. <i>Virginie s'approche de lui.</i> Virginie – Je t'ai aimé, moi aussi. Peut-être encore plus que tu ne m'as aimée toimême. Mais entre nous, ça ne pouvait pas marcher. Alban – Pourquoi ? Virginie – Pour ça précisément. Ce qui nous sépare encore aujourd'hui. J'ai besoin de croire en quelque chose. Contre toute évidence. J'ai besoin de légèreté. Et toi... tu n'échapperas jamais à la gravité. <i>(Ils sont sur le point de s'embrasser, mais elle se reprend.)</i> Si tu m'aidais plutôt à faire décoller cette fusée ? <i>Il semble hésiter.</i>	Alban – Bilmiyorum... Seninle geçirdiğim birkaç ay boyunca, belki. <i>Virginie ona yaklaşır.</i> Virginie – Ben de seni sevdim. Belki senin beni sevdiğinden bile fazla. Ama aramızdaki ilişki yürümedi. Alban – Neden? Virginie – İşte tam da bu yüzden. Bugün bizi hâlâ ayıran şey yüzünden. Bir şeye inanmaya ihtiyacım var. Tüm kanıtlara rağmen. Hafifliğe ihtiyacım var. Ve sen... Yerçekiminden asla kaçamayacaksın. <i>(Öpüşmek üzeredirler ama kadın kendini toparlar.)</i> Neden bu roketi uçurmama yardım etmiyorsun? <i>Alban tereddüt eder gibi görünür.</i>
Alban – Désolé, mais non... Je ne participerai pas à ça. Virginie – Alors je te demande solennellement de ne rien faire pour l'empêcher. <i>Il sort sans répondre, croisant Paul qui revient. Ils échangent un regard méfiant.</i>	Alban – Üzgünüm ama hayır. Buna katılmayacağım. Virginie – O zaman bunu engelleyecek hiçbir şey yapmamamı ciddiyetle rica ediyorum. <i>Alban cevap vermeden ayrılır, sahneden çıkarken Paul'ün yanından geçer.</i> <i>Kuşkulu bir bakış alışverişinde bulunurlar.</i>

Paul – Ça y est, c’est réparé. Heureusement, ce n’était pas si grave. Pour cette fois... Virginie – Alban m’a juré qu’il n’y était pour rien. Paul – Il ment peut-être. Virginie – Je ne crois pas.	Paul – İşte tamam, tamir edildi. Neyse ki o kadar ciddi değildi. Sadece bu seferlik... Virginie – Alban bana bununla bir ilgisi olmadığına yemin etti. Paul – Belki de yalan söylüyordur. Virginie – Hiç sanmıyorum.
Paul – Comment tu peux en être sûre ? Virginie – J’ai mes raisons... Paul – Il en pince pour toi, c’est ça ? Virginie – Ne te mêle pas de ça. Où en est la voie d’eau dans le silo ? Paul – Ça ne s’arrange pas, mais ça peut tenir encore deux ou trois heures. Virginie – Tu as l’air soucieux. Quelque chose d’autre nous empêche de partir, qui ne soit pas lié à la fusée elle-même ?	Paul – Bundan nasıl emin olabiliyorsun? Virginie – Nedenlerim var... Paul – Sana aşık, değil mi? Virginie – Buna karışma. Silodaki suyun durumu nedir? Paul – İyiye gitmiyor, iki ya da üç saat daha sürebilir. Virginie – Endişeli görünüyorsun. Roketin kendisiyle ilgili olmayan, kalkışımızı engelleyen başka bir şey var mı?
Paul – Aucun animal marin n’a résisté à la température. Ils sont tous morts, et leurs cadavres flottent à la surface. Sur une épaisseur de plusieurs dizaines de mètres par endroit. Sans parler des divers décombres charriés par l’océan suite à l’immersion de toutes les terres habitées. Bus, voitures, containers, troncs d’arbres, animaux, êtres humains... Il faudra traverser ce mur de déchets et de chairs en décomposition pour arriver à la surface.	Paul – Deniz hayvanlarının hiçbiri sıcaklığa dayanamadı. Hepsi öldü ve cesetleri yüzeyde yüzüyor. Bu tabaka yer yer onlarca metre kalınlığında. Yerleşim alanları sular altında kaldıktan sonra okyanus tarafından sürüklenen bütün o molozlardan bahsetmiyorum bile. Otobüsler, arabalar, konteynerler, ağaç gövdeleri, hayvanlar, insanlar... Yüzeye ulaşmak için bu çöp ve çürüyen et duvarını aşmak gerekecek.

Virginie – La structure de la fusée n’y résistera pas. Qu’est-ce que tu proposes? Paul – Juste avant le lancement, j’enverrai un missile pour essayer de faire un trou dans ce mur qui nous sépare de la surface. Virginie – On a des missiles ? Paul – Je te rappelle que ce programme a été lancé par l’armée. Virginie – Mais... pourquoi des missiles? Paul – Au cas où les habitants de la planète que nous coloniserons ne soient pas aussi accueillants qu’on peut l’espérer.	Virginie – Roketin yapısı buna dayanmaz. Ne öneriyorsun? Paul – Fırlatmadan hemen önce, bizi yüzeyden ayıran bu duvarda bir delik açmak için bir füze göndereceğim. Virginie – Hiç füzemiz var mı? Paul – Bu programın ordu tarafından başlatıldığını hatırlatmak isterim. Virginie – Ama... Füzeler neden? Paul – Ya kolonileştirdiğimiz gezegenin sakinleri umduğumuz kadar misafirperver değilse?
Virginie – Je vois... Je ne savais pas. Et les deux autres, ils sont au courant ? Paul – J’étais le seul à le savoir. Jusqu’à maintenant. Virginie – Alors mieux vaut qu’ils continuent de l’ignorer...	Virginie – Anlıyorum... Bilmiyordum. Peki ya diğer ikisi, onlar biliyor mu? Paul – Bilen tek kişi bendim. Şimdiye kadar. Virginie – O zaman bilmemeleri daha iyi...
Paul – Oui, c’est aussi mon avis. Virginie – Tu sembles savoir beaucoup de choses que nous ignorons... Qui t’a dit tout ça ? Pourtant, tu es un civil, comme nous. <i>(Paul ne répond rien et semble un peu embarrassé.)</i> Tu n’es pas un civil ? Paul – Je faisais partie de l’armée, avec le grade de colonel. Depuis la mort accidentelle du général qui devait nous accompagner dans cette mission, et qui devait piloter cet engin, c’est moi qui	Paul – Evet, ben de aynı fikirdeyim. Virginie – Bizim bilmediğimiz bir sürü şeyi biliyormuşsun gibi görünüyorsun... Bunları sana kim söyledi? Oysa sen de bizim gibi sivilsin. <i>(Paul cevap vermez ve biraz sıkıntılı görünür.)</i> Sivil değil misin yoksa? Paul – Ordudaydım, albay rütbesiyle. Bu göreve eşlik edecek ve bu gemiyi sürececek generalin kazara ölümünden sonra burada askeri hükümeti temsil eden artık benim. Virginie – Hükümet... Bugün o dünya

représente le gouvernement militaire sur ce vaisseau. Virginie – Le gouvernement... Il est où, aujourd’hui, ce gouvernement mondial ? Quelques généraux gâteaux désignés pour nous conduire jusqu’au bord du précipice, mais en rang par deux, en marchant au pas et en fermant sa gueule...	hükümeti nerede peki? Bizi uçurumun kenarına kadar götürmek için görevlendirilmiş bunak generaller... Sıraya dizilip marş adım yürüyecek ve çeneni kapatacaksın...
Paul – Il y avait quand même quelques résistants. Je n’ai pas connaissance que tu en faisais partie. Virginie – Comment le sais-tu ? Paul – J’étais bien placé pour le savoir... Virginie – Je vois... Tu faisais partie de la police politique, c’est ça ? En somme, toi aussi tu es un infiltré. Paul – Tout ça c’est de la littérature. Aujourd’hui, c’est moi qui suis là, que vous le vouliez ou non. Virginie – Oui... À la place de ce général... Qu’est-ce qui lui est arrivé, au fait, à ce pauvre homme ? Ce n’est pas toi qui aurais précipité sa fin, par hasard, pour prendre sa place à bord de cette Arche de Noé ?	Paul – Yine de bazı direnişçiler vardı. Senin de onlardan biri olduğunu bilmiyordum. Virginie – Bunu nasıl biliyorsun? Paul – Öğrenmek için iyi bir konumdaydım... Virginie – Anlıyorum... Sen de siyasi polisin bir parçasıydın, öyle mi? Yani sen bir ajansın. Paul – Bunların hepsi edebiyat. Bugün, burada olan benim, ister beğenin ister beğenmeyin. Virginie – Evet... O generalin yerine... Bu arada, o zavallı adama ne oldu? Yoksa onun ölümünü sen mi hızlandırdın, tesadüfen mesela, Nuh'un Gemisi'ndeki yerini almak için?
Paul – Tout ça n’a plus aucun sens, de toute façon. <i>Un temps.</i> Virginie – Est-ce qu’au moins vous êtes sûr de savoir lancer un missile, Colonel ?	Paul – Bunların artık hiçbir anlamı yok zaten. <i>Sessizlik.</i> Virginie – En azından bir füzeyi nasıl fırlatacağını biliyor musun, Albay? Paul – Hiçbir zaman bir savaş biriminde

Paul – Je n’ai jamais servi dans des unités de combat. Mais ça ne doit pas être si compliqué que ça. Virginie – Donc, ce n’est pas pour tes compétences scientifiques que tu es là. En fait, tu es le seul de nous quatre à n’avoir aucune compétence particulière. Paul – Je suis très doué en bricolage, et j’ai des couilles. Le mari idéal, quoi. Et puis vous l’avez dit vous-mêmes, pour arriver à survivre et à se reproduire en milieu hostile, ce sera tout aussi utile qu’un doctorat en astrophysique.	görev yapmadım. Ama o kadar da karmaşık olmamalı. Virginie – Yani burada olma sebebin bilimsel becerilerin değil. Aslında, aramızda özel bir yeteneği olmayan tek kişi sensin. Paul – Tamiratta çok iyiyim ve taşaklarım var. İdeal koca işte. Hem kendiniz söylediniz, düşmanca bir ortamda hayatta kalmak ve üremek için astrofizik doktorası kadar yararlı olacak bu yetenekler.
<i>Paul s’affaire à son poste de commande.</i> Virginie – Tu crois que ça peut marcher ton missile, pour nous dégager un passage vers les étoiles à travers le cimetière qui est au-dessus de nos têtes? Paul – On verra bien. Tu as une autre idée? Virginie – Non. Paul – Alors vas-y, fais décoller cette putain de fusée ! Virginie (ironique) – À vos ordres, Colonel... Je commence la check list. Ensuite on pourra lancer le compte à rebours. Je vais rejoindre le poste de pilotage supérieur. Tu peux demander à Ève de me remplacer ? Il faut aussi surveiller la météo... et le niveau d’eau dans le silo.	<i>Paul kontrol panelinde çalışmaya devam eder.</i> Virginie – Başımızın üstündeki mezarlıktan geçip yıldızlara bir yol açmak için bu füzeyi fırlatabileceğini mi düşünüyorsun? Paul – Göreceğiz. Başka bir fikrin var mı? Virginie – Hayır. Paul – O zaman hadi, şu lanet gemiyi havalandır! Virginie – <i>(Alayla)</i> Emredersiniz Albay... Kontrol listesine başlıyorum. Sonra geri sayımı başlatabiliriz. Üst kumanda bölümüne gidiyorum. Ève'den benim yerime geçmesini isteyebilir misin? Hava durumunu ve silodaki su seviyesini de izlememiz gerekiyor.

Paul – Tu crois qu’on peut lui faire confiance ? Virginie – J’en prends la responsabilité. Paul – Je lui dis de venir. <i>Il sort. Virginie s’affaire un instant devant ses instruments. Ève revient.</i> Virginie – Merci. On va avoir besoin de toi pour faire décoller cet engin. Je suis biologiste, moi, pas pilote de fusée. Je n’ai même pas mon permis voiture. Ève – La bonne nouvelle, c’est que là où on va, tu ne risques plus d’en avoir besoin. À supposer qu’on réussisse un jour à reconstruire une voiture et une route, il n’y aura aucun flic pour te verbaliser. Virginie – Il faut bien que la fin du monde ait quelques avantages... Ève – Un problème ? Virginie – Devant Paul, j’ai fait mine de savoir de quoi je parlais, en prononçant les mots de check list et de compte à rebours, mais je n’ai aucune idée de ce qu’il faut faire pour faire décoller cette fusée. Tu le sais, toi ?	Paul – Ona güvenebileceğimizi mi düşünüyorsun? Virginie – Riski ben alıyorum. Paul – Buraya gelmesini söyleyeceğim. <i>Paul çıkar. Virginie bir süre aletlerle uğraşır. Ève girer.</i> Virginie –Teşekkürler. Bu aracı havalandırmak için sana ihtiyacımız olacak. Ben biyologum, roket pilotu değil. Ehliyetim bile yok. Ève – İyi haber şu ki gittiğimiz yerde buna ihtiyacın olmayacak. Bir gün bir araba ve yol inşa etmeyi başarsak bile, seni cezalandıracak bir polis olmayacak. Virginie – Dünyanın sonunun bazı avantajları olmalı... Ève – Bir sorun mu var? Virginie – Paul'un önünde, kontrol listesi ve geri sayım gibi kelimeler kullanarak ne yaptığımı biliyormuş gibi davrandım ama bu gemiyi nasıl havalandıracağım hakkında hiçbir fikrim yok. Sen biliyor musun?
Ève – J’ai reçu une formation de quelques heures à peine, comme toi. En catastrophe, juste avant que le centre spatial ne soit englouti sous les eaux. Mais bon... j’ai pu sauver le manuel de bord. <i>Elle sort de sa poche un livret.</i>	Ève – Ben de senin gibi sadece birkaç saatlik eğitim aldım. Uzay merkezi sular altında kalmadan hemen önce. Ama... kullanım kılavuzunu kurtarabildim. <i>Cebinden bir kitapçık çıkarır.</i> Virginie – Bir kullanma kılavuzumuz varsa... Kurtulduk demektir. İnsanlık da bizimle. Umarım bir mobilya montaj

Virginie – Si on a le mode d’emploi, alors... On est sauvés. Et l’humanité avec nous. J’espère que c’est plus simple qu’une notice de meubles à monter en kit... <i>Elle s’asseyent l’une à côté de l’autre et commencent à manoeuvrer leurs instruments tout en jetant de temps à autre un regard sur la notice.</i>	kılavuzundan daha karmaşık değildir. <i>Yan yana oturup aletleri kullanmaya başlarlar, ara sıra kılavuza bakarlar.</i>
Ève – Je crois que j’ai compris l’idée générale. Ça n’a pas l’air si compliqué que ça finalement. Virginie – Oui, c’est ce que me disait Paul au sujet de... Ève – De ? Virginie – Je ne sais plus... Bon, alors je te fais confiance... Je peux te laisser un instant ? Il faut que je monte. Ève – Ils sont déjà deux dans le poste de pilotage supérieur. Tu crois qu’ils ont besoin de toi ? Virginie – Non... Mais j’ai envie de pisser. Ève – OK. Va pisser, et on sauvera le monde après. Je peux te poser une question, avant ? Virginie – D’accord, mais vite fait... Je t’ai dit, ça urge. Ève – Si Alban devait se mettre en couple avec moi, ça te dérangerait ? Virginie – Si ça pouvait le convaincre de ne pas s’opposer à notre mission, je dirais	Ève – Sanırım genel fikri anladım. Sonuçta o kadar da karmaşık görünmüyor. Virginie – Evet, Paul da böyle konuşuyordu. Ève – Ne hakkında? Virginie – Unuttum... Neyse, sana güveniyorum... Bir süreliğine seni yalnız bırakabilir miyim? Yukarı çıkmam gerekiyor. Ève – Üst kumanda merkezinde zaten iki kişi var. Sana ihtiyaçları olduğunu mu düşünüyorsun? Virginie – Hayır... Ama işemem gerekiyor. Ève – Tamam. Git işe, sonra dünyayı kurtarınız. Önce bir soru sorabilir miyim? Virginie – Tabii, ama çabuk ol... Söyledim ya, sıkıştım. Ève – Alban benimle çıkmaya karar verseydi, bu seni rahatsız eder miydi? Virginie – Onu görevimize karşı çıkmaktan vazgeçirecekse, seni teşvik bile ederim.

même que je t'y encourage. Ève – Mais ça ne te laisserait plus que Paul...	Ève – Ama bu seni sadece Paul'la baş başa bırakır...
Virginie – Vu comme ça, c'est vrai que... Paul est crétin, d'accord. Et peut-être même un salopard. Mais au moins il est vivant. Ève – Oui. C'est marrant. De n'être plus que quatre sur Terre, ça rend tout d'un coup très indulgent avec les défauts des uns et des autres. Virginie – Bon, maintenant, il faut vraiment que je pisse. <i>Virginie sort. Alban revient.</i> Alban – Alors tu as changé de camp ? Ève – Je ne suis pas en guerre, Alban. Je partage ton analyse. L'humanité ne mérite sans doute pas de vivre. Mais les hommes... Alban – Quelle différence fais-tu entre les deux ? Ève – Je déteste comme toi les pires crimes que l'humanité a pu engendrer. Mais je ne peux pas m'empêcher d'aimer certains hommes... Comme toi, par exemple. <i>Il semble un peu troublé.</i>	Virginie – Bu açıdan bakınca... Paul bir aptal, kabul. Hatta belki de bir pislik. Ama en azından hayatta. Ève – Evet. Komik. Dünyada sadece dört kişi kalmak, insanı bir anda başkalarının kusurlarına karşı çok hoşgörülü yapıyor. Virginie – Şimdi, gerçekten işemem gerekiyor. <i>Virginie çıkar. Alban girer.</i> Alban – Demek taraf değiştirdin? Ève – Ben savaş halinde değilim, Alban. Analizini paylaşıyorum. İnsanlık yaşamayı hak etmiyor olabilir. Ama insanlar... Alban – İkisi arasında nasıl bir ayırım yapıyorsun? Ève – İnsanlığın ürettiği en kötü suçlardan senin kadar nefret ediyorum. Ama bazı insanları sevmekten kendimi alamıyorum... Senin gibi. <i>Alban biraz şaşkın görünür.</i>
Alban – Je ne suis pas un homme pour toi, crois-moi. Ève – J'ai toujours aimé les causes désespérées...	Alban – Ben sana göre bir erkek değilim, inan bana. Ève – Ben her zaman umutsuz vakaları sevmişimdir... Alban – Benim yerime daha iyisini hak

Alban – Tu mérites mieux que moi, je t’assure. Ève – Évidemment que je mérite mieux que toi ! Mais tu crois que j’ai le choix, maintenant ? C’est toi ou Paul... Alban – Vu comme ça, évidemment. Ève – C’est ton ex ? Alban – Qui ? Ève – Virginie ! Il n’y en a plus que deux sur Terre à part nous. À moins que tu ne préfères les hommes... Ce qui réduirait encore d’autant les chances de survie pour l’espèce humaine.	ediyorsun, seni temin ederim. Ève – Tabii ki daha iyisini hak ediyorum! Ama şimdi seçme şansım var mı? Ya sen ya Paul... Alban – Bu açıdan bakınca öyle. Ève – O senin eski sevgilin mi? Alban – Kim? Ève – Virginie! Bizden başka dünyada sadece iki kişi var daha. Erkekleri tercih etmiyorsan tabii... Bu da insan türünün hayatta kalma şansını daha da azaltır.
Alban – On a eu... une liaison. Ève – Et ça n’a pas marché... Alban – J’étais marié à l’époque, mais pas avec elle... Et puis elle me trouvait trop intransigeant. Ève – Sans blague... Alban – C’est elle qui a décidé de mettre fin à notre... aventure. Ève – Une aventure ? Ça m’a toujours amusée, ce mot, pour parler d’une histoire d’amour. On imagine un couple, dans la jungle, en train de se frayer un chemin à la machette en essayant d’éviter toutes sortes de danger, pour trouver finalement un trésor enfoui dans une pyramide Inca.	Alban – Bir... ilişkimiz oldu. Ève – Ve işe yaramadı... Alban – O zamanlar evliydim, ama onunla değil... Ayrıca ona göre çok katıydım. Ève – Şaka yapıyorsun... Alban – İlişkiyi bitirme kararını o verdi. Ève – Bir macera mı? Aşk hikayeleri için kullanılan bu kelime hep komik gelmiştir bana. Bir çift düşünürsün, ormanda bıçakla kendine yol açmaya çalışırken her türlü tehlikeden kaçınır ve sonunda bir İnkâ piramidine gömülü bir hazine bulur.
Alban – Alors que le plus souvent, s’agissant d’un adultère, ça consiste seulement à	Alban – Oysa çoğu zaman, bir zina söz konusu olduğunda, bu sadece internetten rezil bir otel odası kiralamak ve nakit ödemek anlamına gelir.

louer une chambre par internet dans un hôtel sordide où on peut payer en liquide. <i>Ève se rapproche de lui.</i> Ève – Est-ce que l’amour est une aventure, je ne sais pas... Avec toi, sûrement. Alban – Si notre histoire d’amour devait commencer sur cette planète inconnue, ça pourrait bien ressembler à ce que tu décris. Moi Tarzan, toi Jane. Mais je ne suis pas sûr d’avoir vraiment le profil pour jouer les Tarzan... Ève – Donc tu envisages quand même la possibilité d’une aventure avec moi... Alban – J’envisage surtout d’en finir avec tout ça. Mais si on devait s’en sortir malgré tout... Virginie et moi, c’est du passé. Comme tu dis, à quatre, ça ne laisse pas beaucoup de possibilités.	<i>Ève ona yaklaşır.</i> Ève – Aşk bir macera mıdır bilmiyorum... Ama seninle kesinlikle öyle olurdu. Alban – Eğer aşk hikayemiz bu bilinmeyen gezegende başlasaydı, senin tarif ettiğin gibi olabilirdi. Ben Tarzan, sen Jane. Ama Tarzan rolüne uygun bir tip olduğumdan pek emin değilim... Ève – Yani benimle bir macera yaşama ihtimalini düşünüyorsun... Alban – Daha çok her şeye bir son vermeyi düşünüyorum. Ama eğer bir şekilde kurtulursak... Virginie ve ben artık geçmişte kaldı. Dediğin gibi, dört kişi çok fazla ihtimal bırakmıyor.
Ève – Ça me touche beaucoup, ce que tu dis là. C’est très romantique. Alban – Je croyais que notre mission, c’était la reproduction. Ève – Si c’est un devoir, alors... Mais ça ne fait rien, je prends... <i>Ève l’enlace. Virginie revient.</i> Virginie – J’espère que je n’interromps pas le début de quelque chose... <i>Ève se reprend.</i> Ève – La météo sera optimale dans deux heures exactement.	Ève – Söylediklerin beni çok etkiledi. Çok romantik. Alban – Sanırım görevimiz üremektir. Ève – Eğer bir görevse... Ama önemli değil, kabul ediyorum... <i>Ève ona sarılır. Virginie girer.</i> Virginie – Umarım bir şeyin başlangıcını bölmüyorumdur... <i>Ève kendine gelir.</i> Ève – Hava durumu tam olarak iki saat içinde uygun olacak. Virginie – Biraz uyumanızı tavsiye ederim. Bu aracı havalandırmak için herkese ihtiyacımız olacak.

Virginie – Je vous conseille d’aller dormir un peu. On aura besoin de tout le monde pour faire décoller cet engin. Alban – Vous préférez nous savoir en train de dormir, c’est ça ? Virginie – Je m’engage à ne pas en profiter. Pour vous tuer tous les deux, je veux dire... <i>Elle sort. Ève se rapproche à nouveau d’Alban.</i>	Alban – Bizim uyumamızı tercih ederdimiz, öyle mi? Virginie – Bundan yararlanmayacağıma söz veriyorum. İkinizi de öldürmek için yani... <i>Virginie çıkar. Ève tekrar Alban'a yaklaşıp.</i>
Ève – C’est peut-être la dernière fois, Alban. La dernière nuit sur cette terre. La dernière occasion pour un homme et une femme de prouver que l’amour est plus fort que tout. Alban – Pourquoi est-ce que j’ai envie de te croire ? Ève – Eros et Thanatos, ces deux-là feront toujours bon ménage. La perspective de mourir, ça donne envie de baiser, c’est connu. Alban – Il paraît même que certains pendus se mettent à bander en se balançant au bout de leur corde. Ève – Tu sais parler aux femmes, toi. Et tu te demandes encore pourquoi Virginie t’a quitté ? <i>Elle le prend par la main, et ils sortent.</i> Noir.	Ève – Bu son olabilir, Alban. Bu dünyadaki son gece. Bir erkek ve bir kadının aşkın her şeyden güçlü olduğunu kanıtlaması için son şans. Alban – Neden sana inanasım geliyor? Ève – Eros ve Thanatos, bu ikisi her zaman iyi anlaşır. Ölüm korkusuyla insan sevişmek ister, bilinen bir şey. Alban – Hatta bazı asılan insanların ipin ucunda sallanırken ereksiyon olduğu söylenir. Ève – Kadınlarla nasıl konuşulacağını biliyorsun. Ve hâlâ Virginie'nin neden seni terk ettiğini merak ediyorsun? <i>Ève onu elinden tutar ve birlikte çıkarlar.</i> Sahne kararır.

Acte 2 <i>Paul et Virginie sont installés à leurs postes et s'affairent à diverses manipulations.</i> Virginie – Pour moi, tous les paramètres sont OK. Paul – Pour moi aussi. Et on ne peut plus attendre. La paroi du silo de lancement est sur le point de céder. L'eau monte de minute en minute. Elle atteint déjà le bas de la fusée. Il faut lancer le compte à rebours. Virginie – On ne les réveille pas avant ? Paul – Pour reprendre ces polémiques stériles ? On leur a proposé de quitter l'Arche. Maintenant, qu'ils le veuillent ou non, ils seront du voyage. Virginie – D'accord. Je déclenche le protocole. <i>(Elle procède à quelques manipulations.)</i> C'est parti... Plus que dix minutes avant le départ.	2. Sahne <i>Paul ve Virginie istasyonlarında çeşitli işlemlerle meşguldür.</i> Virginie – Benim için tüm parametreler tamam. Paul – Benim için de. Ve daha fazla bekleyemeyiz. Fırlatma silosunun duvarı çökmek üzere. Su an be an yükseliyor. Zaten geminin altına ulaştı. Geri sayımı başlatmalıyız. Virginie – Önce onları uyandırmayacak mıyız? Paul – O anlamsız tartışmaları tekrar yaşamak için mi? Onlara gemiden ayrılma şansı verdik. Artık isteseler de istemeselerse de bu yolculuğun bir parçası olacaklar. Virginie – Tamam. Protokolü başlatıyorum. <i>(Birkaç işlem yapar.)</i> İşte gidiyoruz... Kalkışa on dakika kaldı.
Paul – Je lance le missile pour nous frayer un passage à travers ce tas de merde. Virginie – Ce tas de merde, comme tu dis, il est aussi composé de ce qui reste de l'humanité toute entière. Paul – Oui, c'est bien ce que je disais. Virginie – Vas-y. <i>Paul s'affaire à son poste, sous le regard inquiet de Virginie.</i>	Paul – O bok yığnında bir geçit açmak için füze fırlatıyorum. Virginie – "Bok yığını" dediğin şey, aynı zamanda tüm insanlığın geriye kalanından oluşuyor. Paul – Evet, tam da bunu söyledim. Virginie – Hadi bakalım. <i>Paul, Virginie'nin endişeli bakışları altında istasyonunda çalışır.</i> Paul – İşte başlıyor. Çarpma 75 saniye sonra. Virginie – Tamam.

Paul – C’est parti. Impact dans 75 secondes. Virginie – OK. Paul – Tu vas rire, mais je n’étais pas sûr de savoir comment lancer ce missile. Virginie – Tu vas rire toi aussi, mais je ne suis pas complètement certaine de savoir comment faire décoller ce tas de ferraille... Paul – Une minute avant l’impact. Il faut attendre...	Paul – Güleceksin ama bu füzenin nasıl fırlatılacağından tam emin değildim. Virginie – Sen de güleceksin ama bu demir yığınının nasıl havalandıracağımdan pek emin değilim... Paul – Çarpmaya bir dakika kaldı. Beklemek zorundayız...
<i>Un temps.</i> Virginie – Comment on a pu en arriver là ? Paul – Je crois que tu l’as déjà dit. Je t’ai répondu que je ne savais pas, et tu m’as rétorqué que ce n’était pas vraiment une question. Virginie – Comment est-ce possible qu’on n’ait pas pu arrêter ça ? C’est ça la vraie question... Paul – Il y a eu de multiples tentatives pourtant. À chaque fois qu’une étape de plus était franchie vers cette fin du monde annoncée. Virginie – À chaque fois les mesures prises étaient insuffisantes. Des demi-mesures faites pour régler des problèmes qui s’étaient aggravés entre-temps. Paul – Quand elles étaient vraiment appliquées. Tous les gouvernements de tous les pays du monde trichaient.	<i>Sessizlik.</i> Virginie – Nasıl oldu da bu hale geldik? Paul – Sanırım bunu zaten söylemiştin. Sana "bilmiyorum" demiştim, sen de bana "bu gerçek bir soru değil" diye cevap vermiştin. Virginie – Bunu durduramamış olmamız nasıl mümkün oldu? Asıl soru bu... Paul – Oysa pek çok girişimde bulunuldu. Dünyanın sonunu getirecek her adım atıldığında... Virginie – Her seferinde alınan önlemler yetersizdi. Sorunlar büyüdükçe, yarım yamalak çözümler üretildi. Paul – Üstelik uygulanırken bile... Dünyadaki tüm hükümetler hile yapıyordu.

Virginie – En mettant en avant qu'ils avaient d'autres préoccupations plus urgentes. Paul – Faire tourner l'économie. Virginie – Nourrir la planète. Paul – Ne pas trop contrarier les électeurs. Virginie – Jusqu'au moment où on a supprimé les élections. Paul – Je crois que le début de la fin, c'est quand Donald Trump est arrivé au pouvoir. Tu te souviens ? Virginie – Je n'étais pas encore née... mais oui, j'ai entendu parler de ça. Paul – À partir de ce moment-là, c'était vraiment foutu. Virginie – Quand tous les cons qui votent choisissent comme roi le plus con d'entre eux, ça ne peut que tourner mal.	Virginie – "Daha acil sorunlarımız var" diyerek... Paul – Ekonomiyi döndürmek. Virginie – Gezegeni beslemek. Paul – Seçmenleri fazla kızdırmamak. Virginie – Ta ki seçimleri tamamen kaldırana kadar. Paul – Bence sonun başlangıcı, Donald Trump'ın iktidara gelmesiydi. Hatırlıyor musun? Virginie – Ben daha doğmamıştım... ama evet, duymuştum. Paul – İşte o andan itibaren her şey bitti. Virginie – Aptallar, aralarındaki en aptal kral seçtiklerinde, işlerin iyi gitmemesi kaçınılmaz.
Paul – Après tout a été très vite. Cette guerre nucléaire entre l'Inde et le Pakistan, qui a déclenché la Troisième Guerre Mondiale. Les intégrismes religieux. L'instauration des dictatures. Les génocides. La famine. L'accélération du réchauffement. La montée des eaux... Virginie – Et puis après, c'était irréversible. Paul – Je ne sais même plus exactement qui a été à l'origine de ce programme de la dernière chance qui va peut-être nous sauver la vie aujourd'hui.	Paul – Her şey çok hızlı oldu. Hindistan ve Pakistan arasındaki nükleer savaş, Üçüncü Dünya Savaşı'nı tetikledi. Dini fanatizm. Diktatörlüklerin kurulması. Soykırımlar. Kıtılık. Küresel ısınmanın hızlanması. Suların yükselmesi... Virginie – Ve sonrasında geri dönüş imkânsız hale geldi. Paul – Bu son şans programını kimin başlattığını bile hatırlamıyorum. Belki de bugün hayatımızı kurtaracak. Virginie – Bence herkes bu programı unutmuştu. Hiç şüphesiz bu nedenle mucizevi bir şekilde tamamlayabildik.

Virginie – Je crois surtout que ce programme, tout le monde l’avait oublié. C’est sans doute pour ça que par miracle, on a pu le conduire à son terme. Paul – Au départ, il s’agissait de reconstituer une nouvelle Arche de Noé. Et puis finalement, il n’y a plus que nous.	Paul – Başlangıçta yeni bir Nuh'un Gemisi oluşturmak amaçlanmıştı. Ama sonunda sadece biz kaldık.
Virginie – Tout ça est tellement absurde. Quel immense gâchis. Est-ce que ça vaut encore le coup. Ça me donne envie de pleurer... <i>Paul semble ému lui aussi, pour la première fois, et il a un geste de réconfort pour Virginie.</i> Paul – Allez... Tant qu’il y a de la vie, il y a de l’espoir. Virginie (<i>retenant ses larmes</i>) – C’est fou comme ce genre de phrases à la con reprennent soudain tout leur sens dans certaines circonstances exceptionnelles... Paul – J’en ai d’autres si tu veux... Virginie – Comme quoi ? Paul – C’est après la foire qu’on compte les bouses. Virginie – Celle-là, il faudra que tu me l’expliques...	Virginie – Bütün bunlar o kadar saçma ki. Ne büyük bir israf. Hâlâ buna değer mi? Ağlamak geliyor içimden... <i>Paul da ilk kez duygulanmış gibi görünür ve Virginie'yi teselli eder.</i> Paul – Hadi ama... Yaşam varsa, umut da vardır. Virginie (<i>gözyaşlarını tutarak</i>) – İşin garibi, böyle saçma sözler bile bazı olağanüstü durumlarda aniden anlam kazanıyor... Paul – İstersen daha fazlası da var... Virginie – Ne gibi? Paul – Son gülen iyi güler. Virginie – Bunu bana açıklaman gerekecek...
Paul – Ça veut dire que... Virginie – Non mais pas maintenant. Là il faut qu’on sauve l’humanité. Paul – OK. <i>Virginie se reprend.</i>	Paul – Yani şu demek... Virginie – Ama şimdi değil. Şu an insanlığı kurtarmamız gerekiyor. Paul – Tamam. <i>Virginie kendini toparlar.</i>

Virginie – Merci... Finalement, tu es un philosophe, Paul. Il suffisait seulement d’attendre le bon moment pour que le monde entier s’en aperçoive. <i>On entend un grondement sourd.</i> Paul – L’impact a eu lieu. Qu’est-ce que ça donne ? <i>Virginie observe son écran.</i> Virginie – La couche de débris est légèrement plus mince à l’endroit de l’explosion. Mais elle est toujours là. J’espère que ça suffira. Paul – Il faut décoller tout de suite, on n’a pas le choix. <i>Alban et Ève reviennent.</i> Virginie – Ah, voilà Alban et Ève... <i>(Avec un sous-entendu amusé)</i> Alors ? Bien dormi ?	Virginie – Teşekkürler... Sonunda bir filozof olduğunu gösterdin, Paul. Sadece doğru anı beklemek gerekiyormuş, tüm dünya bunu fark etsin diye. <i>Derin bir gürültü duyulur.</i> Paul – Füze patladı. Sonuç ne? <i>Virginie ekranına bakar.</i> Virginie – Enkaz tabakası patlamanın olduğu yerde biraz incelmış. Ama hâlâ orada. Umarım bu yeterlidir. Paul – Hemen havalanmalıyız, başka seçeneğimiz yok. <i>Alban ve Ève geri döner.</i> Virginie – Ah, işte Alban ve Ève... <i>(İğneleyici bir tonla)</i> Nasıl, iyi uyudunuz mu?
Alban – J’ai été réveillé par le grondement d’une explosion. Qu’est-ce que c’est ? Virginie – Je ne sais pas... Alban – Ne me prenez pas pour un con. Paul – J’ai lancé un missile, pour nous ouvrir un chemin parmi les décombres qui flottent à la surface. Ève – Un missile ? Alban – Je ne savais pas que nous étions à bord d’un bâtiment de combat... Paul – Les caravelles de Christophe Colomb aussi étaient équipées de canons.	Alban – Bir patlamanın gürültüsüyle uyandım. Ne oldu? Virginie – Bilmiyorum... Alban – Beni salak yerine koymayın. Paul – Yüzeyde sürüklenen enkazın arasından bir yol açmak için füze fırlattım. Ève – Füze mi? Alban – Bir savaş gemisinde olduğumuzu bilmiyordum... Paul – Kristof Kolomb'un karavelalarında da toplar vardı. Alban – Demek bunu da bizden saklamışsınız.

Alban – Alors vous nous aviez aussi caché ça. Virginie – Je n’étais pas au courant, je te le jure. Alban – Je m’oppose à ce départ. Je refuse que l’inauguration possible d’une nouvelle humanité commence par le massacre des habitants de Y214. Car j’imagine que vous savez aussi que cette planète est habitée.	Virginie – Benim haberim yok, yemin ederim. Alban – Bu kalkışa karşı çıkıyorum. İnsanlığın, Y214’ün sakinlerinin katliamıyla yeniden başlamasına izin veremem. Çünkü tahmin ediyorum ki bu gezegende başkaları da var.
<i>Silence embarrassé.</i> Virginie – Paul ? Qu’est-ce que tu sais encore, que tu ne nous aurais pas dit ? Paul – Une planète habitable est forcément habitée. La nature a horreur du vide. On ne sait pas quel est le degré de développement de cette civilisation, mais oui. Il y a... quelque chose. Ève – Ça change tout. Paul – Pour moi, ça ne change rien. Ève – Mais pour moi oui. Alban – Il ne s’agit plus simplement de trouver un refuge pour l’humanité. Il s’agit d’aller coloniser un nouveau monde, en soumettant ou en exterminant les populations autochtones. Paul – Et qu’est-ce que tu comptes faire pour empêcher ça ? Alban – Je pourrais te tuer. Paul – Mais tu ne le feras pas. <i>Alban semble hésiter.</i> Alban – Alors je te propose un deal. Paul – Tiens donc...	<i>Garip bir sessizlik.</i> Virginie – Paul? Bize söylemediğin başka ne var? Paul – Yaşanabilir bir gezegen, mutlaka yaşam barındırır. Doğa boşluktan nefret eder. Bu medeniyetin gelişmişlik seviyesini bilmiyoruz ama evet... Orada birileri var. Ève – Bu her şeyi değiştirir. Paul – Benim için değiştirmez. Ève – Ama benim için değiştiriyor. Alban – Bu artık sadece, insanlık için bir sığınak bulma meselesi değil. Yerli halkları boyunduruk altına alarak ya da yok ederek yeni bir dünyayı kolonize etme meselesi. Paul – Peki bunu engellemek için ne yapacaksın? Alban – Seni öldürebilirim. Paul – Ama yapmayacaksın. <i>Alban tereddüt eder.</i> Alban – O zaman sana bir teklifim var. Paul – Bakalım...

Alban – Je ne m’opposerai pas à ce départ. Puisque c’est ce que vous souhaitez tous les trois, j’accepte de vous laisser partir. Et même de partir avec vous et de faire tout mon possible pour que ce voyage réussisse. Paul – Mais...	Alban – Bu kalkışa karşı çıkmayacağım. Üçünüz gitmek istediğinize göre, gitmenize izin veriyorum. Hatta sizinle gelip bu yolculuğun başarılı olması için elimden geleni yapacağım. Paul – Ama...
Alban – J’exige que tous les missiles soient lancés avant notre départ. Ève – Moi aussi. Si nous survivons, je refuse que ce soit au prix d’un nouveau massacre. Virginie – Je suis d’accord. Nous ne pouvons pas reconstruire une civilisation sur les décombres de celle que nous aurions détruite pour prendre sa place. Ève – On essayera de s’entendre avec cette population autochtone. Sinon, c’est nous qui périrons. <i>Paul semble hésiter.</i> Paul – D’accord. Alban – Alors lance les maintenant. Paul – OK. C’est parti pour le bouquet final. De toutes façons, il faut se frayer un passage à travers tous ces déchets. Et le premier tir n’a pas suffi. <i>Paul procède à diverses manipulations.</i> Ève – Quels déchets ? Virginie – Je t’expliquerai... Paul – Impact dans dix secondes. Je m’améliore...	Alban – Tek şartım, tüm füzelerin kalkıştan önce fırlatılması. Ève – Ben de katılıyorum. Hayatta kalırsak, bunun yeni bir katliam pahasına olmasını reddediyorum. Virginie – Katılıyorum. Yerini almak için yok ettiğimiz bir medeniyetin enkazı üzerine yenisini inşa edemeyiz. Ève – Yerli halkla anlaşmaya çalışacağız. Aksi takdirde, yok olan biz oluruz. <i>Paul tereddüt eder.</i> Paul – Tamam. Alban – O zaman şimdi fırlat onları. Paul – Pekâlâ. İşte son atış. Zaten o çöplükten bir geçit açmamız gerekiyor. İlk atış yeterli olmadı. <i>Paul çeşitli işlemler yapar.</i> Ève – Ne çöplüğü? Virginie – Sana sonra açıklarım... Paul – Çarpmaya on saniye. Giderek daha iyi oluyorum...

<i>Silence de mort. On entend quelques grondements lointains.</i> Virginie – Alors ? Paul – Je crois que maintenant, la voie est libre. Virginie – Parfait... Départ dans quatre minutes et vingt-et-une secondes. Alban – Ce n'est pas tout. Paul – Quoi encore ? Alban – Que nous survivions tous, ça ne me pose pas de problème. Paul – Merci de ta générosité. Alban – Pourvu que l'humanité disparaisse avec nous. Paul – Tiens donc... Et qu'est-ce que tu proposes ? <i>Alban sort une fiole qu'il tend à Paul.</i> Alban – La stérilisation chimique définitive. Paul – C'est une blague ? Alban – Je suis médecin, vous le savez. On avait mis au point ce produit pour limiter les naissances en Inde. C'est absolument indolore et c'est efficace à cent pour cent. Virginie – Ce n'est pas drôle, Alban. Alban – Ce n'est pas une plaisanterie. Ève – Tu vas trop loin.	<i>Ölüm sessizliği. Uzaktan birkaç gürültü duyulur.</i> Virginie – Ee? Paul – Sanırım artık yol açık. Virginie – Mükemmel... Kalkışa dört dakika yirmi bir saniye kaldı. Alban – Bu kadar değil. Paul – Yine ne var? Alban – Hepimizin hayatta kalması benim için sorun değil. Paul – Cömertliğin için teşekkürler. Alban – Yeter ki insanlık bizimle birlikte yok olsun. Paul – İlginç... Peki ne öneriyorsun? <i>Alban bir şişe çıkarır ve Paul'e uzatır.</i> Alban – Kesin kimyasal kısırlaştırma. Paul – Şaka mı bu? Alban – Doktor olduğumu biliyorsunuz. Bu ürün, Hindistan'da doğumları sınırlamak için geliştirilmişti. Tamamen ağrısız ve yüzde yüz etkili. Virginie – Komik değil, Alban. Alban – Şaka değil. Ève – Bu kadarı fazla.
Alban – J'ai toujours pensé que l'humanité ne méritait pas d'exister. Aujourd'hui, sa	Alban – Her zaman insanlığın var olmayı hak etmediğini düşünmüştümdür. Bugün, onun kaderi benim ellerimde. İnsan ırkına son vermek için bu eşsiz fırsatı kaçırmayacağım.

survie est entre mes mains. Je ne laisserai pas échapper cette occasion unique d'en terminer avec le genre humain. Paul – Et tu n'as rien trouvé de mieux ? Alban – Je ne me satisferai pas d'une promesse. Je suis médecin, je peux procéder à ma propre stérilisation et à celle de Paul. Paul – Alors comme ça, tu veux me castrer ? Tu te prends pour un vétérinaire, et tu me prends pour un clebs ? Virginie – Je crois qu'il se prend pour Dieu. Ça a toujours été ça, son problème. Alban – J'ai seulement parlé de stérilisation... Tu resteras un homme, rassure-toi. Paul – Monsieur est trop bon... Ève – Tu es devenu fou, Alban. Comment peux-tu proposer une horreur pareille ?	Paul – Bundan daha iyi bir şey bulamadın mı? Alban – Söz vermenizle yetinemem. Ben doktorum, kendimi ve Paul'ü kısırlaştırabilirim. Paul – Yani beni hadım etmek mi istiyorsun? Kendini veteriner, beni de köpek mi sanıyorsun? Virginie – Bence kendini Tanrı sanıyor. Hep sorunu bu oldu. Alban – Sadece kısırlaştırmadan bahsettim... Rahat ol, hâlâ bir erkek olarak kalacaksın. Paul – Çok nazıksınız... Ève – Delirdin mi, Alban? Nasıl böyle korkunç bir şey önerebilirsin?
Virginie – Non, Alban, nous n'accepterons pas de vivre pour être les derniers des Mohicans. Si ça doit arriver, ça arrivera. Mais ça ne peut pas être un choix. En tout cas, ce n'est pas le mien. Oui, l'humanité est capable du meilleur comme du pire. Cela s'appelle la liberté. Et on n'a rien trouvé de mieux que la liberté pour que la vie mérite d'être vécue. Qu'est-ce que tu voudrais ? Qu'on soit seulement guidés par nos instincts,	Virginie – Hayır, Alban, Mohikanların sonuncuları olarak yaşamayı kabul etmeyeceğiz. Eğer öyle olacaksa, olsun. Ama bu bir tercih olamaz. En azından benim tercihim değil. Evet, insanlık en iyisini de en kötüsünü de yapabilir. Buna özgürlük deniyor. Ve hayatın yaşamaya değer olması için özgürlükten daha iyi bir şey bulunamadı. Ne istiyorsun? Sadece içgüdülerimizle yönetilen hayvanlar gibi mi olalım? Yoksa hepimiz robotlar gibi kusursuz mu olalım? Evet, eğer insanlık

comme des animaux ? Qu'on soit tous parfaits, comme seuls des robots peuvent l'être ? Oui, l'humanité, si elle survit, reproduira sans doute les mêmes erreurs. Les mêmes monstruosités. Alban – Même Auschwitz ? Ève – Peut-être Auschwitz. Peut-être pas. Ça s'appelle le libre arbitre. Et c'est le propre de l'homme.	hayatta kalırsa, muhtemelen aynı hataları tekrarlayacak. Aynı canavarlıkları... Alban – Auschwitz'i de mi? Ève – Belki Auschwitz. Belki değil. Buna özgür irade deniyor. Ve bu insana özgü bir şey.
Alban – D'accord, on avait le choix de faire de cette terre un paradis ou un enfer. Et qu'a-t-on fait ? <i>Paul sort un pistolet d'allure futuriste.</i> Paul – Maintenant ça suffit. Virginie – Où as-tu trouvé cette arme ? Paul – Tu veux mourir, je vais exaucer tes vœux. Mais tu ne nous empêcheras pas de vivre. Alban – Tu es sûr de savoir te servir de ça ? Attention, tu pourrais te blesser... Virginie – Il ne plaisante pas, Alban. Il sait se servir d'une arme, et il s'est déjà servi de celle-ci pour éliminer ceux qui se sont mis en travers de sa route. Il était membre de la police militaire. Alban – Un flic, j'aurais dû m'en douter...	Alban – Tamam, bu dünyayı bir cennet ya da cehenneme çevirme tercihimiz vardı. Ve ne yaptık? <i>Paul fütüristik bir silah çıkarır.</i> Paul – Artık yeter. Virginie – O silahı nereden buldun? Paul – Ölmek istiyorsun, dileğini yerine getireyim. Ama bizi yaşamaktan alıkoyamayacaksın. Alban – Onu kullanmayı gerçekten biliyor musun? Dikkat et, kendini yaralayabilirsin... Virginie – Şaka yapmıyor, Alban. Silah kullanmayı biliyor ve daha önce yoluna çıkanları ortadan kaldırmak için bunu kullanmış. Askeri polisteymiş. Alban – Bir polis, şüphelenmeliydim...
<i>Paul met Alban en joue.</i> Ève – Ne tire pas ! Il est fou, mais il ne mérite pas de mourir. Et si je comprends bien, tu ne vaux pas mieux que lui.	<i>Paul, Alban'a silah doğrultur.</i> Ève – Ateş etme! Deli ama ölmeyi hak etmiyor. Ve eğer doğru anladıysam, sen de ondan daha değerli değilsin. Virginie – Onu öldürürsen, sonra ne

Virginie – Tu vas le tuer, et après, qu'est-ce que tu feras ? Tu vas nous tuer aussi ? Ève – Quand tu seras le dernier représentant de l'espèce humaine dans l'univers, et qu'il n'y aura plus personne pour te contredire, tu crois que tu seras plus avancé ? Virginie – On ne peut pas se passer de lui, Paul. On ne peut se passer de personne. Deux couples, c'est le minimum pour espérer sauver l'espèce humaine. Ève – Et tout simplement pour survivre dans un environnement très difficile. Tu trouves qu'on est trop nombreux comme ça ? Virginie – Je te rappelle qu'il est médecin. Tu pourrais bien regretter de l'avoir tué le jour où tu seras blessé ou malade. <i>Paul semble hésiter.</i>	yapacaksın? Bizi de mi öldüreceksin? Ève – Evrende insan türünün son temsilcisi olduğunda ve seni eleştirecek kimse kalmadığında, daha iyi bir durumda olacağını mı sanıyorsun? Virginie – Onsuz yapamayız, Paul. Hiç kimsesiz yapamayız. İki çift, insan ırkını kurtarmak için asgari gereklilik. Ève – Ve sadece zorlu bir ortamda hayatta kalmak için. Sence şu an fazla kalabalık mıyız? Virginie – Unutma, o bir doktor. Onu öldürdüğün için bir gün yaralandığında ya da hastalandığında pişman olabilirsin. <i>Paul tereddüt eder.</i>
Paul – Tu as de la chance d'avoir ton fan club... Attachez-le. <i>Virginie s'approche pour l'attacher.</i> Virginie – Désolée, tu ne nous laisses pas le choix. Paul – En tout cas il faut faire vite maintenant. Où en est le compte à rebours ? <i>Profitant d'un instant d'inattention, Alban se jette sur Paul et après une</i>	Paul – Bir hayran kulübün olduğu için şanslısın... Bağla onu. <i>Virginie bağlamak için yaklaşıyor.</i> Virginie – Üzgünüm, bize başka seçenek bırakmıyorsun. Paul – Her neyse, artık acele etmeliyiz. Geri sayım nerede? <i>Alban bir anlık dalgınlıktan yararlanarak Paul'e saldırır ve kısa bir mücadeleden sonra silahını alır, ona doğrultur.</i>

<i>brève lutte, parvient à lui arracher son pistolet, avec lequel il le met en joue.</i> Alban – Arrête tout de suite le protocole de départ. On ne va nulle part. <i>Virginie manipule quelques boutons.</i> Virginie – Procédure interrompue. <i>Alban pointe son arme vers Paul.</i> Ève – Ne tire pas ! Alban – Donne-moi une bonne raison de ne pas tirer ! Ève – Je suis enceinte.	Alban – Kalkış protokolünü hemen durdur. Hiçbir yere gitmiyoruz. <i>Virginie birkaç düğmeye basar.</i> Virginie – Prosedür durduruldu. <i>Alban silahını Paul'e doğrultur.</i> Ève – Ateş etme! Alban – Bana ateş etmemem için iyi bir neden söyle! Ève – Hamileyim.
<i>Alban, qui fixait Paul, se tourne vers Ève.</i> Alban – De lui ? Ève – Mais non, pas de lui ! Tu m’imagines baiser avec cet abruti ? Paul – Merci... Alban – De moi ? Ève – On vient à peine de faire l’amour ensemble. Comment je pourrais affirmer être enceinte de toi ? Tu es sûr que tu es vraiment médecin ? Paul – Tiens donc... Il voulait me stériliser, et il a déjà engrossé la moitié de l’équipage... Alban – Alors tu es enceinte de qui ? Ève – De mon mari, tout simplement. Il devait partir avec moi. Il est mort il y a trois semaines. C’est toi qui as pris sa place... Paul – Mais quand tu dis qu’il l’a remplacé, tu veux dire...?	<i>Alban, Paul'e bakarken Ève'ye döner.</i> Alban – Ondan mı? Ève – Hayır, ondan değil! Beni bu embesille yataarken mi hayal ediyorsun? Paul – Teşekkürler... Alban – Benden mi? Ève – Daha yeni birlikte olduk. Senden hamile olduğumu nasıl iddia edebilirim? Gerçekten doktor olduğuna emin misin? Paul – İşte bu... Beni kısırlaştırmak istiyordu, ama mürettebatın yarısını çoktan hamile bırakmış. Alban – Peki kimden hamilesin? Ève – Kocamdan tabii ki. O benimle gelecekti. Üç hafta önce öldü. Onun yerini sen aldın... Paul – Yerini aldın derken...? Ève – Sen kes sesini yoksa yemin ederim seni ben öldürürüm. <i>Paul bu tehdidi ciddiye alır. Alban şaşkına dönmüştür.</i>

Ève – Toi tu la fermes, ou sinon, je te jure que c’est moi qui vais te tuer. <i>Paul ne prend pas cette menace à la légère. Alban est déstabilisé.</i>	
Paul – Depuis quand est-ce que tu le sais? Ève – Un mois. Vu les circonstances, je ne pensais pas nécessaire de vous en informer. Virginie – C’est un signe, Alban. Est-ce que tu vas condamner cet enfant, ou lui donner une chance de vivre ? Tu es médecin... <i>Alban hésite avant de baisser son arme.</i> Alban – D’accord, je vais coopérer... De toute façon, on n’a que très peu de chances de survie, même en conjuguant nos efforts. Virginie – Je relance le protocole. Ève – Je vais au poste de pilotage supérieur. Alban – Je t’accompagne. <i>Ils sortent. Les deux autres se mettent au travail pour préparer le décollage.</i> Paul – Donc Alban et Ève sont en couple. Ça devait arriver. Virginie – Oui. Mais Ève est déjà en cloque, et ce n’est pas Alban le père. Ce n’est pas très catholique, tout ça...	Paul – Ne zamandan beri biliyorsun? Ève – Bir aydır. Koşullar göz önüne alındığında, size söylemeye gerek görmedim. Virginie – Bu bir işaret, Alban. Bu çocuğu mahkûm mı edeceksin, yoksa ona yaşama şansı mı vereceksin? Sen bir doktorsun... <i>Alban silahını indirmeden önce tereddüt eder.</i> Alban – Tamam, iş birliği yapacağım... Zaten tüm çabalarımızı birleştirek bile hayatta kalma şansımız çok düşük. Virginie – Protokolü yeniden başlatıyorum. Ève – Üst kumanda merkezine gidiyorum. Alban – Ben de seninle geliyorum. <i>Çıkarlar. Diğer ikisi kalkış hazırlıklarına devam eder.</i> Paul – Demek Alban ve Ève bir çift oldu. Bunun olacağı belliydi. Virginie – Evet. Ama Ève zaten hamile ve babanın Alban olmaması... Hiç de hoş değil...
Paul – Jésus non plus n’était pas le fils de son père.	Paul – İsa da babasının oğlu değildi. Virginie – Ve düşün ki bu insanlar bize son ana kadar ahlak dersi vermeye

Virginie – Et dire que ces gens-là nous auront fait la morale jusqu’au bout... Paul – En tout cas maintenant, on n’a plus le choix... Je veux dire, nous deux... Virginie – C’est la pire déclaration que j’ai jamais entendue. Paul – Paul et Virginie, on était fait pour se rencontrer, non ? Virginie – Mais si je me souviens bien, Paul et Virginie, ça ne se termine pas très bien... Paul – Ah oui ? Remarque, au point où on en est... Virginie – Tu as raison... Une histoire qui commence aussi mal que la nôtre, est-ce que ça peut vraiment se terminer encore plus mal ? Noir.	çalıştılar... Paul – Her neyse, artık başka seçeneğimiz yok... Yani, ikimiz... Virginie – Bu şimdiye kadar duyduğum en kötü açıklama. Paul – Paul ve Virginie, buluşmamız kaderdi, değil mi? Virginie – Ama doğru hatırlıyorsam, Paul ve Virginie'nin sonu pek iyi bitmiyor... Paul – Öyle mi? Şu durumda... Virginie – Haklısın... Bizimki kadar kötü başlayan bir hikâye, daha da kötü bitebilir mi? Sahne kararır.
Acte 3 <i>Paul, Virginie, Alban et Ève sont à leurs postes, concentrés sur les préparatifs du décollage.</i> Paul – Cette fois, on y est. C’est le moment de vérité. Ève – Trente secondes avant le décollage. <i>Effets spéciaux sonores et lumineux pour marquer la mise à feu.</i> Virginie – Les quatre réacteurs sont allumés. Paul – Tous les voyants sont au vert. Ève – C’est parti. Alban – La fusée est sortie du silo.	3. Sahne Paul, Virginie, Alban ve Ève istasyonlarında, kalkış hazırlıklarına odaklanmış haldedir. Paul – İşte bu sefer oldu. Gerçeklik anı. Ève – Kalkışa otuz saniye kaldı. <i>Özel efektlerle ateşleme işareti verilir.</i> Virginie – Dört reaktör de çalışıyor. Paul – Tüm göstergeler yeşil. Ève – İşte gidiyoruz. Alban – Gemi silodan çıktı. Virginie – Hızlanıyoruz. Ève – Yüzeyin yüz metre altındayız. Virginie – Üzerimizde yüzen enkaz tabakasını geçeceğiz. Biraz sarsıntı olabilir...

Virginie – On accélère. Ève – On est à moins de cent mètres de la surface. Virginie – On va traverser la couche de décombres qui flottent encore au-dessus de nous. Ça va secouer un peu... <i>Nouvelles perturbations.</i> Paul – On a franchi l’obstacle. On est dans l’atmosphère terrestre ! Virginie – J’espère que la structure n’a pas trop souffert, et que la carlingue n’est pas endommagée. Alban – Tous les paramètres sont OK. Nous prenons de l’altitude. Ève – Nous sommes à cinq mille pieds. Virginie – Nous quittons l’atmosphère de la Terre. <i>Moment d’émotion, ils échangent un regard à la fois soulagé et grave.</i>	<i>Yeni sarsıntılar.</i> Paul – Engeli aştık. Dünya'nın atmosferindeyiz! Virginie – Umarım yapı fazla hasar almamıştır ve gövde zarar görmemiştir. Alban – Tüm parametreler normal. Yükseliyoruz. Ève – Sekiz kilometre yüksekteyiz. Virginie – Dünya'nın atmosferinden çıkıyoruz. <i>Duygusal bir an. Hepsi hem rahatlamış hem de ciddi bir ifadeyle birbirine bakar.</i>
Alban – Regardez bien cette planète s’éloigner. Cette Terre dont nous avons fait un gigantesque cimetière, c’est la dernière fois que vous la voyez. Ève – Et nos enfants ne la verront jamais plus. Virginie – Pas avant des centaines de générations en tout cas, avant que les hommes, s’ils parviennent à survivre, soient en mesure de reconstruire un engin de ce type.	Alban – Şu gezegenin uzaklaşmasını iyi izleyin. Devasa bir mezara çevirdiğimiz bu Dünya'yı son kez görüyorsunuz. Ève – Ve çocuklarımız onu bir daha asla görmeyecek. Virginie – En azından yüzlerce nesil boyunca. İnsanlar hayatta kalmayı başarıp bu tür bir aracı yeniden inşa edene kadar. Paul – Bunun için bir medeniyet, bir endüstri yeniden kurulmalı. Ève – Bu endüstriyel devrimin bizi aynı uçurumun eşiğine getirmemesi için dikkatli olmalıyız.

Paul – Il faudra pour ça rebâtir une civilisation. Une industrie. Ève – En veillant à ce que cette révolution industrielle ne nous conduise pas au bord du même précipice. Paul – Nous avons quitté la zone d’attraction terrestre. Je branche la gravite artificielle.	Paul – Dünya'nın çekim alanından çıktık. Yapay yerçekimini devreye sokuyorum.
Virginie – La Terre est déjà loin. Nous allons contourner la Lune. Ève – Le sort de l’humanité est entre nos mains. Alban – Pour le meilleur ou pour le pire. À nous de choisir. <i>Même Paul semble ému. Il se rapproche pour lui tendre la main.</i>	Virginie – Dünya çoktan uzakta. Ay'ın etrafından dolanacağız. Ève – İnsanlığın kaderi bizim ellerimizde. Alban – En iyisi ya da en kötüsü için. Tercih bize kalmış. <i>Paul bile uygulanmış gibi görünür. Alban'a elini uzatır.</i>
Paul – Sans rancune, Docteur. <i>Alban accepte de lui serrer la main.</i> Alban – Vous pouvez compter sur moi. Ève – On n’a pas le choix, il va falloir s’entendre. Paul – J’ai conscience de la responsabilité qui est la nôtre. Moi aussi, j’ai perdu toute ma famille. Mes amis. Alban – Il faudra qu’on écrive tout ça dans un livre, pour les générations futures. Pour éviter qu’elles ne reproduisent les mêmes erreurs.	Paul – Kin yok, Doktor. <i>Alban elini sıkmayı kabul eder.</i> Alban – Bana güvenebilirsiniz. Ève – Başka seçeneğimiz yok, anlamak zorundayız. Paul – Sorumluluğumuzun farkındayım. Ben de tüm ailemi, arkadaşlarımı kaybettim. Alban – Bütün bunları gelecek nesiller için bir kitaba yazmalıyız. Aynı hataları yapmamaları için. Virginie – Ama bize inanacaklar mı? Ève – Aslında tüm bunlar, bize çok eskilerden gelen İncil'de yazılıydı. Tufan, Nuh'un Gemisi...

Virginie – Mais est-ce qu’elles nous croiront ? Ève – En fait, tout ça, tout ce qui nous arrive, c’était déjà écrit dans la Bible. Le déluge, l’Arche de Noé... Virginie – On a pris ça pour des contes à dormir debout... Ève – Même sans croire en Dieu, on aurait dû comprendre la portée symbolique de ce livre qui nous vient de la nuit des temps. Alban – Comment faire pour que notre message à nous parvienne intact jusqu’à ceux qui nous succéderont. Dans des milliers voire des millions d’années...	Virginie – Bunları uydurma masallar sanmıştık... Ève – Tanrı'ya inanmasak bile, bu kitabın sembolik anlamını kavramalıydık. Alban – Bizim mesajımızın binlerce, hatta milyonlarca yıl sonra bizden sonrakilere bozulmadan ulaşması nasıl sağlanabilir?
Paul – Je ne sais pas. <i>Virginie revient à son poste de commandement.</i> Virginie – J’ai branché le pilotage automatique. Paul – J’ai réussi à sauver une bouteille de champagne russe. <i>Virginie lui lance un regard réprobateur.</i> Virginie – Tu crois vraiment qu’il y a lieu de fêter ça ? Paul – Tu as raison, on le débouchera en arrivant. Ève – Maintenant il va falloir rejoindre les caissons d’hibernation. Pour économiser nos réserves en oxygène. On en aura besoin à l’arrivée.	Paul – Bilmiyorum. <i>Virginie kontrol paneline döner.</i> Virginie – Otomatik pilotu devreye aldım. Paul – Bir şişe Rus şampanyasını kurtarmayı başardım. <i>Virginie ona yargılayıcı bir bakış fırlatır.</i> Virginie – Bunu kutlamak için gerçekten bir neden olduğunu mu düşünüyorsun? Paul – Haklısın, varışta açarız. Ève – Şimdi uzay uykusu kapsüllerine geçmeliyiz. Oksijen rezervlerimizi korumak için. Varışta ihtiyacımız olacak. Alban – Tabii bir gün uyanırsak. Çünkü ışık hızında giden bir gemide binlerce yıl sürecek bir yolculukta pek çok şey

Alban – Si on se réveille un jour. Parce que beaucoup de choses peuvent arriver pendant un voyage de quelques milliers d’années, dans un vaisseau qui va à la vitesse de la lumière.	olabilir.
Virginie – Et si nous nous réveillons, reste à savoir si ce sera au paradis ou en enfer... Ève – En attendant, c’est l’ordinateur de bord qui gérera tous les problèmes qui pourraient survenir, et qui prendra les décisions à notre place. Alban – Espérons que lui, au moins, ne se trompera pas. Virginie – Alors c’est le moment de se dire au revoir. Ève – Ou adieu... <i>Ils se serrent l’un l’autre dans les bras.</i> Alban – Bonne chance. Ève – Et à la grâce de Dieu. Alban – Je ne crois pas en Dieu. Mais j’espère que lui croit en nous. Virginie – On ne va pas tarder à le savoir. Alban – Alors rendez-vous... dans seize mille ans. Peut-être... Noir.	Virginie – Ve eğer uyanırsak, bunun cennette mi yoksa cehennemde mi olacağını bilemeyiz... Ève – Bu arada, geminin bilgisayarı ortaya çıkabilecek tüm sorunları yönetecek ve kararları bizim yerimize alacak. Alban – Umalım ki en azından o hata yapmasın. Virginie – O zaman vedalaşma zamanı. Ève – Ya da elveda... <i>Birbirlerine sarılırlar.</i> Alban – İyi şanslar. Ève – Ve Tanrı'nın inayetiyle. Alban – Tanrı'ya inanmıyorum. Ama umarım O bize inanıyordur. Virginie – Çok geçmeden öğreneceğiz. Alban – Öyleyse görüşmek üzere... Belki on altı bin yıl sonra. Sahne kararır.
Acte 4 <i>Alban et Ève se réveillent lentement de leur sommeil.</i>	4. Sahne <i>Alban ve Ève yavaşça uykularından uyanır.</i>

Ève – Alban ? Alban – Ève ? Ève – Tout va bien ? Alban – Il me semble. Ève – En tout cas, on est toujours en vie. Alban – Oui... Enfin, je crois... Ève – C’est curieux. Je me sens en pleine forme. Alban – Moi aussi. Je ne me suis jamais senti aussi bien. Ève – Peut-être que ça n’a pas marché... Alban – Quoi ? Ève – L’hibernation. On a dormi combien de temps ? Alban – Je ne sais pas... J’ai l’impression d’avoir dormi une heure. <i>Ève regarde un cadran.</i>	Ève – Alban? Alban – Ève? Ève – Her şey yolunda mı? Alban – Sanırım. Ève – Her halükârda, hâlâ hayattayız. Alban – Evet... Sanırım... Ève – Garip. Kendimi çok iyi hissediyorum. Alban – Ben de. Hiç bu kadar iyi hissetmemiştim. Ève – Belki de işe yaramadı... Alban – Ne? Ève – Uzay uykusu. Ne kadar uyuduk? Alban – Bilmiyorum... Bir saat kadar uyumuşum gibi geliyor. <i>Ève bir ekrana bakar.</i>
Ève – On a dormi exactement... seize mille deux cent quatorze ans sept mois trois semaines deux jours et une heure. Alban – Ah oui quand même... Ève – C’est ce qui s’appelle une grasse matinée. Alban – Je ne te demande pas quel jour on est. Ève – Sur Terre, on serait vendredi. Alban – Mais tout ça... ça ne veut plus rien dire du tout. Ève – Notre planète d’origine est à des milliers d’années lumière, et toute vie a probablement disparu de sa surface. Alban – On est déjà arrivés à destination?	Ève – Tam olarak... on altı bin iki yüz on dört yıl yedi ay üç hafta iki gün ve bir saat uyuduk. Alban – Epey uzunmuş... Ève – Buna gecikmeli bir sabah uykusu denir. Alban – Bugün günlerden ne diye sormayacağım. Ève – Dünya'da olsaydık Cuma olurdu. Alban – Ama artık hiçbir şeyin anlamı kalmadı. Ève – Ana gezegenimiz binlerce ışık yılı uzakta ve muhtemelen yüzeyindeki tüm yaşam yok oldu. Alban – Hedefe varmış mıyız? Ève – Tam olarak değil. Gemi bilgisayarı

Ève – Pas tout à fait. L’ordinateur de bord devait nous réveiller à l’approche de ce nouveau système solaire, 24 heures avant d’entrer dans l’atmosphère de Y214. Alban – Et les deux autres ? Ève – Ils dorment encore, apparemment. Alban – Ce serait le bon moment pour s’en débarrasser. <i>(Elle lui lance un regard réprobateur.)</i> Je plaisante.	bizi bu yeni güneş sistemine yaklaşırken, Y214’ün atmosferine girmeden 24 saat önce uyandıracaktı. Alban – Peki diğer ikisi? Ève – Görünüşe göre hâlâ uyuyorlar. Alban – Onlardan kurtulmak için iyi bir fırsat olabilir. <i>(Ève ona sert bir bakış fırlatır.)</i> Şaka yapıyorum.
Ève – On va attendre encore un peu. La cryogénisation, c’est un processus très délicat. Mieux vaut ne pas brusquer les choses. Alban – Et ton enfant ? Il bouge encore, lui aussi. Ève – Ce n’était qu’un embryon quand on a congelé sa mère il y a seize mille ans. Il ne va pas bouger avant un certain temps. Alban – La plus longue gestation de l’histoire de l’humanité... Comment est-ce qu’on l’appellera ? Ève – Pas Caïn, en tout cas. Mais il faut encore lui trouver une terre d’accueil. Alban – Y214... On devra lui trouver un nom aussi, à notre planète... Ève – Tout de même... C’est un moment extraordinaire. Pour la première fois, des hommes vont entrer en contact avec une forme de vie totalement inconnue. Alban – C’est excitant, c’est vrai. Et ça fait peur aussi...	Ève – Biraz daha bekleyelim. Beden dondurma çok hassas bir süreç. Acele etmemek gerek. Alban – Peki ya çocuğun? O da hâlâ hareket ediyor mu? Ève – On altı bin yıl önce annesini dondurduğumuzda sadece bir embriyoydu. Bir süre daha hareket etmeyecek. Alban – İnsanlık tarihinin en uzun gebeliği... Ona ne isim vereceğiz? Ève – Kabil değil, herhalde. Ama önce ona bir yuva bulmalıyız. Alban – Y214... Gezegen de bir isim bulmalıyız... Ève – Yine de... Bu olağanüstü bir an. İnsanlar ilk kez tamamen yabancı bir yaşam formuyla temas kuracak. Alban – Heyecan verici, evet. Ama aynı zamanda korkutucu... Ève – Kendimi Kristof Kolomb gibi hissediyorum, Amerika'ya ayak basmadan saatler önce.

Ève – J’ai l’impression d’être Christophe Colomb quelques heures avant de débarquer en Amérique.	
Alban – L’Amérique, c’était quand même la même planète. Ève – Est-ce que nous on va pouvoir s’adapter ? Alban – Et est-ce que cette planète et ses éventuels habitants vont pouvoir s’adapter à nous ? Ne serait-ce qu’aux virus qu’on transporte inévitablement avec nous. Ève – On ne va pas tarder à le savoir. Alban – Ç’aurait pu être un moment merveilleux. Mais il a fallu que l’Homme mette fin à l’humanité pour en arriver là. Ève – On s’approche de la première planète de ce système solaire. Apparemment, elle est totalement inhabitable. Trop loin de son étoile. Alban – Tout confirme que Y214 est bien habitable. L’atmosphère et la pesanteur sont très similaires à celles de la Terre. Une pesanteur légèrement moindre. Mais c’est infime. Ève – Comment perdre quelques kilos sans effort... Il suffit de changer de planète. <i>Alban a un geste tendre envers elle.</i> Alban – Tu es très bien comme ça. Seize mille ans, et pas une ride... Ève – Merci...	Alban – Amerika en azından aynı gezegendeydi. Ève – Peki biz uyum sağlayabilecek miyiz? Alban – Ve bu gezegen ile olası sakinleri bize uyum sağlayabilecek mi? Beraberimizde kaçınılmaz olarak taşıdığımız virüslere bile. Ève – Çok geçmeden öğreneceğiz. Alban – Harika bir an olabilirdi. Ama insanlığın sonunu getirmemiz gerekiyordu. Ève – Bu güneş sistemindeki ilk gezegene yaklaşıyoruz. Görünüşe göre tamamen yaşanmaz. Yıldızına çok uzak. Alban – Tüm veriler Y214’ün yaşanabilir olduğunu doğruluyor. Atmosfer ve yerçekimi Dünya’ninkine çok benziyor. Biraz daha düşük yerçekimi. Ama önemsiz. Ève – Birkaç kiloyu hiç çaba harcamadan kaybetmenin yolu... Sadece gezegen değiştirmek. <i>Alban ona şefkatle dokunur.</i> Alban – Böyle gayet iyisin. On altı bin yıl geçmiş, tek bir kırıksıklık yok. Ève – Teşekkürler...

<i>Ils s'embrassent.</i> Alban – Il faudrait peut-être les réveiller. Ève – Vas-y... Je vais superviser la navigation. On se rapproche de notre destination finale... Si l'ordinateur ne nous a pas perdus en route. Le système de localisation est en panne pour l'instant... <i>Alban s'approche du caisson où repose Virginie.</i> Alban – J'ai l'impression d'aller réveiller la Belle au Bois Dormant. Ève – Je t'interdis de l'embrasser... <i>Il se penche sur le caisson.</i> Alban – Non... Ève – Quoi ? Alban – Il n'y a personne dans le caisson. Ève – Ce n'est pas possible... <i>Ève s'approche du caisson où est supposé reposer Paul.</i>	<i>Öpüşürler.</i> Alban – Belki onları uyandırmanın zamanı gelmiştir. Ève – Sen git... Ben navigasyonu denetleyeceğim. Nihai hedefimize yaklaşıyoruz... Tabii gemi bilgisayarı bizi kaybetmediyse. Konumlama sistemi şu an çalışmıyor... <i>Alban, Virginie'nin kapsülüne yaklaşır.</i> Alban – Uyuyan Güzel'i uyandırmaya gidiyor gibi hissediyorum. Ève – Onu öpmeni yasaklıyorum... <i>(Alban kapsüle eğilir.)</i> Alban – Olamaz... Ève – Ne oldu? Alban – Kapsülde kimse yok. Ève – Bu imkânsız... <i>Ève, Paul'un olması gereken kapsüle yaklaşır.</i>
Ève – Personne non plus... Alban – Ils seraient déjà réveillés ? Ève – Ils sont peut-être là-haut... Alban – Je vais aller voir. Ève – Ne me laisse pas seule trop longtemps, parce que c'est vraiment flippant. Tu ne veux pas que je vienne avec toi ? Alban – Il faut que quelqu'un reste aux commandes. <i>Il sort. Ève s'affaire aux commandes.</i> <i>Elle semble surprise, puis inquiète. Elle</i>	Ève – Burada da kimse yok... Alban – Yoksa çoktan uyandılar mı? Ève – Belki de yukarıdadırlar... Alban – Gidip bakacağım. Ève – Beni çok uzun süre yalnız bırakma, çünkü bu gerçekten ürkütücü. Seninle gelmemi ister misin? Alban – Birinin kontrol panelinde kalması gerekiyor. <i>Çıkar. Ève kontrol panelinde çalışmaya başlar. Önce şaşkın, sonra endişeli görünür. Çeşitli aletleri kullanır.</i>

<i>manipule divers instruments de bord.</i> Ève – Et merde... <i>Alban revient au bout d'un instant, la mine défaite.</i> Ève – Alors ? Alban – Oui, ils sont là-haut... Ève – Mais...? Alban – Ils sont morts. Ève – Morts ? Dis-moi que tu n'y es pour rien.	Ève – Kahretsin... <i>(Bir süre sonra Alban, perişan bir ifadeyle geri döner.)</i> Ève – Ee? Alban – Evet, yukarıdalar... Ève – Ama...? Alban – Ölüler. Ève – Ölü mü? Bunun seninle ilgisi olmadığını söyle bana.
Alban – Je n'y suis pour rien. <i>Un temps.</i> Ève – Mais morts comment ? Depuis combien de temps ? Alban – Je ne sais pas exactement. Visiblement depuis très longtemps. Je te passe les détails... Ève – Qu'est-ce qui a bien pu se passer ? Alban – Je ne sais pas. Quelque chose n'a pas dû fonctionner dans leur hibernation. Le processus a été interrompu accidentellement. Ils se sont sans doute réveillés alors que le vaisseau était à mi-distance. Ève – Impossible de revenir en arrière, et un délai beaucoup trop long pour parvenir à destination vivants. Alban – Ils ont survécu pendant quelques temps, quelques mois, quelques années, et puis ils sont morts.	Alban – Benimle ilgisi yok. <i>Sessizlik.</i> Ève – Ama nasıl öldüler? Ne kadar zaman oldu? Alban – Tam olarak bilmiyorum. Görünüşe göre çok uzun zamandır. Ayrıntıları atlıyorum... Ève – Ne oldu ki böyle? Alban – Bilmiyorum. Uzay uykusunda bir şeyler ters gitmiş olmalı. Süreç kazara kesintiye uğramış. Muhtemelen gemi henüz yarı yoldayken uyandılar. Ève – Geri dönmek imkânsızdı ve varış noktasına canlı ulaşmak için gereken süre çok uzundu. Alban – Bir süre hayatta kaldılar, birkaç ay, belki birkaç yıl, sonra öldüler.
Ève – Ils n'ont pas pu se remettre en hibernation. Ils sont morts de vieillesse.	Ève – Yeniden uzay uykusuna giremediler. Yaşlılıktan öldüler.

Alban – C’est dingue... Ils auraient pu nous réveiller... Nous tuer... Il ne restait que deux caissons en état de marche. Ève – Ils auraient pu nous sacrifier pour s’en sortir à notre place. Alban – Ils ne l’ont pas fait. Ils nous ont laissés dormir pendant seize mille ans. Ève – Tu vois. Les hommes sont parfois capables du meilleur. Alban – Oui... Ou alors c’est elle qui l’en a empêché. Ève – On ne saura jamais ce qui s’est passé exactement. Alban – J’espère au moins qu’on trouvera une terre où les ensevelir. <i>Un temps.</i>	Alban – Bu çılgınca... Bizi uyandırabilirlerdi... Bizi öldürebilirlerdi... Çalışır durumda sadece iki kapsül kalmıştı. Ève – Bizim yerimize kendilerini kurtarmak için bizi feda edebilirlerdi. Alban – Yapmadılar. On altı bin yıl boyunca uyumamıza izin verdiler. Ève – Gördün mü? İnsanoğulları bazen en iyisini yapabiliyor. Alban – Evet... Ya da belki de adamı engelleyen kadındı. Ève – Ne olduğunu asla tam olarak bilemeyeceğiz. Alban – En azından onları gömecek bir toprak bulmayı umuyorum. <i>Sessizlik.</i>
Ève – Alors maintenant, nous sommes vraiment seuls dans l’univers... Seuls avec cet enfant que je porte dans mon ventre. Alban – Heureusement qu’il n’est pas de moi. Si on en fait un autre et qu’on compte sur eux pour perpétuer l’espèce, au moins ce ne sera que la moitié d’un inceste. Ève – Au point où on en est, on n’est plus à ça près. Alban – Et puis la Bible n’était pas si regardante là-dessus... Pour perpétuer l’espèce, les enfants d’Adam et Ève ont bien dû se marier ensemble, non ?	Ève – Yani şimdi evrende gerçekten yalnızız... Karnımda taşıdığım bu çocukla baş başa. Alban – Neyse ki benden değil. Eğer bir tane daha yaparsak ve türün devamını onlara bırakırsak, en azından yarı yarıya enstest olur. Ève – Bu noktada artık bunu umursamıyoruz. Alban – Ayrıca İncil bu konuda o kadar da katı değildi... Türün devamı için Âdem ile Havva'nın çocukları birbirleriyle evlenmek zorunda kaldı, değil mi? <i>Ève aletlerine bakmaya devam eder.</i> Ève – Anlamadığım bir şey var. Alban – Ne?

<i>Ève continue de regarder ses instruments.</i> Ève – Il y a quelque chose que je ne comprends pas. Alban – Quoi ? Ève – On n’est pas où on devrait être. Alban – On est où, alors ? Ève – Les instruments de mesure et de navigation ne fonctionnent plus. On n’a presque plus d’électricité. Impossible de savoir où on est.	Ève – Olmamız gereken yerde değiliz. Alban – Peki neredeyiz? Ève – Ölçüm ve navigasyon aletleri çalışmıyor. Neredeyse hiç elektriğimiz yok. Nerede olduğumuzu bilmek imkânsız.
Alban – Et encore moins où on va... Ève – Alors qu’est-ce qu’on fait ? Alban – Il n’y a plus qu’à attendre. Le pilotage automatique fonctionne encore. On verra bien où il nous conduit. Ève – Espérons que ce sera à bon port... Noir	Alban – Nereye gittiğimizi bilmek daha da imkânsız... Ève – Peki ne yapacağız? Alban – Beklemekten başka çaremiz yok. Otomatik pilot hala çalışıyor. Bizi nereye götürdüğünü göreceğiz. Ève – Umarım güvenli bir limana varırız... Sahne kararır.
Acte 5 <i>Alban et Ève sont installés chacun à leur poste de commande. Ils sont concentrés sur leurs tâches et ils ont l’air soucieux.</i> Ève – Nous venons d’entrer dans l’atmosphère de cette planète inconnue. Et nous sommes sous l’emprise de son attraction. Alban – Même si la plupart de nos instruments sont pour l’instant hors d’état de fonctionner, la procédure automatique d’atterrissage semble se dérouler normalement.	5. Sahne <i>Alban ve Ève, her biri kendi kontrol panelinde oturmaktadır. Odaklanmış bir şekilde çalışmaktalar; endişeli görünürler.</i> Ève – Bu bilinmeyen gezegenin atmosferine girmek üzereyiz. Onun çekim kuvveti altındayız. Alban – Çoğu aletimiz şu an çalışmaz durumda olsa da, otomatik iniş prosedürü normal ilerliyor gibi görünüyor.

Ève – J’ai réussi à remettre en état un des panneaux solaires. Les batteries commencent à charger. On ne devrait pas tarder à recevoir des informations. Alban – Il serait temps, parce que le sol se rapproche très rapidement. Ève – Si nous atterrissons sur un astre mort, ce sera la fin. Nous n’avons plus de carburant, il sera impossible de repartir ailleurs. Cette planète sera notre refuge ou notre tombeau.	Ève – Güneş panellerinden birini çalışır hale getirmeyi başardım. Piller şarj olmaya başladı. Yakında bilgi almaya başlayacağız. Alban – Zamanında olsa iyi olur, çünkü yüzeye çok hızlı yaklaşıyoruz. Ève – Eğer ölü bir gezegene inersek, bu sonumuz olur. Yakıtımız kalmadı, başka bir yere gitmemiz imkânsız. Bu gezegen ya sığınağımız ya da mezarımız olacak.
Alban – Espérons qu’il s’agit bien de Y214... Ève – Ce serait un miracle que l’ordinateur de bord ait trouvé une autre planète habitable. Alban – Nous ne sommes plus qu’à 10.000 mètres de la surface. On commence à distinguer quelque chose à l’œil nu. Ève – Ça ressemble à un grand océan, avec quelques terres émergées. Alban – Reste à savoir si cet océan est bien constitué d’eau, si cette atmosphère est respirable, et si ces terres sont habitables.	Alban – Umarım burası Y214’tür... Ève – Geminin bilgisayarının başka bir yaşanabilir gezegen bulması mucize olurdu. Alban – Yüzeyden sadece 10.000 metre yukarıdayız. Çıplak gözle bir şeyler seçmeye başlıyoruz. Ève – Büyük bir okyanus gibi görünüyor, birkaç kara parçasıyla. Alban – Geriye kalan soru şu: Bu okyanus suyla mı dolu, bu atmosfer solunabilir mi ve bu karalar yaşanabilir mi?
Ève – Habitables par des êtres humains comme nous, tu veux dire. Cette planète peut très bien être habitée par une forme de vie qui aurait su s’y adapter, mais être totalement invivable pour des organismes comme les nôtres.	Ève – Bizim gibi insanlar için yaşanabilir mi, diyorsun. Bu gezegen, buraya uyum sağlayabilen bir yaşam formu tarafından yuva edinilmiş olabilir, ama bizim gibi canlılar için tamamen yaşanmaz olabilir. Alban – Bazı renk lekeleri görüyoruz. Çoğunlukla yeşil.

Alban – On distingue quelques taches de couleur. Du vert, principalement. Ève – De la végétation ? Alban – Peut-être. S’il y a de la végétation, il y a peut-être aussi des animaux.	Ève – Bitki örtüsü mü? Alban – Belki. Eğer bitki örtüsü varsa, belki hayvanlar da vardır.
Ève – Voire même une forme de vie intelligente. Alban – Par intelligente, tu veux dire une espèce comme la nôtre, capable de détruire sa propre planète d’origine en l’espace de quelques siècles ? Ève – Disons une espèce raisonnable, alors. Alban – On commence à distinguer les détails.	Ève – Hatta belki zeki bir yaşam formu. Alban – Zeki derken, kendi gezegenini birkaç yüzyılda yok edebilen bizimki gibi bir tür mü? Ève – O zaman makul bir tür diyelim. Alban – Ayrıntıları görmeye başlıyoruz.
Ève – Oui, c’est bien ça. Un immense océan, parsemé d’îles, avec une végétation luxuriante. Alban – On ne voit pas de traces de civilisation... <i>Ève regarde un écran.</i> Ève – Ça y est, les batteries sont suffisamment chargées. L’ordinateur de bord commence à envoyer des informations. Alban – Et alors ? Ève – C’est incroyable à quel point cette planète ressemble à la Terre.	Ève – Evet, işte bu. Uçsuz bucaksız bir okyanus, serpiştirilmiş adalar, yoğun bir bitki örtüsüyle kaplı. Alban – Medeniyet izleri göremiyoruz... <i>Ève bir ekrana bakar.</i> Ève – İşte oldu, piller yeterince şarj oldu. Gemi bilgisayarını bilgi göndermeye başladı. Alban – Eee? Ève – Bu gezegen Dünya'ya ne kadar benziyor. İnanılmaz.
<i>Alban regarde l’écran par dessus l’épaule d’Ève.</i>	<i>Alban, Ève'nin omzunun üzerinden ekrana bakar.</i>

Alban – Elle a exactement les mêmes caractéristiques. Ève – Oui... On dirait qu'elle matche à 99%. C'est incroyable... Alban – Il y a un problème ? Ève – Si on veut... Alban – Quoi ? Ève – L'ordinateur a pu enfin nous localiser. Alban – Et ? Ève – Nous ne sommes pas où nous devrions être. Alban – On n'est pas sur Y214 ? Ève – Pendant notre sommeil, l'ordinateur de bord a dû juger que la planète que nous visions n'était finalement pas habitable. Et il a décidé de changer le plan de vol. Alban – Ou alors c'est eux... Ève – Eux ?	Alban – Tam olarak aynı özelliklere sahip. Ève – Evet... %99 uyumlu gibi görünüyor. İnanılmaz... Alban – Bir sorun mu var? Ève – Sayılır... Alban – Ne? Ève – Bilgisayar sonunda bizi konumlandırabildi. Alban – Ve? Ève – Olmamız gereken yerde değiliz. Alban – Y214'te değil miyiz? Ève – Uyku sırasında, gemi bilgisayarı hedeflediğimiz gezegenin yaşanabilir olmadığına karar vermiş olmalı. Ve uçuş planını değiştirmeye karar vermiş. Alban – Ya da onlar... Ève – Onlar?
Alban – Paul, Virginie... Ils se sont rendus compte que ce voyage nous conduisait à la mort, et ils ont changé de route. Ève – Dans ce cas, ils ont décidé de rebrousser chemin. Alban – Rebrousser chemin ? Ève – Ce système, c'est notre système solaire. La planète que nous avons dépassée tout à l'heure, c'est Neptune. Et notre destination, c'est la Terre. Alban – La Terre ?	Alban – Paul, Virginie... Bu yolculuğun bizi ölüme götürdüğünü fark ettiler ve rotayı değiştirdiler. Ève – Bu durumda, geri dönmeye karar vermişler. Alban – Geri dönmek mi? Ève – Bu sistem, bizim güneş sistemimiz. Az önce geçtiğimiz gezegen Neptün. Ve varış noktamız Dünya. Alban – Dünya? Ève – Birkaç dakika içinde iniş yapacağız. Galakside on altı bin yıllık bir yolculuktan sonra.

Ève – Nous allons atterrir dans quelques minutes. Après un périple de seize mille ans dans la galaxie. Alban – Tout ça pour ça... Alors finalement, nous revenons pour mourir sur cette terre qui nous a vu naître... Ève – Pas sûr... Alban – Quoi ?	Alban – Her şey bunun için mi...? Yani sonunda, doğduğumuz bu topraklarda ölmek için geri dönüyoruz... Ève – Emin değilim... Alban – Ne?
Ève – D’après les informations que je reçois, pendant ces seize mille ans, la planète est redevenue habitable. Alban – La Terre n’est plus seulement un vaste océan. On distingue clairement un chapelet d’îles. Ève – Les calottes glaciaires se sont un peu reconstituées aux pôles. Alban – Quelle est la température au sol ? Ève – Encore dans les 80 degrés à l’équateur, mais tempérée ailleurs... Une vingtaine de degrés sur l’île où l’ordinateur a décidé de nous poser. Alban – L’océan n’est plus en ébullition. Ève – La planète est habitable. Partiellement, en tout cas... Alban – Habitable... mais plus habitée.	Ève – Aldığım bilgilere göre, bu on altı bin yıl boyunca gezegen yeniden yaşanabilir hale gelmiş. Alban – Dünya artık sadece uçsuz bucaksız bir okyanus değil. Açıkça bir dizi ada görüyoruz. Ève – Buzullar kutuplarda biraz yeniden oluşmuş. Alban – Yüzey sıcaklığı ne? Ève – Ekvatorda hala 80 derece civarında, ama diğer yerlerde ılıman... Bilgisayarın bizi indirmeye karar verdiği adada 20 derece civarında. Alban – Okyanus artık kaynamıyor. Ève – Gezegen yaşanabilir. En azından kısmen... Alban – Yaşanabilir... ama artık kimse yaşamıyor.
Alban – C’est quoi, ça ? Ève – Le pilotage automatique ne répond plus. Je vais passer en manuel. Alban – On va essayer de se poser en douceur.	Alban – Bu da ne? Ève – Otomatik pilot artık yanıt vermiyor. Manuel moda geçeceğim. Alban – Yumuşak bir iniş yapmaya çalışacağız.

<i>Ils s'affairent tous les deux à leurs postes de commande. On entend un nouveau grondement et un nouveau signal d'alerte.</i>	<i>İkisi de kontrol panellerinde çalışmaya başlar. Yeni bir gürültü ve alarm duyulur.</i>
Ève – Qu'est-ce qui se passe encore ? Alban – Les commandes manuelles ne répondent plus non plus. Ève – L'Arche est devenue incontrôlable. Sa trajectoire est modifiée. Si on ne s'éjecte pas maintenant, on va se retrouver au beau milieu de l'océan... Alban – La navette ne résistera pas à l'impact.	Ève – Şimdi ne oldu? Alban – Manuel kontroller de yanıt vermiyor. Ève – Gemi kontrol edilemez hale geldi. Yörüngesi değişti. Eğer şimdi atlamazsak, okyanusun ortasında kalacağız... Alban – Mekik çarpmaya dayanamaz.
Ève – Au mieux on sera naufragés au milieu de cet océan, sans moyens de regagner une côte. Alban – Qu'est-ce qu'on fait ? Ève – Il faut s'éjecter. Finir la descente en parachute. Alban – Alors adieu les derniers vestiges de la civilisation d'avant. On arrivera sur Terre dans le plus simple appareil. Ève – Presqu'en tenue d'Ève et d'Adam.	Ève – En iyi ihtimalle, bu okyanusun ortasında bir kıyıya ulaşma şansımız olmadan mahsur kalacağız. Alban – Ne yapacağız? Ève – Atlamalıyız. Paraşütle iniş yapmalıyız. Alban – Öyleyse eski medeniyetin son kalıntılarına veda. Dünya'ya üstümüzde birkaç basit aygıtla varacağız. Ève – Neredeyse Âdem'le Havva gibi çıplak.
<i>Ils se lèvent pour endosser leurs parachutes, et s'approchent au-devant de la scène, comme si c'était de ce côté qu'ils allaient sauter. Ils se donnent la main.</i> Alban – Bienvenue au Jardin d'Eden. Prête à réinventer l'humanité avec moi ?	<i>Paraşütlerini takmak için ayağa kalkarlar ve sahnenin önüne doğru ilerler, sanki oradan atlayacaklarmış gibi. El ele tutuşurlar.</i> Alban – Cennet Bahçesi'ne hoş geldin. İnsanlığı benimle yeniden icat etmeye hazır mısın?

Ève – Si on s’en sort, à nous de décider si nous ferons à nouveau de cette terre un enfer ou un paradis. <i>Ils font encore un pas en avant et se figent.</i> Alban – Go ? Ève – Go ! Noir	Ève – Kurtulursak, bu dünyayı tekrar bir cehennem mi yoksa cennet mi yapacağımıza karar vermek bize kalmış. <i>Bir adım daha atarlar ve donup kalırlar.</i> Alban – Hazır mısın? Ève – Hazırım! Sahne kararır.
Flash back de seize mille ans (optionnel) <i>Paul et Virginie s’éveillent lentement de leurs caissons respectifs.</i> Paul – Déjà ? Virginie – On devait hiberner pendant seize mille ans... Paul – J’ai l’impression d’avoir dormi une heure ou deux.	16.000 Yıl Öncesine Flashback (Opsiyonel)⁶ <i>Paul’le Virginie, kapsüllerinde yavaşça uyanırlar.</i> Paul – Vardık mı? Virginie – 16.000 yıl uzay uykusunda kalacaktık... Paul – Bir iki saat uyumuşum gibi hissediyorum.
<i>Virginie regarde un écran sur le caisson.</i> Virginie – Quelqu’un a modifié la programmation que j’avais faite... Paul – Alban ? Virginie – Qui d’autre ... ? Paul – Le salopard... et lui il dort toujours.	<i>Virginie, kapsülün üzerindeki bir ekrana bakar.</i> Virginie – Birisi yaptığım programlamayı değiştirmiş... Paul – Alban mı? Virginie – Başka kim...? Paul – Alçak... O hala uyuyor.

⁶ Yönetmen isterse bu sahneyi oyunun sonuna ekleyebilir.

Virginie – Ève aussi... <i>(Elle regarde l'écran de leur caisson.)</i> Ils vont dormir pendant seize mille ans. <i>Il fait un pas vers le caisson d'Alban.</i> Paul – Pas si je les sors de force de leurs frigos. <i>Elle le retient d'un geste.</i>	Virginie – Ève de... <i>(Onların kapsülünün ekranına bakar.)</i> 16.000 yıl uyuyacaklar. <i>Paul, Alban'ın kapsülüne doğru bir adım atar.</i> Paul – Eğer onları buzdolabından zorla çıkarmazsam. <i>Virginie onu bir hareketle durdurur.</i>
Virginie – Attends un peu... Paul – Qu'est-ce que tu proposes ? Virginie – Je réfléchis... Paul – On n'a qu'à reprogrammer nos deux sarcophages. Virginie – Malheureusement, ce n'est pas possible. Paul – Pourquoi ça ? Virginie – Ces caissons sont à usage unique.	Virginie – Biraz bekle... Paul – Ne öneriyorsun? Virginie – Düşünüyorum... Paul – İki kapsülümüzü yeniden programlayabiliriz. Virginie – Maalesef, bu mümkün değil. Paul – Neden olmasın? Virginie – Bu kapsüller tek kullanımlık.
Paul – Et si on prenait leurs places ? Virginie – On leur ôterait toute chance d'arriver vivants sur cette nouvelle Terre, mais on ne sauverait pas notre peau pour autant. Paul – Alors on est condamnés...?	Paul – Peki ya onların yerine geçerse? Virginie – Onları bu yeni Dünya'ya canlı ulaşma şansından mahrum ederiz, ama kendi derdimize de çare olmayız. Paul – O halde lanetlendik...?
Virginie – Je te l'ai dit, ces caissons sont prévus pour un seul processus de cryogénisation. Si on les réveille, on les condamne à mort, comme nous. Mais on ne pourra pas prendre leurs places.	Virginie – Söylediğim gibi, bu kapsüller sadece tek bir dondurma süreci için tasarlandı. Eğer onları uyandırırırsak, bizi

Paul – L’ordure... Il voulait en finir avec l’espèce humaine. Finalement, il est arrivé à ses fins ...	olduğu gibi onları da ölüme mahkum ederiz. Ama onların yerine geçemeyiz. Paul – Pislik... İnsanlığı bitirmek istedi. Sonunda amacına ulaştı...
Virginie – Pas s’ils survivent. Paul – Crois-moi, ils ne vont pas survivre très longtemps. Virginie – Et en les condamnant, c’est toi qui condamnerais l’Humanité toute entière ! Paul – Je ne comprends pas... Pourquoi il a fait ça ?	Virginie – Hayatta kalırlarsa insanlık devam edecek. Paul – İnan bana, çok uzun süre hayatta kalamayacaklar. Virginie – Ve onları mahkum ederek, tüm insanlığı mahkum eden sen olursun! Paul – Anlamıyorum... Bunu neden yaptı?
Virginie – Parce que ce type est diabolique. En procédant comme ça, il n’aura tué personne. Et il espère faire de nous des assassins. Il remet le sort de l’Humanité entre nos mains. Paul – Et nous, qu’est-ce qui va nous arriver ? Virginie – On ne peut pas revenir sur la Terre, plus rien ne nous attend là-bas. Paul – Et on est encore à seize mille années-lumière de notre planète d’accueil...	Virginie – Çünkü bu adam şeytan. Böyle yaparak kimseyi öldürmedi. Ve bizi katil yapmayı umuyor. İnsanlığın kaderini bizim ellerimize bırakıyor. Paul – Peki bize ne olacak? Virginie – Dünya'ya geri dönemeyiz, orada bizi hiçbir şey beklemiyor. Paul – Ve hala varış noktamızdan 16.000 ışık yılı uzaktayız...
Virginie – Nous avons de l’oxygène et des vivres pour à peine quelques semaines... On était supposés hiberner, tous les quatre. Paul – Je vais le tuer...	Virginie – Sadece birkaç haftalık oksijen ve erzağımız var... Dördümüzün de uzay uykusunda olması gerekiyordu. Paul – Onu öldüreceğim...

<i>Elle s'empare de l'arme.</i> Virginie – Non, c'est moi qui vais devoir te tuer. <i>Elle le met en joue.</i>	<i>Virginie silahı alır.</i> Virginie – Hayır, seni öldürmek zorunda olan benim. <i>Silahı Paul'e doğrultur.</i>
Paul – Mais... pourquoi ? Virginie – Pour qu'ils puissent vivre tous les deux. Et qu'avec eux l'Humanité ait une chance de survivre. Malgré tout... Paul – Je t'en prie, ne fais pas ça. <i>Elle tire. Il s'effondre. Elle se place devant le hublot, face au public, pour admirer le spectacle des étoiles.</i> <i>Musique.</i> Noir FIN	Paul – Ama... neden? Virginie – İkisinin yaşaması için. Onlarla birlikte insanlığın da yaşaması için. Her şeye rağmen... Paul – Lütfen, bunu yapma. <i>Ateş eder. Paul yere yığılır. Virginie, yıldızların manzarasını seyretmek için seyircilere dönük bir şekilde pencereye geçer. Müzik çalar.</i> Sahne kararır. SON

4. BÖLÜM: ÇEVİRİNİN DEĞERLENDİRMESİ

Bu bölümde *Bizden Sonra Tufan* çevirisinin Vinay ve Darbelnet'nin ortaya koyduğu yedi çeviri stratejisi çerçevesinde değerlendirilmesi yapılacaktır. Önce Vinay ve Darbelnet'nin stratejileri hakkında kısa bir bilgi verilecektir.

4.1. Teorik Arka plan

Vinay ve Darbelnet, çeviriyi "karşılaştırmalı stilistiğin pratik bir uygulaması" olarak tanımlayan ve doğal olarak dilbilimsel çerçeveye yerleştiren bir anlayışı savunmaktadır. Bu görüş, sonraki araştırmaları derinden etkilemiştir.

Vinay ve Darbelnet'in başyapıtı olan *Stylistique comparée du français et de l'anglais* [Fransızca ve İngilizcenin Karşılaştırmalı Stilistiği] (1958), çeviribilim araştırmalarında belirleyici bir dönüm noktası olarak "çeviri çalışmalarını en çok etkileyen eser" olarak nitelendirilmiştir. Yazarlar, çeviribilimin dilbilim alanına ait olduğunu doğrularken, aynı zamanda stilistik, retorik ve psikolojiyi de kapsayan disiplinler arası bir yaklaşım benimsemiştir.

Bu karşılaştırmalı yaklaşımın temel özgünlüğü, iki yönlü bir amaca sahip olmasında yatar: Yalnızca dilbilimsel teorilerin basit bir uygulamasının ötesine geçerek, "bir çeviri yöntemi" alt başlığının da açıkça gösterdiği gibi kapsamlı bir yöntemsel sistem oluşturmak.

Vinay ve Darbelnet (1958), projelerini net bir şekilde ortaya koyar: "Dil yapısını ve konuşmacıların psikolojisini birleştiren bir çeviri teorisi" inşa etmek. Yöntemleri, çeviri tercihlerinin altında yatan zihinsel, sosyal ve kültürel faktörleri sistematik olarak analiz ederek, diller arası aktarımda devreye giren bilinçli veya bilinçsiz bilişsel süreçleri haritalamaktır.

Modelleri üç temel kriter üzerine kuruludur:

1. Dilsel zorunluluklar (*servitudes*) ile bilinçli tercihler (*options*) arasındaki ayrım
2. Sadakat (*traduction*) ile aşırı yorum (*sur-traduction*) arasındaki denge
3. Resmi dil kullanımı (*bon usage*) ile günlük konuşma dili (*vernaculaire*) arasındaki farklılık

Bu analiz çerçevesi, yedi teknik strateji belirlenmesine olanak tanır ve bunlar şu şekilde gruplandırılır:

- **Doğrudan stratejiler:** Ödünçleme (emprunt), öykünme (calque), birebir çeviri (littéral).
- **Dolaylı stratejiler:** Yer değiştirme (transposition), dönüştürme (modülasyon), eşdeğerlik (équivalence), uyarlama (adaptation).
(Mathieu, 2016, s. 41-43)

4.2. Çeviri Stratejileri

4.2.1. Ödünçleme (Emprunt)

Bu çeviri stratejisi, “kaynak dildeki bir sözcüğün hedef dile olduğu gibi aktarılmasıdır. Hedef dilin ses yapısına göre bazı harflerde değişiklikler görülebilir. Yabancı dillerden ana dile geçen sözcüklerdir” (Zeytinkaya, 2025, s. 508).

1. L’Arche → Ark

Terim doğrudan Fransızcadan alınmıştır. Nuh’un Gemisi çağrışımı korunmuştur.

2. Biologie → Biyoloji

Bilimsel bir terim. Bilimsel terim olarak doğrudan alınmıştır.

3. Prototype → Prototip

Bilimsel bir terim. Küçük ses uyarlaması dışında aynen korunmuştur.

4. Écologique → Ekolojik

Bilimsel bir terim. Türkçeye doğrudan alınmıştır.

5. Astrophysique → Astrofizik

Bilimsel bir terim. Türkçeye doğrudan alınmıştır.

4.2.2. Öykünme (Calque)

Bu çeviri stratejisi, “hedef dilde bulunmayan bir kavramın öykünme yoluyla hedef dilin bir parçası haline gelmesidir. Öykünmenin ödünçlemeden farkı, erek dilde kaynak dildeki yapıların ve anlamların benimsenmesidir” (Zeytinkaya, 2025, s. 508).

1. Compte à rebours → Geri sayım

Kalıp çeviri. Terim alınmış ama Türkçede yerleşik hale gelmiştir.

2. Fenêtre de tir → Çıkış koridoru

Askeri bir terim. Anlam ve yapı korunmuştur.

3. Sauver notre peau → Postumuzu kurtarmak

Deyim Türkçede pek kullanılmaz. Ama anlam ve yapı korunmuştur.

4. La fin du monde → Dünyanın sonu

Yapı Fransızcadaki kalıba göre çevrilmiştir. Türkçede kullanılıyor olsa bile alışıldık bir ifade değildir.

5. Le sense de l'humeur → Mizah anlayışı

Kalıp yapı korunarak Türkçeye aktarılmıştır. Türkçede yerleşik bir hal almıştır.

4.2.3. Sözcüğü Sözcüğüne Çeviri (Traduction Littérale)

Bu çeviri stratejisi, “söz diziminin değiştirilmeden aktarılmasını niteleyen anlama değil biçime odaklı” stratejidir (Zeytinkaya, 2025, s. 508). Bu strateji genellikle dil yapıları yakın olduğunda uygulanır.

1. Après nous le déluge → Bizden sonra tufan

Birebir çeviri örneği.

2. Que dit la météo? → Hava durumu ne diyor?

Birebir çeviri örneği.

3. C'est trop tard. → Artık çok geç.

Birebir çeviri örneği.

4. Je ne sais pas → Bilmiyorum

Birebir çeviri örneği. Yapı birebir korunmuştur.

5. Je n'attendais pas vraiment une réponse.

→ **Aslında bir cevap beklemiyordum.**

Birebir çeviri örneği.

4.2.4 Yer değiştirme (Transposition)

Bu çeviri stratejisinde, “metnin öğeleri yer değiştirir. Fiil konumundaki bir terimin, isim olarak aktarılması gibi sözcük sınıflarında yapılan değişikliktir” (Zeytinkaya, 2025, s. 508). Sözcük türü değişir (isim → fiil, fiil → zarf vb.) ama anlam korunur.

1. Je vais donner un coup de main à Paul, ça ira plus vite.

→ **Paul'e yardım edeyim, daha çabuk olur.**

İsim → fiil değişimi. “Donner un coup de main” ifadesi isim + fiilden oluşur ama

Türkçede sadece “yardım edeyim” şeklinde fiille aktarılmıştır.

2. On a une mission. → Bir görevimiz var.

Sahiplik yapısı isim tamlamasıyla çevrilmiştir.

3. La température ne cesse de monter. → Sıcaklık hâlâ yükseliyor.

Fiil değişmiştir. “Yükselme durmuyor” yerine “yükseliyor”.

4. Il faut y croire. → İnanmak zorundayız.

Yüklem zorunluluk kipine dönüşmüştür.

5. Tu crois qu’on est les derniers ? → Sence, geriye kalanlar sadece biz miyiz?

Soru biçimine aktarım.

4.2.5. Bakış Açısı Değiştirme (Modulation)

Bakış açısı ya da ifade biçimi değişir. Yazıcı’ya göre koyu çay yerine tavşankanı çay denmesi, üst anlamlı çeviri (otobüs yerine taşıt), alt anlamlı çeviri (hamur işi yerine kurabiye), somutlaştırma (güzel yerine ceylan) bakış açısı kaydırma yöntemi kapsamında değerlendirilebilir (aktaran Zeytinkaya, 2025, s. 508).

1. Il fait déjà une chaleur à crever. → Çoktan cehennem gibi sıcak oldu.

Abartılı anlatım yerel kültüre göre dönüştürülmüştür.

2. Comme des homards plongés dans une marmite.

→ **Kaynar su dolu tenceredeki ıstakozlar gibi haşlanırsınız.**

Aynı mecaz korunmuştur ama ifade şekli farklıdır.

3. C’est eux ou nous. → Ya onlar ya biz.

Mutlak seçim anlamı Türkçeye aktarılmış, ama Fransızcadaki “C’est eux ou nous” yapısının tonu daha dolaylı; Türkçede daha kararlı hale getirilmiştir.

4. Je suis pour la vie. Coûte que coûte.

→ **Ben yaşamdan yanayım. Bedeli ne olursa olsun.**

Fransızca deyimsel yapı Türkçede anlamı aynı tutularak dönüştürülmüştür.

5. Ça me va. → Benim için sorun yok.

Cümle dönüştürülmüştür. Anlam aynı kalmıştır.

4.2.6. Eşdeğerlik (Équivalence)

Bu strateji, “hemen hemen aynı söylem işlevine sahip olan iki çeviri birimi arasında çevirmenin kurduğu ilişkilendirmedir” (Boztaş ve Okyayuz Yener, 2005, s. 57, aktaran Zeytinkaya, 2025, s. 508). Deyimler, atasözleri ya da sabit ifadelerin kültürel karşılığıyla çevrilmesidir.

1. Oh, les chatons, on se calme un peu sur la testostérone !

→ Oh, kedicikler, testosteron konusunda biraz ağırdan alalım!

Kültürel bağlam korunarak renkli bir biçimde Türkçeye aktarılmıştır.

2. Si tu ne changes pas de disque... → Sicilini biraz değiştirmezsen...

Kalıp farklı ama anlamca eşdeğer.

3. La colonie de vacances. → Günah adası.

Kültürel çağrışımı olan ifadenin Türkçede farklı ama eşdeğer karşılığı.

4. C'est après la foire qu'on compte les bouses.

→ Son gülen iyi güler.

Kaynak atasözü Fransız kültürüne özgü; Türkçeye anlam bakımından eşdeğeriyle aktarılmıştır. Tam bir eşdeğerlik örneğidir.

5. Tant qu'il y a de la vie, il y a de l'espoir.

→ Yaşam varsa umut da vardır.

Fransız atasözü Türkçedeki eşdeğer bir atasözüyle çevrilmiş. Anlam aynı, ifade farklı → klasik eşdeğerlik.

4.2.7. Uyarlama (Adaptation)

Bu strateji, Boztaş ve Okyayuz Yener'e göre, “çevirmenin, erek kitlenin beklentilerini karşılamak için kaynak dildeki bir toplumsal-kültürel gerçeğin yerine erek dile özgü toplumsal-kültürel bir gerçeği koymasını” içerir (Zeytinkaya, 2025, s.508-509). Kültürel veya durumsal farklar nedeniyle çeviride eşdeğer bir ifade seçilir. Kaynak dilde olup da erek dilde olmayan bir ifade erek dilde ona uygun bir karşılıkla karşılanır.

1. On se croirait dans un programme de télé-réalité.

→ Sanki bir reality şov içindeyiz

“T          ” kültürel olarak tanınan bir kavram; Türkçe karşılığı birebir değil ama aynı algıyı yaratmıştır.

2. On jouera les Robinsons. Tous les gosses en r  vent, non ?

→ ** yi, o zaman Robinson’u oynarız. Her  ocuğun hayalidir, değil mi?**

Fransızcada “jouer les Robinsons” deyimini kültürel bir referanstır (Robinson Crusoe'ya). Türkçede böyle bir deyim yok ama benzer bir anlam "Robinson'u oynamak" ifadesiyle uyarlanarak aktarılmıştır.

3. Presqu’  n tenue d’  ve et d’Adam.

→ **Neredeyse   dem ile Havva gibi  ıplak.**

“Tenue d’  ve et d’Adam” ifadesi Fransızcada  ıplaklık iması taşır ama Türkçede bu ifade birebir yoktur. Bu yüzden uygun kültürel bir referansla aktarılmış — klasik adaptasyon örneğidir.

4. Fais-moi rire. → şaka yapıyor olmalısın.

Fransızca deyimini Türkçedeki duygusal karşılığıyla uyarlanması.

5. Je suis trıs dou   en bricolage, et j’ai des couilles.

→ **Tamiratta çok iyiyim ve ta aklarım var.**

Argo ifadenin gücü korunmuş ama Türk kültürüne göre yeniden biçimlendirilmiştir.

SONUÇ

Bu çalışma, çeviribilim ve tiyatro sanatını ekolojik bir perspektif altında birleştirerek hem akademik hem de sanatsal açıdan özgün ve disiplinler arası bir katkı sunmayı amaçlamıştır. Jean-Pierre Martinez'in *Après Nous le Déluge* adlı çağdaş tiyatro eserinin Fransızcadan Türkçeye çevirisi üzerinden gerçekleştirilen bu proje, çeviriyi yalnızca bir dil aktarımı olarak değil, aynı zamanda kültürel ve etik bir sorumluluk alanı olarak ele almıştır. Çalışma boyunca eko-çeviri ve eko-çeviribilim kuramları doğrultusunda, çevirmenin metinler arası, kültürler arası ve çevreyle olan ilişkisi yeniden tanımlanmış; çeviri sürecinde çevresel duyarlılığın önemi vurgulanmıştır.

Tiyatro çevirisine özgü kuramsal yaklaşımlar çerçevesinde, metnin sahneye uyarlanabilirliği, dramatik etkiyi koruma ve kültürel yeterlilik gibi öğeler ele alınmış; Martinez'in çevreci ve evrensel dramaturjisi bu bağlamda değerlendirilmiştir. Ayrıca, yazarın çevre temalı tiyatrosu, "iklim kurgu" çerçevesinde yorumlanarak günümüzün en önemli küresel sorunlarına sahne üzerinden nasıl dikkat çektiği ortaya konmuştur.

Eserin Türkçeye çevirisi, Vinay ve Darbelnet'nin çeviri stratejileri doğrultusunda çözümlenerek teorik bilginin pratikle nasıl örtüştüğü gösterilmiştir. Sonuç olarak bu çalışma, çağdaş bir tiyatro eserinin çevirisi aracılığıyla, çeviri eyleminin hem dilsel hem de ekolojik bağlamda yeniden düşünülmesi gerektiğini savunmakta; çeviri ile sanat, etik ve çevre arasındaki ilişkilere dair yeni bakış açıları sunmaktadır.

KAYNAKÇA

1. Aktaş, Tahsin ve Köksal, Dinçay (2025). Tiyatro Eserlerinin Çevirisinde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri, *Bilig Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi*, 112 (25), 123-129. <https://bilig.yesevi.edu.tr/yonetim/icerik/makaleler/3603-published.pdf>
2. Changizi, Pantea (2024). Ecotranslation: A Metaphorical Comparison Between Ecology and Social Systems Theory, *Translation and Interpreting Research*, 1 (4), 29-39. https://tir.atu.ac.ir/article_17958_4217688ac77fa7b506bf1d6591b6d696.pdf
3. Guidère, Mathieu (2016). *Introduction à la Traductologie*, De Boeck Supérieur, Belgique.
4. Gürçağlar, Şehnaz Tahir (2025). *Çevirinin ABC'si*, Say Yayınları, İstanbul.
5. Hu, Gengshen ve Tao, Youlan (2016). Eco-translatology: A new paradigm of eco-translation – A comparative study on approaches to translation studies, 115-132. https://www.academia.edu/74364711/Eco_Translatology_A_New_Paradigm_of_Eco_translation_A_Comparative_Study_on_Approaches_to_Translation_Studies
6. İdiz, Semih (2015). Benden Sonra Tufan, *Cumhuriyet*, 18 Ağustos 2015. <https://www.cumhuriyet.com.tr/yazarlar/semih-idiz/benden-sonra-tufan-347531>
7. Kebağcıoğlu, Catherine Colette (2022). *Analyse Écocritique de L'œuvre de Jean-Pierre Martinez, Après Nous le Déluge*, (yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi). <https://www.openaccess.hacettepe.edu.tr/xmlui/handle/11655/28571>
8. Lemieux, Emmanuel (2016). Préface, *Écologiser l'Homme* içinde, Lemieux Éditeur.
9. Morin, Edgar (2016). *Écologiser l'Homme*, Lemieux Éditeur.
10. Shread, C. (2023). Ecological Approaches. R. Meylaerts, & K. Marais (Eds.), *The Routledge handbook of translation theory and concepts* içinde, Routledge.
11. Wei, Dandan (2023). An Analysis of Eco-translation from the Perspective of Culturally-loaded Words, *Region - Educational Research and Reviews*, 5 (5), 1-3. https://www.researchgate.net/publication/377434261_An_analysis_of_eco-translation_from_the_perspective_of_culturally-loaded_words
12. Zeytinkaya, Dilber (2025). Terimbilim, Anlambilim ve Çeviribilim İlişkiselliğinde Tıp Terimleri, *Söylem Filoloji Dergisi*, 10 (1), 497-533.

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/soylemdergi/issue/91493/1601855>

13. Zeytinkaya, Dilber (2018). Tiyatro Çevirisi Sürecinde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri (2018). *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11 (59), 289-296.

<https://www.sosyalarastirmalar.com/articles/problems-in-the-process-of-theater-translation-and-solution-proposals.pdf>

14. <https://jeanpierremartinez.net/>

15. <https://comediatheque.net/>

16. <https://libretheatre.fr/>

17. <https://www.auratheatreamateur.fr/quelques-questions-avec-jean-pierre-martinez-auteur-de-theatre/>

18. https://www.lycee-chateaubriand.fr/wp-content/uploads/sites/2/2001/10/Atala4_Morin.pdf